

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 8 (1827) 1985 VASARIS-FEBRUARY 19

• LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

• 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

• Tel. (416) 275-4672

• 50 ct.

Kai plakami nekalti

Mūsų dienraščiai, savaitraščiai ir mėnraščiai yra labai lėti keleiviai. Jie keliauja savaitėmis ir net mėnesiais, kol pasiekia skaitytojus. Dažnai net laikraščio vietovės skaitytojai gauna savo laikraštį tikrai už savaitės ar dviejų. Tolimesnių vietovių skaitytojai turi laukti dar ilgiau. O ką besakyti apie užjūrio skaitytojus — jie turi laukti nuo vieno iki trijų mėnesių! Ir kodėl? Mat laikraščiai yra antros klasės piliečiai — jie turi laukti, kol paštas aptarnauja pirmos klasės piliečius, t.y. siuntas. Jei pirmaklasiai keleiviai yra gausūs, antraklasiai turi labai kantriai laukti. Tai atsitinka ypač Kalėdų laikotarpyje, kai labai pagausėja pirmos klasės ar jai tolygios siuntos. Šiais metais daugelyje vietų skaitytojai nesulaukė "Tėviškės žiburių" išties tris-keturias savaites. Dar ilgiau, t.y. mėnesiais, turėjo laukti užjūrio skaitytojai — jie pradėjo manyti, kad laikraščio siuntinėjimas visai nutrauktas. Seniau, kai Kanados paštas buvo tiesioginėje valdžios žinioje, laikraščius užjūrio kraštams gabendavo lėktuvais, bet kai paštas buvo perduotas valdinei bendrovei, gabenimas lėktuvais buvo nutrauktas kaip per brangus pristatymo būdas. Dėl to "TŽ" dabar pasiekia savo skaitytojus laivais, kurie kol kas su sparnuočiais negali lygintis.

NORS lietuviai yra lėto tempo žmonės (sakoma, juos reikėtų vadinti lėtuviais), tačiau gyvendami greito tempo ir komunikacijos aplinkoje savo laikraščius nori gauti greitai ir reguliariai. Vėluojantys laikraščiai juos erzina, pasidaro nebeaktualūs, būsimi įvykiai bei renginiai tampa praeitimi, nebegali skaitytojai jais pasinaudoti. Dar blogiau būna, kai paštas laikraščio visai nepristato. O tokie atvejai gana dažni. Pvz. vienas užjūrio skaitytojas į metus gauna pusę ar net mažiau laikraščio numerių, kiti dingsta paštuose. Išsenka žmonių kantrybė, pakyla pranešantys jų kumščiai, nukreipti į laikraštį: jeigu tu neateini laiku ir tvarkingai, nešdinkis lauk! Ateina laišakai, reiškiantys nepasitenkinimą su pastaba: jūsų laikraščio nebeprenumeruosiu! Taigi nukentėję ne kaltininkas paštas, o vargšas siuntėjas-leidėjas, kuris sumoka už laikraščio persiuntimą dideles sumas pinigų ir negauna tinkamo patarnavimo. Taip gydami skaitytojai plaka nekaltuosius ir pastato į pavojingą poziciją, nes gali priversti laikraščius likviduoti. Ir jeigu didokas skaičius skaitytojų taip darys, nuvarys savo laikraščius į kapus be laiko. Lėtas ir nereguliarus pašto patarnavimas yra bendra grėsmė visiem laikraščiams.

KAS TAD darytina? Laukti pašto pagerėjimo ir nieko nedaryti? Demokratinėje santvarkoje nieko nedarymas reiškia pasitenkinimą esama būkle. Veikti reikia, ir tai iš abiejų pusių — leidėjų ir skaitytojų. Leidėjai niekad nesnaudžia — rašo vieną skundą po kito paštų tvarkytojams, bet rezultatai labai liesi. Skundų bylos storos, o pagerėjimo beveik nematyti. Jeigu jis ir ateina, po kiek laiko vėl dingsta. Vis dėlto tai šokia tokia galimybė pajudinti paštą. Sėkmingesnis būdas galėtų būti visuomenės spaudimas. Patirtis rodo, kad gausūs telefoniniai paskambinimai į "Customer Service" išjudina pašto pareigūnus. Dar neišbandytas dalykas — masinis kreipimasis įvairių vietovių skaitytojų į savo apylinkės parlamento atstovus. Jie turi pajusti visuomenės spaudimą ir jį perduoti vyriausiems pašto tvarkytojams. Vieno kito parlamento atstovo balsas dar nebus svarus, bet jei visa eilė parlamentarų kreipsis į pašto vadovybę ir tą reikalą įskels parlamente, susidarys jau nemažas spaudimas, galintis pagerinti būklę iš esmės. Reikia reikalauti, kad antros klasės siuntų pristatymas būtų pagreitintas. Nuo jų priklauso didelės visuomenės dalies informavimas ir dalyvavimas krašto gyvenime. Paštas, neatlikdamas tinkamai savo pareigų, skriaudžia visuomenę kultūriškai ir daro žalą visam kraštui bei jo prestižui.

KANADOS ĮVYKIAI

Jieškos karo nusikaltėlių

Kanados teisingumo ministras J. Crosbie pranešė parlamentui, kad II D. karo nusikaltėliams jiešioti sudaroma Kvebeko aukščiausio teismo teisėjo J. Deschenes vadovaujama komisija. Iki š. m. gruodžio 31 d. ji turės surasti nusikaltėlius, paskelbti kiekvieną nu teisistą už akių kitose valstybėse, rekomenduoti įstatymo pakeitimus, kad kaltinamieji galėtų būti teisiami Kanadoje, gražinti į jų reikalaujančius kraštus arba išvesti iš Kanados. Lig šiol nacių suradimų rūpinosi RCMP policija. Iš tremtas V. Vokietijoje buvo tik H. Rauca, apkaltintas Kau-no žydų žudymu. Ten jis vėžiu mirė kalėjime, dar nesulaukęs teismo. J. Crosbie, remdamasis RCMP duomenimis, teigia, kad įtariamų nusikaltėlių Kanadoje tėra 30-40 ir kad jų nusikaltimams įrodyti trūksta pakankamos medžiagos. Kitokios nuomonės yra S. Wiesen-thalio centro atstovas Kanadoje S. Littmanas, kalbant

apie 3.000 tokių nusikaltėlių. Komisijos sudarymą paskatino keršto siekiančių Kanados žydų padidėjęs spaudimas naujajai konservatorių vyriausybei. Spaudoje pasigirdo gandų, kad 1962 m. Kanados ambasadoje Buenos Aires vizą atvažiuoti Kanadon norėjo gauti "mirties angelu" Aušvico stovykloje vadintas gydytojas J. Mengele, į dujų kamerą pasiuntęs 400.000, atlikinėjęs eksperimentus su dvynukais. Taip pat rašoma, kad Kanada pokaryje įsileido nacių, iš kurių Vakarų sąjungininkai buvo gavę prieš Sovietų Sąjungą nukreiptų žvalgybinių duomenų.

Teisėjo J. Deschenes vadovaujama komisija turės nustatyti tikslų nusikaltimais įtariamų nacių ir jų bendrininkų skaičių, surinkti įrodymą medžiagą. Lig šiol buvo vadovaujama 1946 m. Kanadoje priimtu karo nusikaltimų įsta-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Kanados Ontario provincijos vyriausybė pirmą kartą istorijoje paskelbė vasario 16 dieną Lietuvos nepriklausomybės dieną. Paskelbimo raštą įteikia YURI SHYMKO, Ontario parlamento atstovas, Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirmininkui adv. ALGIUI PACEVIČIUI 1985 metų vasario 16 d. Nuotr. St. Dabkaus

Ateitis priklauso laisvei

Ambasadoriaus Makso M. Kampelmano mintys žmogaus teisių dieną

A. LEMBERGAS

Būsimose Amerikos ir Sov. Sąjungos derybose dėl strateginės ir kosminės ginklų sumąžinimo JAV delegacijai vadovauti paskirtas ambasadorius Maksas Kampelmas. Jo pavardė gerai žinoma iš Helsinkio susitarimų peržiūros konferencijos Madride. Ten ne kartą ambasadorius Kampelmanas ryžtingai gynė žmogaus teisių reikalus, ne kartą kalbėjo ir apie žmogaus teisių pažeidimus Lietuvoje.

Pernai gruodžio 10, pažymėdamas Žmogaus teisių dieną, jis pasakė kalbą, kurioje pabrėžė sudėtingą religijos vaidmenį žmonių gyvenime. Religijos stiprybė esą ugdė civilizaciją, silpnybė plėšė. Tą savo vainiką žmonija ne visada garbingai nešioja. Šventovės, sinagogos, mečetės ir kiti maldų namai pernelyg dažnai labiau skiria negu jungia. Todėl niekada nereikėtų išleisti iš akių vidinės tikėjimo vienybės, kuri sudaro visų religijų pagrindą. Visos didžiosios religijos, kurios padėjo sukurti civilizaciją ir toliau veikia milijonus žmonių, pabrėžia žmogaus pareigą kitam žmogui — artimui.

Ambasadorius Kampelmanas yra giliai tikintis žydas. Jo nuomone, senovės žydų giminės atnėš istorinį indėlį į civilizaciją, skelbdamos savo kaimynams, kad yra tik vienas Dievas. Tai be galo reikšmingas įsitikinimas: jeigu yra tik vienas Dievas, tai visi mes esame Jo vaikai, vadinasi, vieni kitų broliai ir seserys.

Talmude keliamas klausimas: kodėl Dievas sukūrė tiksliai vieną žmogų? Atsakymas toks: kad visi žmonės turėtų tą patį protevį ir nė vienas negalėtų savęs laikyti aukštesniu už kitą. Minėdami savo išėjimą iš Egipto, žydai skaito seną pasakojimą apie egiptiečių kariuomenės paskandinimą Raudonojoje jūroje. Kai egiptiečiai pradėjo skęsti, angelai dangiu užtraukė liaupą Viešpačiui. Tada Viešpats juos papeikė: "Mano vaikai skęsta, o jūs giedat!"

Religinis žmonių brolybės principas neišvengiamai ve-

kia visuomenę ir politiką. Šią religinę etiką politikoje išreiškia demokratija. Įsitikinimas, kad žmonės yra Dievo vaikai ir turi sugebėjimą išugdyti savyje panašumą į Dievą, aiškiai nesuderinamas su bet kokia politine santvarka, kuri nepaiso žmogaus vertybės.

Drauge pabrėžtinai kitas bendras visų didžiųjų religijų įsitikinimas: žmogus savo augimu, patirtimi, darbais ir tikėjimu ne tik geba siekti dieviškumo — jame yra ir žemėnė bei blogesnė dalis. Žydų išminčiai žmogaus sieloje skiria gerį ir blogį. Krikščionių teologas Reinholdas Niebuhras kalba apie "šviesos vaikus" ir "tamsos vaikus". Čia glūdi ir šiuolaikinės psichiatrijos šaknys.

Šis žmogaus gerosios ir blogiosios prigimties sudvejini-mas pastebimas ir visuomenėje. Jei demokratija politikoje išreiškia religinį žmonių brolybės idealą, tai totalizmas — griaujamąją žmogaus pusę. Tai išaiškina visus siaubingus nacių ir sovietų žiaurumus.

Istoriniame žmonijos kelyje kiekvienas žmogus, kiekviena žmonių karta šaukiama savyje, savo santykiuose su kitais, visuomenėje ugdyti tai, kas dieviška. Visais laikais buvo jėgų, kurios atkakliai tam priešinosi, mėgindamos pasukti civilizacijos eigą atgal. Tačiau istorija įrodė, kad neįmanoma visiškai nuslopinti žmogaus sugebėjimo siekti savyje daugiau dieviškumo. Kiekviename amžiuje nužmoginančios jėgos buvo sulaikytos, nes mūmose per daug stipriai reiškiasi galin-gas žmogaus laisvės ir vertybės akstinas. Iš to kyla ypatinga atsakomybė tiems, kurie turi laimę gyventi laisvuose kraštuose. Jų pareiga įžvelgti pavojus, iš kur jie bekiltų, ir surasti priemones jiems įveikti. Savo ištikimybėje vertybėms prisidedame prie žmogaus ir žmonijos tobulėjimo. Tai geriausias būdas užtikrinti patvarią taiką su visų trokštama vertybe.

Ambasadorius Kampelmanas primena kalinamo rusų ortodoksų kunigo Glebo Jakunino žodžius: "Mes, krikščionys Sovietų Sąjungoje, no-

riai kenčiame už savo tikėjimą, bet daug lengviau kentėti, kai žinome, jog nesame pamiršti Vakaruose".

Sovietinių vadovų pastangos sukludyti gilaus tikėjimo ir naujų idėjų plitimą uždaroje visuomenėje susiduria su dideliais sunkumais. Jų nelanksti biurokratinio administravimo tvarka, aiškus pramonės sustingimas, neveiksmingas žemės ūkis netarnauja žmoniškumo ugdymui, kuriuo remiasi Vakarų civilizacija, pramonės ir kultūros pažanga. Nėra tokių aukštų sienų, kurios sulaikytų pasikeitimo vėjus, nešančius iš kitų pasaulio dalių žmogaus vertybės idėjas. Vadovai, kurių teisėtumas negrindžiamas pritarimu, atrodo nepasirengę suprasti, kad žmoniškumas ir civilizuotumas yra būtina reikalingi jų pačių pastovumui.

Mes viliamės, kad veikiai ateis laikas, kai sovietinė valdžia supras, kad priešpaudos priemonėmis neįmanoma užtikrinti vadaus pastovumo ar tikro saugumo. Viliamės, supras, jog reikia visiems ki-tiems parodyti, kad žiaurumas nebūtinai sovietinei sistemai ir iš tikrųjų priešingas saviems idealams. Mes viliamės, bet, jei norime būti apdairūs, negalime pasitikėti.

Turime stengtis įtikinti tuos, kurie šiandien vadovauja Sov. Sąjungai, kad lygiai taip, kaip abi žmogaus smegenų pusės, dešinioji ir kairioji, suderina savo vaidmenis kūne, kad jis visas gerai veiktų, taip politikos pasaulio pusrutuliai, Šiaurė ir Pietūs, Rytai ir Vakarai, dešinė ir kairė, — turi išmokyti sveikai ir kūrybiškai derinti savo pastangas, kad pasaulyje išvyspatautų taiką su laisve.

Ateitis priklauso laisvei. Be laisvės negali būti patvarios visuomenės. Tik laisvė gali sužadinti moterų ir vyrų kūrybines jėgas siekti naujų aukštumų. Žmogiškoji būtybė turi sugebėjimą trokšti, siekti, veikti.

Mes siekiame šių vertybių visiems Dievo vaikams. Mūsų užduotis — pasitempti, kad priartėtų prie savo siekių įgyvendinimo.

Pasaulio įvykiai

KETURIASDEŠIMTMEČIO PROGA SPAUDA PRISIMINĖ DREZDENĄ 1945 m. vasario 13-14 d.d. ištikusią tragediją. Šiandien daug kalbama ir rašoma apie pirmą branduolinę amerikiečių bombą, sprogusią virš Hirošimos. Tame sprogime žuvo 71.379 japonai. Drezdenas užmiršamas, nors ten per vieną naktį nuo paprastų bombų žuvo apie 135.000 gyventojų ir miestas užplūdu-sių pabėgėlių. Karo metais Drezdenas turėjo 630.000 gyventojų, o su pabėgėliais jų skaičius galėjo siekti apie 1,4 milijono. Tikslus žuvusiųjų skaičius ir šiandien nėra žinomas. Jų galėjo būti net 200.000 ar daugiau. Žinių apie Drezdeno tragediją pateikia britų istorikas D. Irvingas savo knygoje "Drezdeno sunaikinimas". Miestą su jo istoriniais paminklais, muziejais, meno galerijomis sunaikino didieji bombonešiai, kurių 1.400 buvo Britanijos, 300 — JA Valstybių, 77 — Kanados. Pagrindiniu tikiniu buvo pasirinktas Drezdeno centras, neturėjęs jokios karinės pramonės, net priešlėktuvinės apsaugos. Bombardavimas sukėlė milžinišką gaisrą su 982 Celsijaus laipsniais karščio. Liepsnos, traukdamos deguonį, atnešė viesulų, kurie net miesto pakraščiuose užkluptus gyventojus permetė į degantį centrą. Jie žuvo nuo bombų, ugnies ir deguonies stokos. Istorikas D. Irvingas spėja, kad atsakomybė dėl Drezdeno tragedijos greičiausiai tenka Britanijos premjerui W. Churchillui. Priežastis nėra žinoma. Gal jis norėjo įsiteikti J. Stalinui, kėlusiam trukšmą, kad Vakarų sąjungininkai nepadaeda Sovietų Sąjungai, o gal norėjo palaukti moralinį vokiečių nugarkaulį? Iš tikrųjų Drezdeno sunaikinimas neatnešė jokios naudos, tik masinių žudynių tragediją. Keturiadasimtmčio proga buvo atstatyti senieji Drezdeno "Semper" operos teatro rūmai, atidaryti C. M. Weberio operos "Der Freischütz" spektakliu. Ji yra paskutinė opera, vaidinta prieš pat Drezdeno subombardavimą.

Izraelio dilema

Jordanijos karalius Huseinas ir palestiniečių PLO organizacijos vadas J. Arafatas pasirašė susitarimą siekti derybų su Izraeliu nuolatinei taikai užtikrinti. Jiedu nori palestiniečių valstybės vakari-nėje Jordano upės pakrantėje ir Gazos juostoje, federaciniais ryšiais sujungtos su Jordanija. Abu žada pripažinti ligšiolines Jungtinių Tautų rezoliucijas, suteikti oficialų pripažinimą Izraelio valstybei. Tokiai minčiai pritaria nuosaikesnėji izraelitai, kuriems yra nusibodę nuolatiniai karo veiksmai. Derybas norėtų pradėti ir tautinės vienybės vyriausybei vadovaujantis darbiečių premjeras S. Peresas. Prieš jas betgi šiaušiasi Likudo-Heruto bloko politikai — M. Arensas ir užsienio reikalų ministras J. Samiras, kuris 1986 m. perims premjero pareigas. Jie nėra linke Jordano pakrantę atiduoti palestiniečiams. Okupacinė Izraelio ka-

Nekeičia linijos

Prancūzijos komunistų partija trejų metų terminui penktą kartą iš eilės išrinko ligšiolinį vadą G. Marchaisą, nors su juo jau yra prasidėjęs kompartijos populiarumo kritimas. Pernai vasarą komunistai pasitraukė iš socialistų prez. F. Mitterrando vyriausybės, nepatenkinti premjero L. Fabijaus ekonominių varžų politika. Partijos konferencijoje ypač aštriai dabartinę jos politiką kritikavo politbiuro narys P. Juquinas, reikalavęs ats-tresnės linijos prieš žmogaus teisių pažeidimus Sovietų Sąjungoje ir jos satelitinėse valstybėse. Dėl tos kritikos jis nebuvo perrinktas į politbiurą, bet liko 137 narius turinčiame centro komitete. Atrodo, kompartija 1986 m. rinkimuose kovos prieš prez. F. Mitterrando socialistus.

Darbiečių vyriausybė

Problema prez. R. Reaganui sudarė N. Zelandijos darbiečių premjero D. Langes vyriausybė, galinti sugriauti "ANZUS" sąjungą, kuriai priklauso JAV, Australija ir N. Zelandija. Pataikaudamas rinkėjams, premjeras D. Lange į savo uostus nesutinka įsileisti branduolinius ginklus turinčių karo laivų, o prez. R. Reaganas atsisako garantuoti, kad tie laivai neturi tokių ginklų. Dėl šio nesutarimo teko atsaukti "ANZUS" sąjungos laivų manevrus sekantį mėnesį. Visi karo laivai, įskaitant ir sovietinius, dabar jau turi torpedas, priešlėktuvinės raketos, sprogmenis prieš povandeninius laivus su branduoliniais užtaisais. JAV karo laivai aprūpinami skriejančiomis "Tomahawk" bombomis.

Šiame numeryje:

Kai plakami nekalti

Dėl netvarkingų pašto patarnavimų nukentėję laikraščiai

Ateitis priklauso laisvei

Amerikos atstovo mintys apie žmogaus teises ir jų pažeidimus

Popiežius kalba diplomatomams

Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II žodis Vatikane apie tautų lygybę

Gudai, lietuviai ir ukrainiečiai

Lenkijos pogrindžio veikėjų leidinys apie būsimus kaimynus

Orwellio romanai ir Sovietų Sąjunga

Vokiečių žurnalas apie išsipildžiusias pranašingas rašytojo vizijas

Laiškai kaliniams — vilties nešėjai

Verta jiems laiškus rašyti, nepaisant visų sovietinių kliūčių

Sovietinis medalis kardinolui

Britų žurnalisto komentarai apie Latvijos kardinolą Vaivodą

Lietuva dažnai minima Vokietijoje

Senieji Lietuvos pinigai, dainininkė Valaitė, Klaipėda

Mažos apylinkės dideli renginiai

Ką gali padaryti ryžtinga lietuvių bendruomenė Australijoje

Lietuvos praeitis Romos archyvuose (4)

Naujas dokumentų rinkinys, reikšmingas Lietuvos istorijai

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidejas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — \$20, pusmetinė — \$11, rėmėjo — \$25 (Amerikoje — JAV doleriais).
Pavieniai numeriai — 50 ct.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$20.00 per year, \$11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509. U.S.A. Second class postage pending at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada 52 weeks except fourth week of December and two first weeks of August

Popiežiaus kalba diplomatams

Tautų lygybė ir mažųjų tautų vaidmuo

Sausio 12 d. Šv. Tėvas Jonas Paulius II Vatikanė pasakė tradicinę naujametinę kalbą susirinkusiems diplomatams. Šiuo metu su šv. Sostu diplomatinis santykius palaiko 110 valstybių.

Kalbėdamas apie religijos laisvę, popiežius pabrėžė, kad ji remiasi tarpusavio lygybe, reikalaujama gerbti orumą kitų žmonių, kuriems nekludoma veikti pagal savo sąžinę, ypač religijos reikaluose. Popiežius sakė: dideli sunkumai iškyla, kai valstybė prisima ateistinę ideologiją. Tada atsiranda prieštaravimas tarp oficialiai skelbiamos religinės laisvės ir ateistinės propagandos. Popiežius nenurėdė konkrečiai jokios valstybės, bet teigė, kad prie šio prieštaravimo šen ir ten pridamos prievartos priemonės, kludinančios laisvai praktikuoti religiją, laisvai parinkti dvasiškumus, laisvai stoti į seminarijas, katekizuoti jaunimą, nekalbant jau apie tikinčiųjų pilietinių teisių varžymus, tarsi priklausymas tikinčiųjų Bendrijai sudarytų pavojų bendrajai labui.

Toliau, neminėdamas jokio krašto, popiežius kalbėjo: yra vienas kraštas Europoje, kur ateistinė ideologija yra taip glaudžiai susijusi su valstybe, kad ateizmas yra primetamas sąžinėms, o kiekvienas religinis veiksmas draudžiamas ir griežtai baudžiamas. Stėbotojų nuomone, popiežius čia turėjo galvoje Albaniją.

Popiežius pažymėjo, kad gerai suprasta pakantos dvasia nereiškia religinio abejingumo, bet pagarbą sąžinės laisvei, kuri yra viena svarbiausių laisvių, ir pagarbą skurtumui tarp politinės ir religinės sferos.

Vyriausybė negali šauktis pagrindinių žmogaus teisių, jeigu jų nesilaiko savo viduje. Valstybių nepriklausomybės teisė negerbiama, kai viena šalis kursto ir remia ardąsias jėgas kitoje šalyje. Kai tame pačiame krašte siaurina vienos gyventojų dalies teises, sutripiama ir kitų teisė taikiai gyventi tame pačiame krašte.

Tarpusavio santykių lygybė suardoma, kai visam kraštui primetamas įstatymas, siaurinantis mažumos grupės pilietines ir religines teises. Drauge su tarpusavio lygybės principu popiežius pabrėžė solidarumą, kurio reikia veiksmingam valstybių bendradarbiavimui. Visos pasaulio tautos priklauso viena nuo kitos.

Turtingos valstybės turi padėti besivystantiems kraštams. Reikia naujos solidarumo sistemos, kad būtų galima išspręsti begalines varginių kraštų skolas. Solidarumas su vargstančiais kraštais reikalauja ne tik veikiai pasiūsti maisto badaujančioms, bet ir ilgalaikių mokslinių programų. Tarpusavio lygybės ir solidarumo principų vykdymas, pasak popiežiaus, nuves į veiksmingesnį pasaulio bendruomenės narių bendradarbiavimą.

Dėl to esą reikia "naujos filosofijos", kuri neskatintų smurto sprendimų ir padėtų įveikti baimę, nepasitikėjimo nuotaiką, kurios paralyžuoja kai kurias valstybes. Popiežius ragino neskatinti besipriešinančių konfliktų Libane, Afganistane, Kampučijoje, daugelyje Centrinės Amerikos kraštų, tarp Irako ir Irano.

Reikia įveikti baimę ir nusiginklavimo srityje, drauge kovoti su tarptautiniu tero-

rizmu, su smurtu visose jo apraiškose, įskaitant ir smurtą prieš politinius kalinius. Savavaliavjančios valdžios, prisidengdamos saugumo dingstimi, niekšiskai elgiasi su politiniais kaliniais koncentracijos stovyklose, kalėjimuose ir kitose internavimo vietose. Kai kuriais atvejais tiesiog siekiama sunaikinti jų asmenybę. Šita mūsų žmoniškumo gėda turi būti aiškiai tarptautinės visuomenės smerkiama. Žmoniškumas reikalauja užtikrinti kalinių lankymo teisę.

Popiežius neužmiršo teigiamų poslinkių tautų santykiuose, teigiamai įvertino Vatikaną tarpinikavimą Čilės ir Argentinos ginče, demokratijos pažangą daugelyje šalių, Amerikos ir Sov. Sąjungos susitarimą pradėti nusiginklavimo derybas. Abiejų didžiųjų valstybių atsakomybė tik tiek pateisinama, kiek ji leidžia kitoms šalims užimti savo vietą, imtis iniciatyvų, veikti teisingomis sąlygomis ir pasaulio bendruomenės labui.

Vatikaną valstybės sekretorius kardinolas Casarolis savo ruožtu diplomatams išryškino, ką popiežius turėjo galvoje, kalbėdamas apie "dvipolę padėtį", kurią pasaulyje sukūrė dvejių didžiųjų valstybių Amerikos ir Sov. Sąjungos vaidmuo. Jų susitarimas atnaujinti derybas ginkluotės klausimais turėtų paskatinti ir kitas tautas veikliau savarankiškai reikštis pasaulyje.

Kardinolas Casaroli, kalbėdamas prancūziškai, pažymėjo, kad vadinamas "dvipoliškumas" šiandien pasaulyje yra nepaiegiamas faktas. Kai kas netgi mano, kad tai gerai, nes tai sumažina nepastovumą tarptautiniuose santykiuose, nes galybės skirtumas tautų gyvenime yra natūralus reiškinys. Tačiau valstybės, pasak kardinolo, turi pareigą taip veikti, kad tie skirtumai nekenktų teisingumui tautų santykiuose, nestatytų pavojų bendrojo labo.

To siekiant, neužtenka iškilmingų deklaracijų apie žmonių ir tautų orumą bei teises. Tokios deklaracijos turi būti vykdomos, paverčiamos darbais. O tai priklauso ne tik nuo to, kiek vykdomas tautų lygybės principas, bet ir nuo įsisąmoninimo, jog kiekviena valstybė turi savitas veikimo galimybes tarptautinėje srityje. Šitos veiklos galimybės gali būti naudojamos kiekvienos valstybės atskirai ar drauge su kitomis. Tautų sąjungos ir bendradarbiavimas stiprina atskirų valstybių veikimą, ypač tada, kai kartais padaromi svarbūs sprendimai, pasirėmus balsavimais, kuriuose kiekvienas balsas turi lygią vertę. Kardinolas Casaroli apgailestavo, kad atskirų valstybių lokaliniai konfliktai per daug dažnai priklauso nuo reikšmingesnių užsienio valstybių įsikišimo. Lmb.

A+A

JOANAI ŠAKINIENI

Lietuvoje mirus,

jos vyrui JUSTINUI ŠAKINIUI ir giminėms Lietuvoje
reiškiamu nuoširdžią užuojautą —

V. V. Gudeliai

J. M. Jakaičiai

J. J. Launikaičiai

P. M. Jokšai

V. Vaitkus

Gudai, lietuviai ir ukrainiečiai

Lenkijos pagrindinio leidinio apie santykius su kaimynais ateityje

1984 m. viena iš daugelio Lenkijos pagrindinio leidinio "Przedswit" išleido Kazimierz Podlaskio knygos "Gudai, lietuviai, ukrainiečiai — mūsų priešai ar broliai?" antrąją laidą. Autorius šią knygą parašė, norėdamas lenkų visuomenę supažindinti su savo rytų kaimynais, nušviesti jų santykius su lenkais netolimoje praeityje, jų padėtį sovietų imperijoje, dabartinėje Lenkijoje ir išeivijoje. Jis svarsto taikingo sugyvenimo galimybes dabar ir ateityje.

Galimi sankirčiai

Reikalas lenkams pažinti savo rytų kaimynus yra svarbus ir todėl, kad pastarieji su viltimi ir pavydu žiūri į laisvesnį gyvenimą Lenkijoje. Jis rašo: "Ukininkai, šventovės, knygos, filmai, džiškai ir... nerusiška kalba, atrodytų, kad jie mums Lenkijos liaudies respublikos pavydi. Girdėjau netgi tiesiog suformuluotą nuomonę, kad lenkai tai ne tik savanaudiška, grobuoniška ir nenuoširdi tauta, bet ir nepaprastai politiškai gudri — visada tartum katinas nukrenta ant keturių letenų".

K. Podlaski mano, kad kruvini lenkų su šiomis tautomis santykiai praeityje gali pasikartoti, nes konfliktai ir pretenzijos užsiliko, kitos šalies interesų supratimo nėra, o antagonizmas miega vieną aki primerkęs. Abidvi konfliktų šalys turėtų viena kitą geriau suprasti ir stengtis galimoms problemoms užbėgti už akių.

Nepažįsta lietuvių

Menką lenkų supratimą apie lietuvius jis iliustruoja šiuo pavyzdžiu: "Varšuvos 'dešimtmečio' stadione Jono-Pauliaus II Mišių metu susitelkusį milijoninę minia. Aukų įteikimo metu prie altoriaus artėja žaliai-raudonai drabužiais pasipuošę delegacija, norinti įteikti Šv. Tėvui raguotį (baumkucheną). Pranešėjas per mikrofoną skelbia, kad tai lietuviai. Lenkų minia juos palydi simpatizuojančiais plojimais, bet kartu ir užesiu: 'Išleido juos iš Vilniaus? Argi tai galima?' Lenkai nežino, kad jų valstybės ribose gyvena 10-20 tūkstančių lietuvių".

Rašydamas apie Suvalkų trikampio lietuvius, K. Podlaski mini gerai žinomus "Tėviškės žiburių" skaitytojamus dalykus — laikraštį "Aušra", mokyklų ir šventovių problemas, lenkų-lietuvių kovas Seinuose 1920 m., lenkų pagrindinio "Armia Krajowa" prieš lietuvišką veiklą ir jų bendradarbiavimą su Raud. armija. Autoriaus manymu, lietuviai galvoja, kad lenkai, eidami "pety į petį" su raudonaisiais, norėjo sau "išsikolaboruoti" Vilnių. Tai jiems nepavyko, tačiau jie gavo respubliką, kad vėl galėtų persekioti lietuvius Suvalkijoje.

Toks lietuvių galvojimas nesąsęs pagrindui. K.P. rašo: "Pasitaiko, kad lietuviai nelegaliai peržengia Lenkijos sieną. Kalbama, kad nėra metų be tokio pobūdžio incidento, o kartais ir kelių. Tai būna dažniausiai lietuviai jaunuo-liai nenorintieji tarnauti Raud. armijoje arba tiesiog dezertirai. Nuo Afganistano laikų tokių incidentų skaičius padaugėjo. Aliarmas pasienyje yra bendras rusų ir mūsų sargyboms, kad vėliau galėtų atiduoti pagautuosius į 'tinkamas rankas'. Lietuvis mane klausia: 'Ar lenkų pasienio sargybą eina lenkiškas, ar ne lenkiškas dalinys?'"

Blogiausi faktai autorius mēlieka pabaigai: į lietuvių medžioklę yra įtraukta dalis pasienio gyventojų lenkų, ir jie tikrai su sportiniu užsidegimu joje dalyvauja. (Pasitikrinus su lenkais tai, deja, pasirodė

tiesa). Kartą visas kaimas buvo susirijęs dėl sargybų viršininko sprendimo, kuris vieno-dai padalino pinigų už lietuvių pagavimą: tam, kuris lietuvių pagavo ir laikė, ir tam, kuris užsoko ant dviračio ir atvedė pasieniečių patrulius. Pagaliau autorius pabrėžia: "Ar tie žmonės yra įsisąmoninę, kad atiduodami dezertyrų rusams jie atiduoda jį tikrai mirčiai?"

Jono-Pauliaus II įtaka

Daug vietos autorius skiria Vilniaus klausimui, trėmimams į Sibirą, vokiečių okupacijos laikotarpiui ir Katalikų Bendrijos būklei Lietuvoje. Kokią įtaką Šv. Tėvas turi Lietuvoje, galima spręsti iš šios autoriaus ištraukos:

"Kai Jono-Pauliaus II lėktuvas leidosi Lenkijoje 1979 m., lietuvių žemėje vyko keistas gyventojų judėjimas. Kas tik gyvas ir kam tik nereikėjo reikšti savo pažiūrų pažangumui, tas važiuojo arba ėjo į pietus lenkų sienos kryptimi. Ši banga visgi nepasiekė KGB pasienio kariuomenės saugomo struktūros. Ji sustojė srityje kurią pasiekia Lenkijos televizija. 'Tvarkos tarnyba' pirmą užsižiopsėjo, o vėliau apstulbo; nėra tokio įstatymo, kuris ribotų vieškelį naudojimą arba draustų lankytį pažįstamus. Laimingi lietuviai, turintieji galimybę neribotai džiaugtis Lenkijos televizija, neišskiriant žinių klausymo, irgi nešabloniškai reagavo. Jie išnešė televizorius iš pirklių į sodus, pastatė suolus, kibirus vandens gėrimui, nes buvo karšta, o liaudis ėjo ir ėjo keliais. Ar jie susitarė? Ar dvasiškija sukurstė? 'Organai' irgi apvydė; neįmanoma pagaliau buvo persukuoti visus kiemus ir sodus, kad išjungtų televizorius. Tardymai prasidėjo tik tada, kai popiežius Lenkijoje jau nebebuvo, ir tai tikrai žinomų elementų arba ten, kur buvo konkretus informatorių įskundimas, kad žmonės prie televizorių klūpojo, meldėsi arba giedojo uždraustą giesmę, kad kartais jiems išsiveržė šauksmas, kuriame buvo ir dejonė, ir viltis.

Kai kitą kartą popiežius lankėsi tėvynėje 1984 m., keistu aplinkybių sutapimu visos pasienio televizijos stotys nuo Suvalkų iki Baltvyžio buvo atduotos einamiesiems remontams".

Ukrainiečiai

Daugiausia vietos savo knygoje K. Podlaski duoda ukrainiečiams. Jiems skirtas skyrius užvardintas: "Atleidžiame ir prašome atleidimo". Jei-gu lietuviams autorius prikiša tik 1920 m. gen. Ladygos žygį į Mozūrą, tai ukrainiečiams priekaištų jis turi daug. Ukrainiečiai esą nenorėjo taikintai nepriklausomoje Lenkijoje gyventi — jų teroristai žudė lenkų valdžios pareigūnus, kai 1939 m. rudenį lenkai bėgo nuo vokiečių ir bolševikų; ukrainiečiai gaudė ir žudė kirviais bei šakėmis pakrikusius lenkų kareivius. Vokiečių įsteigta ukrainiečiams "SS Galizien" divizija labiau persekiojo lenkus, negu kovojo prieš bolševikus. Tačiau daugiausiai lenkai nukentėjo nuo ukrainiečių sukilėlių armijos — UPA. Pagal lenkų apskaičiavimus, pastarieji išžudė 100.000 lenkų civilių gyventojų, pagal bolševikų — 60.000.

Lenkai švelnumu irgi nepasižymėjo. Atsakydama į ukrainiečių terorą, Pilsudskio kariuomenė "pacifikavo" 450 ukrainietiško kaimų, naikindama jų turtą ir mušdama, o kartais ir žudydama jų gyventojus. Buvo suimti 1739 asmenys, kurių tik 58 buvo teismo rasti kaltais. Po Antrojo pasaulinio karo vėl prasidėjo, šį kartą sovietiška-lenkiška "pacifikacija"; 40.000 karių turinti UPA buvo sunaikinta, o ukrainiečiai civiliai gyventojai šimtais tūkstančių buvo "repatrijuojami" į Sov. Sąjungą arba perkeltami į kitas vietas Lenkijoje.

Lenkų-ukrainiečių kovos vyko ne su prieš politinė bei karine struktūra, bet su visa tauta. Tai darė ir lenkai, ir ukrainiečiai.

Gudai

Mažiausiai lenkai turėjo ir turi sunkumų su gudais. Jie

neturi savo nepriklausomo gyvenimo 20-ties metų prisiminimo kaip Lietuva, ir vieniančių kovų dėl nepriklausomybės istorijos, kaip ukrainiečiai. Ir Lenkijoje, ir kitur jie ribojasi daugiausia kultūrinio gyvenimu, o sovietinėje Gudijos respublikoje gudų nesimato ir jų kalbos nesigirdi. Kartais sovietinių iškilmių proga pasirodo tautiniais drabužiais pasipuošęs būrelis žmonių.

Lenkijoje yra 250.000-400.000 gudų, daugiausia Balstogės mieste ir jo apylinkėse. 1945 m. lenkai manė, kad šis miestas atiteks gudams, tačiau Stalinas, norėdamas "nušluostyti lenkams ašaras", kaip rašo K. Podlaski, dėl Vilniaus ir Lvo-vo praradimo, priskyrė jį prie Lenkijos liaudies respublikos. Tai padarius, atsirado tarp lenkų ir gudų trintis, nes pastarieji padėjo lenkų ir sovietų saugumui išgauti "Armia Krajowa" likučius ir kitokius lenkiškus "liaudies priešus". Lenkai atsilygindami irgi skundė gudus saugumo organams.

Jauno gudų nacionalizmo, kuris daugiausiai reiškiasi Amerikos kontinente, reikalavimai privestų prie konflikto su visais jų kaimynais: iš lenkų jie reikalauja Balstogės krašto ligi Narevo upės, su ukrainiečiais jie norėtų turėti sieną pagal Dniepro upę, o iš lietuvių jie norėtų gauti Švenčionis ir Vilnių.

Gudai ir Vilnius

Nukrypstant nuo K. Podlaskio knygos, reikia pastebėti, kad Vilniuje prasidėjo ne tik lenkų romantizmas (Mickiewiczus, Slovackis), ne tik tautinis lietuvių atgimimas (Basanavičius, Vaižantas, Vileišiai...) — Vilnius buvo ir gudams svarbus jų kultūros centras. Vilniuje buvo išleista 1525 m. Pranciškaus Skorinos knyga "Malaja Podroznaja Knizica" davusi gudų kalbai pradžią. (Tai iš viso pirmoji Lietuvoje atspausdinta knyga). Vilniuje buvo išleistas pirmas gudų laikraštis "Naša Dolia", Vilniuje gyveno žymūs gudų poetai — Janka Kupala ir Jakub Kolas. Nors gudų Vilniuje nėra daug (apie 30.000 be jokių kultūrinių ir religinių teisių) ir nebuvo, tačiau jie, kaip ir Pilsudskis, jaučia "meilę" Vilniui.

Sovietinėje Gudijoje ir Lenkijoje

Sovietinėje Gudijos respublikoje yra 10 milijonų gyventojų, kurių aštuoni milijonai yra gudai. Jokios žymesnės pagrindinio veiklos, jokių "Samizdatų" ten nėra. Dėl to gudų pasyvumo jaučiasi kalti iš dalies lenkai, nes jie savo nepriklausomo gyvenimo metais užgniaužė tautinio gudų sąmoningumo pradmenis.

Atgavus Lenkijai nepriklausomybę, jodų buvo apie du milijonus gudų. Jų atstovai į Lenkijos seimą 1925 m. suorganizavo teisėtą vietinio draugiją "Hromada", kuri turėjo 100.000 narių. Buvo steigiamos mokyklos, leidžiami laikraščiai, knygos. Lenkijos valdžiai tai nepatiko. Jie norėjo, kad gudų visai nebūtų. Jie bandė save ir kitus įtikinti, kad gudų kalba yra tik lenkų kalbos tarmė. "Hromada" nariams buvo sudaryta teismo byla, jų veikė-jai masiškai kalinami. "Hromada" vad. Lenkijos seimo narys Taraškievič, buvo nutestas dvylikai metų kalėjimo ir vėliau išleistas į Sov. Sąjungą. Ten jis buvo apkaltintas nacionalizmu ir pasmerktas mirti. Nuo to laiko gudų tautinis judėjimas neatsigavo.

Bandantieji toliau į ateitį pažvelgti lenkų intelektualai nenori konfliktų su savo rytų kaimynais gudais, lietuviais ir ukrainiečiais. (Su Rusija lenkai neturi sienos, nebent Karaliaučiaus, dabar Kaliningrado, sritį laikytume Rusija). Jie norėtų nuo Rusijos atsiverti "sanitariniu kordonu", todėl ne tik jieško draugiškumo su savo rytų kaimynais, bet ir atsižada savo nepriklausomybės laikų sienos rytuose, atsisakydami su skaudančia širdimi Vilniaus ir Lvo-vo. Bet šis pažiūra lenkų masėse kol kas nėra prigijusi. J.B.

NUOŠIRDUS AČIŲ

Šventoji kapų tyla Lietuvoje priglaudė

mūsų mylimą tėvelį

a. a. Vladą Balčiūną

Mūsų giminės, "Tėviškės žiburių" štabo bendradarbiai, mieli draugai ir pažįstami šv. Mišiomis, užuojautomis "T. žiburiuose", žodžiu bei raštu atjautė mūsų gilų liūdėsį.

Jūsų didžiai vertingos moralinės paramos mes niekad nepamiršime.

Nuoširdžiai dėkojame —
sūnūs Vytautas ir marti Genovaitė Balčiūnai
bei artimieji Lietuvoje

Prie mūsų kapo
Angelas budės,
Kol Saulė
Amžinos dienos
Visoj visatoj
Užtekės

(J. Gutasukas)

A+A

LIUDVIKAS BORUSAS

jau ištisi metai išlisi lietuvių kapinėse Mississaugoje. Jis mirė 1984 metų kovo 7 dieną. Pirmosios metinės Mišios už mielą mūsų Vėlonį bus atnašaujamos š. m. kovo 10, šeštadienį, 9 v.r., Aušros Vartų šventovėje Hamiltone. Maloniai kviečiame šeimos giminės, bičiuliai ir kitus tautiečius jose dalyvauti.

Velionies žmona ir vaikai

A+A

ANTANUI KLIMUI

mirus,

jo žmonai PRANUTEI, buvusiai Kauno operos teatro bendradarbei solistei ir visiems giminėms, reiškiamė nuoširdžią užuojautą —

Stasys ir Herta Gailevičiai

A+A

IRENAI KLORIKAITIENEI-PAULIONYTEI

tragiškai žuvus

automobilio nelaimėje Los Angeles mieste, reiškiamė nuoširdžią užuojautą vėlionės vyrui JONUI bei dukroms ir broliui VINČUI PAULIONIUI su šeima, drauge su jais liūdėdami —

Irena ir Vytautas Turūta
Valė ir Donatas Karosai
Loreta ir Petras Murauskai
Irena ir Henrikas Putkai

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPORELE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūras darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

KAZLAUSKAS

Mobawk
Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose —
137 RONCESVALLES Ave.
Tel. 537-1442

Rytuose —
2448 DANFORTH Ave.
Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Orwellio romanas ir Sovietų Sąjunga

Ten prieš keliolika metų pavaizduotas kolektyvinis gyvenimas atspindi sovietinėje sistemoje

“Stimmen der Zeit” 1985 m. sausio nr. išspausdino prof. Paul Roth, dėstantis politikos ir publicistikos mokslus aukštojoje kariuomenės mokykloje Miunchene, straipsnį “1984” in der Sowjetunion”, kurio santrauką čia pateikiu.

Orwellio romanas “1984” Sov. Sąjungoje priklausau uždraustai literatūrai. 1983 m. gruodyje Latvijos respublikoje buvo nubausti du piliečiai už uždraustą literatūros platinimą, įskaitant ir Orwellio “1984”. Už tai Gunnar Astras gavo 7 metus lagerio ir 5 metus tremties, o Gunnar Freimanis — 4 metus lagerio ir 2 metus tremties. Tačiau yra sovietų inteligentų, kurie bent žino, kad Orwellio romanas yra baisių utopijų, nepalančių sovietų valdymo formai. Todėl sovietų “Izvestijos” 1984. I. 15 ir 16 d. straipsniuose ši veikalą vadina “renegato” ir “reakcijos šnipu” darbu. Juose rašoma, esą “įrodyta”, jog Ronaldui Reaganui valdant JAV-bes, Orwellio “1984” yra įgyvendintas ne socializme, o kapitalizme. “Izvestijos” paskelbė, kad buvęs “Literaturnaja Gazeta” kultūros skyriaus redaktorius Oleg Bitov anglų laikraštyje “Sunday Times” apkaltino sovietų vadovybę istorijos klaidojimu. Esą ji tiesą labiau iškraipo negu Orwellio aprašyta. Sovietų žurnalistų dauguma esą “profesiniai robotai” kurie “nebepajėgia pažinti tiesos”.

Kai nagrinėjama Sov. Sąjungos sekimo ir valdymo sistema, atrandama daug Orwellio utopijos dalių. Orwellio “naujoji kalba”, apribojanti galvą, ir jam vadovaujanti, yra ten iš dalies tapusi tikrove. Komunikacija arba masių komunikacija Vakarų demokratijose suprantama kaip abipusė sąveika, o ne vienašališka. Sovietų informacija yra vienos linkmės. Vieton komunikacijos ten vartojama “masių informacijos ir masių propagandos priemonė”. Orwellis rašo savo romane apie “kalbos lobyną B”, kuris yra sudarytas politiniams tikslui.

Marksizmas-leninizmas skelbiamas kaip mokslas, kaip teorijos ir praktikos vienybė. Partija tvirtina vykdanči mokslis-kai pagrįstą politiką. Kas atsitinka, kai pažadai neįvykdomi? Orwellis mini savo romane daug pateisinimo taktikų. Viena yra ta, kad režimas turi surasti kaltininkus, kurie, vykdymai prieš šiamokslą, sabotuoją pažangą. Šiamokslas teorija buvo jau žinoma Markso ir Lenino laikais. Stalinas ją pilnai įgyvendino, kai įvedė terminą “liaudies priešas” ir valdydamas likviduodavo vieną “šiamokslininkų grupę” po kitos.

Pastaraisiais dešimtmečiais JAV-bės yra viešai kaltinamos kaip pavojingiausias taikos ir pažangos priešas. Sov. Sąjungoje aiškinama, kad socializmas būtų daug daugiau pasiekęs, gyvenimo lygis būtų buvęs daug aukštesnis, jeigu sovietai nebūtų buvę priversti tiek daug pinigų išleisti apsaugoti laimėjimams, kuriems gresia imperializmas. Nuolat kaltinama slaptoji amerikiečių policija CIA. Nėra tokio nusikaltimo pasaulyje, kuris neturėtų ryšių su CIA.

Melas yra kita pateisinimo taktikos priemonė. Visą laiką turi būti taisoma praeitis, kad būtų įrodytas dabartinės politikos “moksliškumas”. Orwellio romane vienas svarbiausių posakių taip skamba:

“Kas kontroliuoja praeitį, tas kontroliuoja ateitį; kas kontroliuoja dabartį, tas kontroliuoja praeitį”. Orwellio romane praeities taisymas yra atliekamas svarbaus asmens, dirbančio “Tiesos” ministerijoje. Toks “praeities nugalėjimas” praktikuojamas Sov. Sąjungoje nuo Stalino laikų. Didvyriai tampa “nesančiais asmenimis”, dokumentai dingsta, kalbos suklaidinamos; bibliotekos visą laiką užimtos perkėlimu laikraščių, žurnalų, brošiūrų, knygų į “ypatingą skyrių”.

Pavyzdžiais būtų galima parašyti storas knygas. Paminėsim tik porą. Trockį, tikrąjį Spalio revoliucijos organizatorių, Stalinas paskelbė “liaudies priešu”; visi jo nuopelnai buvo priskirti Leninui arba Stalinui. Sovietų enciklopedija straipsnyje apie Spalio revoliuciją Trockio net nemini. Lenino didįjį vertinamas kovos draugas Bucharinas, bendraautorius “Kommunizmo ABC” (1919), kuris daug metų buvo pasaulio komunistų katekizmu, per valymus tapo “nesančiu asmeniu”, “ABC” dingo. Garsioji Chruščiovo kalba apie Stalino nusikaltimus (1956) niekuomet nebuvo paskelbta. Sov. Sąjungoje yra knygų potvynis, įskaitant mokslineis knygas, apie “Didįjį Tėvynės karą”, bet niekur nėra paskelbta apie slapčą Hitlerio-Stalino sutartį (1939), kai Hitleris ir Stalinas susitarė padalinti Lenkiją.

Dažnai vartojami praeitimai — 1984 m. “Kommuniste” buvo išspausdintas ilgas straipsnis, pagerbiantis “Lenino draugą” šveicarą Fricą Platteną, kuris, tarp kitko, organizavo Lenino grįžimą Rusiją 1917 m. pavasarį. Jis savo kūnu dengė Leniną ir buvo sužeistas, kai 1918 m. sausio 1 d. įvyko pasikėlinimas prieš Leniną. Nieko nesakoma apie tai, kad Plattenas 1940 m. buvo priverčiamas darbo stovykloje kaip “vokiečių šnipas”, kur ir mirė 1942 m.

Laiškai kaliniams - vilties nešėjai

Dažnai esame raginami rašyti laiškus lietuviams politiniams kaliniams, už juos parašyti peticijose, siųsti testo laiškus valdžios pareigūnams ir t.t. Taip pat dažnai atsisakome, pasiteisindami, kad nenorime veltis politinių veiklų, kad turime giminių Lietuvoje, kuriems bijome paakenkti ir t.t. Dar dažniau numojame ranka, sakydami, kad toks laiško rašymas neveiksmingas, nepaveikia nei kalintojų, nei kaliniams nepalengvina vargo.

Betgi duomenys iš tokių organizacijų, kaip “Amnesty International” ir iš Lietuvos pagrindinio spaudos kitką rodo. Kalintojai, žinodami, kad Vakaruose rūpinamasi kaliniu, su juo geriau elgiasi, o patys kaliniai, gal pasijutę visai užmiršti, gavę laiškus iš Vakarų, pasijunta esą ne vieni.

Jau beveik metai “Toronto Sunday Sun” laikraštyje eina savaitinis skyrius “Letters Lifeline”. Jame pateikiami sąrašai asmenų, tapusių kaliniais už savo religinius įsitikinimus, pateikiamos jų biografijos ir adresai. Skaitytų jai raginami jiems rašyti. Daugelio šių kalinių pavardės mums gerai pažįstamos — tai lietuviai kovotojai už žmogaus teises ir krikščionišką tikėjimą.

“Letters Lifeline” skyrius

Kas rūpestingai skaito periodinę sovietų spaudą, brošiūras ir knygas, braido nešvariame melo, praleidimų, suklaidinimų dumblyje. Aišku, jis klausia: ar gali sovietų pilietis dar tikėti ideologija? Orwellis teisingai rašo, kad toks klausimas klaidingai keliamas. Čia svarbu ne tiesa ar melas. Sovietų piliečiams rūpi pažinti valdovų “signalus”, kaip galvoti ir elgtis.

Ar sovietų pilietis, pagal Orwellį, jau sujungė “senąją” galvoseną su naująja ir tapo “dvylypės galvosenos žmogumi”, niekas tiksliai negali sakyti. Maskvoje kursuoja sąmonės, esą tikri disidentai sėdi KGB pareigavietėse, nes tik jie, pagal surinktas informacijas, žino kaip yra blogai. Sovietų valdovai aiškiai žino, kad marksizmas-leninizmas žmonių savaime neįveikia.

Rašytojas ir filosofas A. Zinovjevas (satyrinio romano “Atsivėrę akūsčiai” autorius) nustatė kad Sov. Sąjungoje žmonės nepatenkinti, niekas netiki marksizmu. Tačiau jis perspėja neturėti vilties, kad ši jėgos sistema sugrius: “Jėgos sistema, kuri apima visą visuomenę kaip tankus tinklas, tvirtai laikosi. Ir liaudies nieku būdu negalvoja apie jos nuvertimą, netgi apie jos pakertimą... Tikėjimo stoka marksizmo jokiū būdu nesilpnina valdžios, nes marksizmas yra ideologija, o ideologija nėra tikima, ji — priimama”. Trumpai tariant, rikiuojamasi pagal jos taisykles.

Kitoje vietoje Zinovjevas svarsto konkurenciją tarp ideologijos ir religijos. “Ideologija turi kai kuriuos pranašumus, lyginant ją su religija. Ji išlaisvina žmogų nuo tikėjimo naštos. Tikėjimas reikalauja sunkių pastangų, jis yra kryžius. Šiuo atžvilgiu ideologija palengvina žmogui gyvenimo kelią. Ji išvaduoja žmogų nuo vidinių moralinių suvaržymų ir nuo blogos sąžinės.”

Paruošė: J. Str.

įsteigtas Tarptikybinių santalkos organizacijos iniciatyva. Pasak skyrusio redaktorių, publikos atsiliepiamas ir įsijungimas į laiško rašymą gan entuziastiškas. Laiškus kaliniams ar jų šeimos rašo ir apie tai redaktorėms praneša asmenys, kurie mažai ką bendro turi su paverčiamaisiais. Rašo vien iš žmogiškos užuojautos, tikėdami, kad jų laiški kaliniams teikia vilties. Tai gražus pavyzdys, kurio mes, lietuviai, negalime nematyti.

Paaukodami porą valandų per metus laiško rašymui, žinoma, nepriprįsime Lietuvos sąžinės kalinių pasišventimui, tačiau teiksime jiems vertingą moralinę paramą.

Nebūtinai reikia rašyti ilgus laiškus. Užtenka ir poros eilučių, šiltai, asmeniškai ir nuotaikingai parašytų. Laiškuose galima paliesti ir religines temas, siųsti Šv. Rašto arba nepolitines poezijos ištraukas. Svarbu nepaminti savo organizacijų ar politinių įsitikinimų. Patariama vengti tiesioginės ar netiesioginės sovietinės santvarkos kritikos. Nenorint naudoti savo vardo ir pavardės, laiškus galima pasirašyti slapyvardžiu.

Taip pat svarbu laiškus adresuoti aiškiai rašysena (ne mašinėle). Antroje pusėje voko reikia pažymėti savo adresą, kaip Europoje yra priimta. Laiškus reikia siųsti oro paštu ir, jei įmanoma, registruoti. Laiškų rašymas, nedidelis, bet prasmingas darbas. Ruošdamiesi rašyti, prisiminkime “Toronto Sun” paskelbtą antraštę — “Žinodami, kad jūsų laiški gali duoti žmogui vilties gyventi, ar delstumėte rašyti?”

Kanados lietuvių komitetas žmogaus teisėms ginti

Bookbinding Studio “SAMOGITIA”

meniškai įrašo knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvius. Telefonas 625-2412 P. O. Box 1343, Postal Station “B” Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Lietuvos nepriklausomybės ir kitose tautinėse šventėse šauliai dalyvauja organizuoti su savo vėliavomis Nuotr. Vyt. Maco

Lietuviai Mordovijoje

Tai vienintelė politkalinių grietė režimo zona Mordovijoje: 385/3-4 zonoje — moterys.

1. Algimantas ANDREIKA, g. 1950, gyv. Vilniuje, suimtas 1981. V. Nuteistas 4 m. gr. lagerio ir 5 m. tremties už nelegalios literatūros laikymą ir platinimą (?). Laisvėje buvo susipainiojęs su VSK.

2. Klemensas ČEPULIS, 62 m., kilęs iš Ignalinos, nuteistas 12 m. už įstojimą karo metais į policijos batalioną, kurį netrukus įjungė į vermachta. Dalyvavo mušiuose prieš Raudonąją armiją. Bausmė baigiasi 1986. XI. 4.

3. Kazimieras GRUZDYS, 72 m., kilęs iš Tytuvėnų apyl., nuteistas 15 m. už tarnybą karo metais policijoje. Bausmė baigiasi 1983. I.

4. Anastazijus JANULIS, 65 m., vienuolis-jėzuitas, pirmą kartą kalėjo 1944-55 už dienraštįje parašytas patriotines mintis ir savo kūrybos eilėraščių; antrą kartą nuteistas 3,5 m. už nelegalią literatūrą ir jos dauginimą, siekiant Lietuvos Katalikų Bažnyčiai ir lietuvių tautai laisvės. Bausmė baigiasi 1983. VII.

5. Antanas KORSAKAS, 74 m., kilęs iš Viduklės apyl., pirmą kartą nuteistas už partizanų rėmimą. Kalėjo Vorkutoje 1945-53; antrą kartą nuteistas 15 m. už gynimą karo metais savo ir gretimų kaimų nuo plėšikaujančių svetimtųjų, besislapstančių miškuose kaip sovietiniai partizanai. Bausmė baigiasi 1983. V.

6. Jonas LEIKUS, 67 m., iš Malyžkių, nuteistas 15 m. už dalyvavimą 1941 m. prisidėjus karui Lietuvos savisaugos —

“baltaraiščių” būriuose. Bausmė baigiasi 1986 m. pabaigoje.

7. Henrikas SELELIONIS, 62 m., kaunietis. Už dalyvavimą karo metais Lietuvos savisaugos batalione pirmą kartą be teismo kalintas 1,5 m. 1945-46; antrą kartą nuteistas už tą patį ir to meto spaudoje skelbtus eilėraščius.

8. Vytautas SKUODIS, g. 1929 m., nuteistas 1980. XII. — 7 m. kalėti ir 5 m. tremties už dalyvavimą lietuvių nelegalioje spaudoje, už žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių gynimą.

9. Antanas VAIVADA, 81 m., kilęs iš Seredžiaus, Lietuvos savanoris-kūrėjas, Nepriklausomybės kovų dalyvis. Nuteistas 15 m. už įstojimą savanoriu į Lietuvos savisaugos kariuomenę (Plechavičiaus armiją). Bausmė baigiasi 1983. IX. Reikalingas materialinės paramos, nes neturi pas ką sugrįžti. Prieš areštą gyveno Permeje.

10. Jonas VILUTIS, 67 m., kilęs nuo Linkuvos. Po karo apsigyveno Vakarų Ukrainoje. Nuteistas 15 m. už dalyvavimą 1941 m. Lietuvos savisaugos būriuose. Bausmė baigiasi 1986 m. rudenį.

(“Aušra” 1983 m. vasaris)

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvius Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neauštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

LISABONA, FATIMA, MADRIDAS, JERUZALĖ, BETLIEJUS, NAZARETAS, GALILĖJA, ROMA, VATIKANAS

KELIONĖ Į ŠVENTĄJĄ ŽEMĘ

1985 m. gegužės 5 — gegužės 24

globojama Katalikų informacijos centro rengiama **GIDEONO KELIONIŲ AGENTŪROS** 923-7337

Kaina — \$3,495.00 (kanadiškais) padengia:

- Kelionę lėktuvu iš Toronto ir atgal
- Pervėžimus iš aerodromų į viešbučius ir atgal
- Kambarius gerose viešbučiuose ir maistą
- Įžymybių apžiūrėjimą bei išvykas. Angliškai kalbančių vadovų paslaugas. Aerodromų ir vizos mokesčius.

Labai įdomi kelionė su kunigu Tomu Dove

Smulkesnių informacijų gausite užpildę ir atsuntę šią atkarpą: GIDEON TRAVEL AGENCY, 60 St. Clair Ave. East Toronto, Ont. M4T 1N5

Vardas, pavardė Tel.

Adresas

Sovietinis medalis kardinolui

Britų korespondento Romoje komentarai “The Universe” savaitraštyje

S. KASPARAS

Savaitraščio “The Universe” korespondentas Romoje Ronald Singleton 1985.I.4 laidoje rašo apie Latvijos kardinolo J. Vaivods apdovanojimą Sov. Sąjungos aukso medaliu už paslaugas taikos sąjūdžiui. TASSo korespondentui kardinolas pareiškęs: “Nieko nėra geresnio kaip pastangos išlaikyti taiką, nes modernūs atominiai ginklai yra pajėgūs sunaikinti civilizaciją”.

TASSo agentūra taip pat pranešusi, kad praėjusį Kalėdų Mišios buvo atnašaujamos 180 katalikų šventovių Latvijoje ir 630 šventovių Lietuvoje.

Geras ženklas?

Korespondento manymu, Vatikanas esąs patenkintas Latvijos kardinolo apdovanojimu. Tai esąs ženklas, kad Vatikanas-Kremliaus santykiai pradeda gerėti. Tokią nuomonę esą patvirtina radio ir televizijos programos iš Kauno arkikatedros-bazilikos, kur buvo šventinamas vyskupas kun. J. Preišas, iš baptistų suvažiavimo, religinės žydų veiklos.

“Pravdos” laikraštyje kardinolo Vaivods apdovanojimo proga pasirodė straipsnis, kaltinantis Vašingtoną panaudojant religiją imperialistinės politikos tikslams.

Į tą sovietinę rikiuotę buvo įstatytas ir kun. Stanislovas Mazeika, Maskvos katalikų šventovės rektorius. Pasak TASSo, kalėdiniame pamoksle jis pareiškęs, jog yra žmonių, kurie nenori taikos nei sugyvenimo: “Imperialistinės jėgos yra pripratusios įieškoti aukso kraujo jūroje ir ašarose”.

Sovietų siekiai

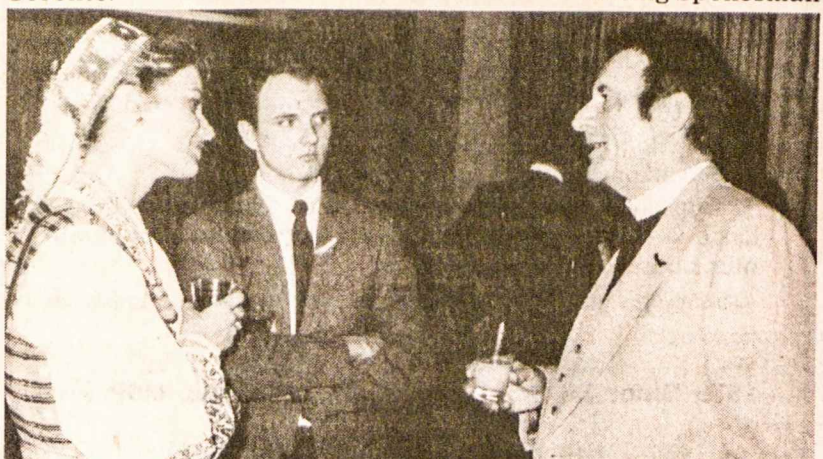
Ar kun. St. Mazeika tai yra pareiškęs, šiuo metu niekas negali patikrinti. Iš patirties yra betgi žinoma, kad sovietiniai žurnalistai dažnai įdeda į parinktų žmonių lūpas tokius žodžius, kokių sovietinei valdžiai reikia, nes Sov. Sąjungos žurnalistai yra valdžios agentai, propagandiniai tarnautojai. Jų tikslas — parodyti pasauliui, kad religija Sov. Sąjungoje nėra persekiojama,

Amerika deportacijų klausimu

JAV-se keliamos teisminės bylos buvusiems karo nusikaltėliams — nacių kolaborantams. Tokios bylos keliamos ir keturiolikai lietuvių, remiantis sovietų KGB sufabrikuotais liudijimais. Pirmiausia nagrinėjama pilietybės atėmimo byla, kaltinant atitinkamą asmenį neteislingai užpildžius imigracijos anketą. Jei asmuo teismu randamas kaltu, pradedama deportacijos byla. Jeigu jis ir čia pralaimi, gali dar apeliuoti. Pralaimėjus ir paskutinį žingsnį, asmuo prievarta deportuojamas į jį priimančią kraštą.

Taip buvo deportuotas ukrainietis Fedorenko, 87 m. amžiaus. Sprendimo tebelaukia esto Linno byla. Ryšium su ja Valstybės departamentas pareiškė nuomonę, kad jo deportacija į Sov. Sąjungos teritoriją (ne Baltijos valstybes) neprieštarautų sovietinės okupacijos nepripažinimo politikai.

Tuo būdu atidaromas kelias į apkaltintų baltiečių deportaciją Sov. Sąjungon. Tuo susirūpino išeivijos baltiečių veiksniai bei paskiri asmenys, ir gausiais protestais kreipėsi į Valstybės departamentą. Pastarojo pareigūnai siuntinėja standartinius atsakymus protesto laiško autoriams. Čia spausdiname vertimą laiško, adresuoto kun. Pijui Sharpui Toronte.

Baltiečių vakare Kanados parlamento rūmuose 1984 m. Iš kairės: SIGITA BERSĖNAITE, DARIUS ČUPLINSKAS, parlamento atstovas kun. R. de CORNEILLE pokalbyje apie Baltijos valstybes Nuotr. L. Girūno

Kasmet Baltiečių vakaro proga Kanados parlamento rūmuose rengiamas ir priėmimas Baltijos valstybių konsulams. Nuotraukos 1984 m. priėmimo — H. ŽMUIDZINIENĖ (kairėje), gen. Lietuvos konsulas dr. J. ŽMUIDZINAS, senatorė R. LAPOINTE Nuotr. J. V. Danio

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

TURGUS ALEKSOTE

Kaunietis automėgėjas Mykolas Talacka "Tiesos" 26 nr. rašo apie Aleksoto turgavietę, kurioje šeštadieniais knibždėti knibžda žmonij: "Čia juos atveda automobilių remonto rūpesčiai. Vairuotojai žino, kad turgavietėje visados ras tai, ko su žiburiu nepamatyti automobilių dalių parduotuvėse. Sumokėsi trigubai, keturgubai, užtat gausi. Tarpiklių, žvakų, velenėlių, kryžių ar kitų naujų detalių parduotuvėse patyliukais vadina spekuliantais, bjauri mės jų gobšumui, bet iš turgavietės tuščiomis rankomis grįžta retai. Nesinori, kad automobilis dėl nedidelio gedimo stovėtų. Vieni kiti dažnai klausia: me: iš kur visa tai? Kodėl naujos detalės patenka ne ant prekybos, o į spekuliantų portfelius, bagažines?...". M. Talacka stebisi, kad lig šiol nepajęgiama išsiaiškinti, kas yra tie lengvo pelno įjeikantys spekuliantai, savo paslaugomis pralenkiantys Kauno parduotuves.

KAUNAS ŽIEMA

Sausio 31 d. "Tiesoje" Kauno rajono J. Biliūno kolchozo mašinų ir traktorių parko inž. Kazys Gervė, dažnai apsilankantis Kaune, džiaugiasi geru šio miesto tvarkymu žiemos mėnesiais. Esą kiekvieną kartą, kad ir koks bebūtų oras, čia randi nuvalytas, pabarstytas gatves, neslidinėji eidamas šaligatviais. Seniau neestetiškai atrodė kai kurių gatvių įkalnių pakraščiuose supiltos smėlio krūvos. Dabar smėlis pilamas į metalines, spalvingas dėžes su užrašu "Smėlis". Į K. Gervės malonų laišką atsiliepė Kauno miesto vykdymo komiteto komunalinio ūkio valdybos viršininkas Zenonas Vainoras. Esą kiekvieną ankstyvą rytą į Kauno gatves išvažiuoja šešios specializuotos autotransporto įmonės brigados — sniego krautuvių, traktorių, kelių ir tiltų priežiūros tresto automašinos. Kartais talkon ateina ir kitų Kauno miesto organizacijų technika. Pirmiausia valomos intensyviausią eismą turinčios gatvės. Iš Kauno aikštės, aikštelių ir gatvių dažną parą išvežama apie 4.000 kubinių metrų sniego. Ten išbarstoma 800 tonų smėlio ir chloridų mišinio. Šiemet buvo gauta ledo laužymo mašina, leidžianti greičiau ir geriau nuvalyti apleidusias gatves.

VETERANŲ KONFERENCIJA

Kaune įvyko metinė Lietuvos aviacijos sporto federacijos veteranų komiteto konferencija. Dalyvavo Vilniaus, Kauno bei kitų miestų atstovai, praėjtyje buvę garstūs oro sportininkai — laikūnai, sklandytojai, parašiutininkai, aviamodeliuotojai. Ataskaitinį pranešimą padarė veteranų komiteto tarybos pirm. Stasys Zeiba, kuris yra Vilniaus universiteto docentas. Šimtojo gimtadienio proga buvo prisimintas ilgametis aviacijos sporto organizatorius ir Lietuvos aeroklubo pirm. prof. Zigmas Žemaitis. Prisiminimais dalijosi jį artimai pažinoję veteranai.

PAVOGĖ ŠERNĄ

B. Zubkevičius "Valstiečių laikraščio" skaitytojams sausio 29 d. laidoje pasakoja: "Širvintų rajono Musninkų medžiotojų būrelis vyrai medžiojo Narvydiškių miške. Iš pat ryto nušovė šerną. Kuo išvežt tąkart nebuvo, tad paliko šalia miško keiliuko — kai sumedžios daugiau, apvažiuos ir surinks laimikį. Baigėsi medžioklė. Atvažiuoja vyrai prie pirmojo šerno, o jo — nė padujų. Laimė, pasnigta. Painus pėdsakas vedė per mišką, bet medžiotojai J. Motiejūnas, J. Saveika ir A. Markevičius kantriai juo ėjo, kol priejo Stepo Kaziukėno sodybą. Čia, garaže, ir gulėjo šernas..." S. Kaziukėnas teisinosi: "Narvydiškių miške rinkau šakeles krepšiams pinti. Žiūriu guli šernas, galvoju — pravers". B. Zubkevičius laikraščio skaitytojams šypelė: "Nepraverė, nespėjo iškepti. Už medžioklės produkcijos pasisavinimą tenka atsakyti". Iš tikrųjų medžioklės saisto valdžios nuostatai. Stambesni laimikiai dažnai tenka pristatyti mėsos kombinatams, kur iš jų pagaminami ir vėliau parduodami konservai.

JAUNUOLIŲ PASLAUGA

Julija Šilaitė vasario 1 d. "Tiesoje" skaitytojus supažindina su dviejų jaunuolių byla Mažeikiuose. Liaudies teismas R. Pilibų, 23 metų amžiaus, nuteisė šešeriam metų laisvės atėmimo, S. Staponkų, 24 metų amžiaus, — penkeriam metų. Abu jie dirbo "Gubernijos" alaus kombinatė krovėjais, mėgdavo girtauti. Mažeikių rajono Rubikių kaimo gyventojas A. Kvedaras vieną dieną, pasiėmęs piniginių, išsiūrošė grąžinti skolos kaimynui R. Pilibui. Pastarojo namuose jis rado vyrus, sėdinčius prie puslitrčio. Be šeimininkų, tėvo ir sūnais, dar buvo ir svečių. Vienas jų — S. Staponkus. A. Kvedaras išsiėmė piniginių, atskaičiavo pinigus, atidavė skolą. Visi pastebėjo, kad piniginėje dar liko nemažai rublių. Vaisės buvo tęsiamos toliau. Tik kai butelis išuštėjo, A. Kvedaras pakilo eiti namo. Nesijautė apsaivęs, tad truputį nustebo, kai jau gerokai įklausę jaunuoliai R. Pilibas ir S. Staponkus pasiėmė jį palydėti. A. Kvedaras, pagyvenęs žmogus, nesiginčijo. Jeigu nori, tegu lydi. Lydėtojai A. Kvedarą įspraudė į vidurį, ėmė stumti toliau nuo kelio prie tvoros, kur augo medžiai. Ten jį ilgai ir žiauriai mušė, atėmė pinigų — 41 rublį. Paskui nutempė prie namų, bandė prie šulinio apipilti vandeniu. Išbėgusiai A. Kvedaro žmonai paaiškino, kad jį rado nežinia kieno sumuštą pakelėje. Šią istoriją pakartojo ir sekantį rytą, net pareikšdamai užuojautą. Teiravosi, kas jį taip nuskriaudė. Patys būdami girti, nesuvokė, kad kaimynas A. Kvedaras viską atsiėmė iki smulkmenų. Teismo paskirtą bausmę R. Pilibas ir S. Staponkus dabar atlieka sustiprinto režimo pataisos darbų kolonijoje. Liaudies teismas konfiskavo jų turtą.

V. Kst.

Naujos lietuvių skautų-čių vadovybės pareigų perėmimo iškilmėje Čikagos Lietuvių jaunimo centre M. Žitkus

Hamilton, Ontario

TRADICINIAME ZUKIŲ BALIUJE sausio 26 d. daugelis medžiotojų bei žvejotojų gavo taures už įvairius laimėjimus. Šaulių A grupėje B. Savickas gavo 4 taures, V. Svilas — 3, A. Šimkevičius — 3, A. Kontrimas — 2, R. Svilas — 3; B grupėje Z. Ribys — 1, A. Svilas — 3, P. Zubas — 2, E. Gocentas — 1, J. Ribys — 1. Medžioklėje pirmuoju buvo P. Brasas, antruoju — P. Zubas.

Siltą vakariene paruošė S. ir A. Petkevičiai, atsisakę nuo bet kokių atlyginimų už darbą. Jiems talkino G. Agurkienė, K. Gelžinienė, A. Prancėnienė, I. Vasilaišienė, J. Ivairiosė pareigose talkino J. E. Bajoraičiai, B. Pakalniškis, V. Gelžinis, S. Senkus, Z. Sakalienė, I. Zubienė, S. Kanopienė. Staliukus litorėjai paukojo: P. Armonas, Concession Garage, J. Butkevičius, A. Šilinskis, Enterprize Ltd. Kevirtą staliuką paukojo valdybos nariai. D. Babinienė iškepė porą tortų. Prie vakarienos prisidėjo medžiotojai, paukodami dalį sumedžiotų žvėrelių — P. Brasas, P. Zubas, V. Svilas, A. Pintulis. Rengėjai visiems reiškia nuoširdžią padėką. A. P.

Delhi-Tillsonburg, Ont.

VISUOTINIS KLK MOTERŲ DRAUGIJS SUSIRINKIMAS įvyko sausio 31 d. parapijos salėje. Pirmininkavo skyrus pirm. S. Steigvilienė, sekretoriavo B. Lukšienė. Apie iždą pranešimą padarė ižd. E. Rugienienė. Aptarti einamieji reikalai ir ateities planai. Specialiai pakviesta instruktorė Aldona Bartulytė-Loch aikino, kaip padėti širdies priepuoliu ištiktam žmogui. Taip pat aikino apie širdį ir kraujo apytaką. Parodė tuo tikslu paruoštą filmą ir atsakinėjo į klausimus. Aldona yra šioje apylinkėje gimusi, čia įsikūrusi su savo šeima; visada dalyvauja lietuviškos bendruomenės gyvenime. Apylinkės lietuviai džiaugiasi, kad mūsų išsilavinęs jaunas, įsijungęs į šio krašto profesijas ir darbus, pakvietė mielai sutinka pasidalinti savo žiniomis su vyriausiąja karta, kuri jiems už tai visada lieka dėkinga.

UŽGAVENIŲ BLYNŲ VAKARIENĖ bus parapijos salėje vasario 19 d. 5 v.p.p. Čia pobūvį ruošia KLK moterų dr-jos narės ir kviečia visus apylinkės lietuvius atvykti užsigavėti pagal lietuvišką paprotį.

ŽIEMOS METU kiekvieną trečiadienį parapijos salė atidaryta nuo 14 v. (2 v.p.p.). Čia susirenka lietuviai, kurie turi laiko ir noro pabendrauti, sutrumpinti žiemos popietes. Galima pasivaikinti kava ir lengvu užkandžiu. Visi maliojai kviečiami atsilankyti. B. V.

St. Catharines, Ontario

PADEKA

1984 m. gegužės mėnesį mudu su vyru atsiėkėm iš Sudburio į gražų St. Catharines miestą. Pirmas vaizdas buvo liūdnas, nes nepažinojom nė vienos lietuviškos šeimos. Netrukus susipažinom su taip pat neseniai atvykusiu iš Floridos kun. K. Butkumi. Jis, atėjant Kaledoms, susirūpino Kūčiomis, kurias ruošdavo vietinės šeiminkės, bet jau pavargusios. Pakvietė mane jas organizuoti ir supažindino su dideliu būriu ponų, kurios pasižadėjo padėti. Su jų talka nesunku buvo paruošti Kūčias. Jos praėjo su dideliu pasisekimu — salė buvo pilna tautiečių, kurių tarpe buvo svečių ir iš kitų miestų.

Reiškiu nuoširdžią padėką visom poniam, prisidėjusiom prie gražaus Kūčių vakaro. Ypač dėkoju toms, kurios prisidėjo darbui bei ju paruošimui: Petrutėi Kalainienei, Izabelei Baronienėi, Kunigundai Dervaitienei, Virginijai Žemaitienei, Jadvygai Gabrėnienėi, Halinai Indrolaitienei, prisidėjusiom maistu: Onutei Meškauskienėi, Paulėi Skeivelienei, Albinai Šetikienei, Adelei Laurinavičienėi, p. Slavickienei, p. Dauginienei. Taip pat dėkoju darbui talkinusiems vyrams: p. Meškauskui, p. Baroniui, p. Dervaičiui, p. Gabrėnui. Atskirą padėką reiškiu Stasei Zubrickienei ir dukrelėm už gražiai pravestą Kūčių vakaro programą. Dėkoju jaunimui už salės papuošimą, o visiem katarinėčiam už gausų dalyvavimą. Kad ir pavėluotai, visiems ir visom tariau nuoširdų aciu.

Jadvyga Labuckienė

St. Petersburg, Fla.

DAUG PENSININKŲ iš Toronto ir kitų Kanados vietovių, norėdami išvengti žiemos šalčių, važiuoja šaulėton Floridą. Pasigirsta balsų, kad tokias žiemos, "pabėgėlius" reikia nurašyti į tautos nuostolius, bet taip nėra: kieno širdyje glūdi tėvynės meilė ir skausmas dėl jos praradimo, tas suranda būdą ir priemonę pasitarnauti savajam kraštui. Štai pavyzdys. Vasario 16 gimnazija per spaudą prašė visus tautiečius paramos. Prasymas rado atgarsį Z. Ščepanavičienės širdyje. Ji, pasikvietusi talkon dvi torontietes — J. Šarūnienę, M. Vaitkienę ir amerikietę A. Acienę, nutarė sausio 27 d. Lietuvių klube išvirti pietus ir gautą pelną išsiųsti Vasario 16 gimnazijai. Tam sumanyti visuomenė nuoširdžiai pritarė — pietautojų susirinko daug. Gautas pelnas \$400 išplaukė Vokietijon. Norėti reiškia galėti. T. S.

Calgary, Alberta

VASARIO 16 ŠVENTĖ. KLB apylinkės valdyba vasario 9 d. surengė "Stampeder" viešbučio salėje Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktį. Prof. K. Lederis vaizdžiai aptasakojo senosios Lietuvos įvykius, lietuvių tautos likiminę kovą su savo kaimynais ir II D. karo pasekmes, nulėmusias lietuvių gyvenimą. Po Jaltos susitarimų karas buvo laimėtas, bet R. Europos buvusios nepriklausomos valstybės neteko laisvės. Tik po 40 metų Amerikoje pradėdama suprasti, kad tautų laisvė ir teisinga taika yra viso pasaulio žmonių amžinas siekimas.

Po paskaitos Ch. Arelytė padainavo Maironio "Lietuva brangi", V. Krausaitė paskambino pianinu Lietuvos himną. Šeštadienines mokyklos mokiniai pasirodė ką jie yra išmokę lietuviškai (mokytoja N. Astravienė). P. Gluosksny rinko aukas Tautos fondui, K. Dubauskas perskaitė gautus sveikinimus. Pirm. A. Šukys padėjo programos dalyviams ir mokyklos mokiniams apdovanojo popiežiaus ženklukais. Kor.

Vancouver, B. C.

DAINOS GRUPE. Sausio 20 d. apylinkės valdybos pirmininko Balio Vileitos namuose įvyko dainų ansamblio repeticija. Buvo pakviesti choristai su vyrais ir žmonėmis, nes B. Vileita norėjo padaryti dainuojančiųjų garsinę vaizdajuostę.

Sis ansamblis dainuoja lietuviškas dainas jau nuo 1978 m. Jam vadovauja Vida Malerienė. Pradžioje dainavo tik 6 žmonės, bet vėliau skaičius padidėjo ir šiuo metu dalyvauja 10 dainininkų. Šiuo metu jiems pianiną akompanuoja Jolanda Malerytė. Ansamb-

[vedu šildymo ir vėsinimo sistema, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel. 383-9026

154 Darlington Dr.

Hamilton, Ontario L9C 2M3

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje,

įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ "TALKA"

KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 21 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 6%
santaukas 7½%
kasdienes palūkanas
už santaukas 7%
term. indėlius 1 m. 10¼%
term. indėlius 3 m. 10¼%
reg. pensijų fondo 9¼%
90 dienų indėlius 9%
(minimum \$5.000)

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 10¼%
asmenines paskolas 12¼%
Nemokamas pilnas
čekių patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės
drauda pagal santaukų
dydį iki \$2.000.
Nemokama asmeninių
paskolų drauda iki \$10.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

VLIKO valdybos pirm. dr. Kazys Bobelis, kurį popiežius Jonas-Paulius II apdovanojo Šv. Gregoriaus ordinu, buvo pagerbtas St. Petersburg, Floridoje, sausio 13 d. Iškilmė pradėta vietinėje katalikų šventovėje, kur Mišias atnasaavo ir iš Vatikano atvežtą ordiną įteikė prel. Ladas Tulaba, ordino paskyrimo aktą lotynų, anglų ir lietuvių kalbomis perskaitė kun. K. Zakaras. Po pamaldų persikelta į Lietuvių klubo svetainę. Dr. K. Bobelį ten sveikino: prel. L. Tulaba, ALTos pirm. T. Blinstrubas, prel. J. Balkūnas, Tautinės lietuvių sąjungos pirm. L. Kriaučiūnas, PLB atstovas inž. S. Jokūbauskas, Lietuvių klubo pirm. A. Gudonis. Ilgesnį žodį apie dr. K. Bobelio gyvenimą ir veiklą tarė VLIKO tarybos pirm. inž. J. Jukūnas. Trumpą meninę programą atliko St. Petersburgo lietuvių vyrų choras, vadovaujamas muz. A. Mateikos. Pagerbtuves suorganizavo specialiai sudarytas St. Petersburgo lietuvių komitetas, vadovaujamas vietinio ALTos skyriaus pirm. A. Sukio.

Kun. dr. Juozas Prunskis įteikė po \$1.000 čekį "Tėvynės sargui", "Darbininkui", "Draugui" ir "Tėviškės žiburiams". Pini-gal galės būti panaudoti straipsnių konkursams, bendradarbių tinklo plėtimui ar kitims spaudos bei informacijos reikalmams.

Jaunimo centro ir jėzuitų vienuolyno pastatymų Čikagoje rūpinosi šiuos planus įgyvendinęs kun. Bronius Kristanavičius, S.J. Velionies atminimui yra įsteigtas Tėvo B. Kristanavičiaus, S.J. fondas. Steigėjų iniciatorius yra kun. V. Gutasuskas, S.J. Fondo tikslas — užpildyti atsiradusias tuščias patalpas Junimo centre ir vienuolyne lietuvių kultūros turtais. Šiam tikslui buvo suorganizuotas Lituanistikos tyrimo ir studijų centras, sutelkęs nemažai lituanistikos rinkinių Jaunimo centre. Toli-mesne Lituanistikos tyrimo ir studijų centro veikla bei jos plėtimui rūpinasi minėtasis TBK fondas, turintis daugiau kaip \$200.000. Didžiąją šios sumos dalį sudaro testamentinis a. a. Natalijos Danilevičienės palikimas, likusią — kitų rėmėjų aukos. Fondas veikia kaip pelno nesiekiantis organizacija, kuriai vadovauja devynių asmenų direktorių taryba ir penkis narius turinti valdyba. Direktorių tarybą dabar sudaro: kun. V. Gutasuskas, S.J., C. Grincevičius, J. Kreivenas, R. Vitas, J. Dainauskas, LB atstovas J. Plačaitis, S.J., Jaunimo centro atstovas J. Rimkevičius ir S. Tarasevičienė; valdybą — pirm. kun. V. Gutasuskas, S.J., vicepirmininkai C. Grincevičius ir J. Kreivenas, sek. R. Vitas, ižd. H. Laucius ir teisinis patarėjas adv. P. Žumbakis. Sausio 20 d. Jaunimo cent-re įvyksiamie metiniam tarybos ir valdybos susirinkimui patvirtinta pirm. kun. V. Gutasuko, S.J., pateikta finansinė ir darbų apyskaita. Metinius susirinkimus nutarta šaukti ne šaltą sausio mėnesį, o rudenį.

Australija

Lietuvių dienose Kanberoje buvo gautas pilnas pritarimas VI-jį pasaulio lietuvių jaunimo kongresą rengti Australijoje 1987-88 m. Kongresu rūpinasi jau pėnai Australijos lietuvių jaunimo sąjungos sudarytas rengiųjų komitetas. Jo posėdžiai, kuriuose dalyvavo ir PLJ Sąjungos pirm. Gintaras Grušas, įvyko Lietuvių dienų metu Kanberoje, buvo sudaryta ir priimta kongreso programa. Jaunimo kongresas prasidės 1987 m. gruodžio 20 d. Sydnejuje. Ten taigpi įvyks dalis studijų dienų, o paskui bus persikelta į sostinę Kanberą. Naujųjų metų sutikimui ir stovyklai numatyta Adelaidė, kongreso uždarymui — Melbourne. Jaunimo kongresas baigsis 1988 m. sausio 10 d. Sudaryta kongreso sąmata, priimtas lėšų teikimo planas ir metodai. Jaunimo kongreso iždas Lietuvių dienų metu peržengė \$10.000. PLB valdyba pažadėjo \$30.000, Kanberos lietuvių klubas paskyrė \$3.000. Finansinę paramą teks parūpinti atstovams iš P. Amerikos šalių, nes jiems kationė Australijon yra per brangi. Studijų dienose pasiūlyta svarstyti įvairius klausimus — santykius su okupuota Lietuva, keliones Lietuvon, dvikalbiškumą, jaunimo santykius su Lietuvių Bendruomenėmis. Nutarta peržiūrėti visų ligšiolinių jaunimo kongresų rezoliucijas, nustatyti, kurios buvo įvykdytos ir kurios tebėra neįvykdytos, rasti nesėkmės priežastis. Tokiai minčiai pritarė PLJ Sąjungos

pirm. G. Grušas. Pasak jo, reikia ne gausių rezoliucijų, o konkrečios veiklos planų.

Britanija

Metinis DBLS atstovų suvaizimas ir Lietuvių namų bendrovės akcininkų susirinkimas įvyks balandžio 13-14 d.d. Londone, Lietuvių namuose. Rotacine tvarka iš DBLS centro valdybos pasitraukia J. Alkis, iš LN bendrovės direktorių — V. Dargis. Abu vėl sutiko kandidatūras. Teks perrinkti ir Z. Jurą, DBLS centro valdybą įėjusį atstatydinus K. Tamošiūnui.

Liucija Morkūnaitė pėnai rudenį atvyko iš Kanados Hamiltono ir apsigyveno Londone. Įsikūrusi tuojau įsijungė į lietuvių Šv. Kazimiero parapijos chorą, palaiko ryšius su savo amžiaus jaunuoliais, dalyvauja lietuviškuose renginiuose. Ji nesislapsto, kaip daugelis kitų lietuvių studentų atvykusių į Londoną.

Inž. Ramutis Zakarevičius, Australijos lietuvių, elektronikos dėstytojas NSW universitete Sydnejuje, kelias dienas viešėjo Londone. Technikos studijas jis yra baigęs prieš 25 metus NSW universitete ir jame likęs dirbti. Prieš tuziną metų jis vienerius metus studijavo gilino Londone, o dabar Australijon grįžta iš Kanados, kur pusę metų dirbo mokslinį darbą Otavos universitete. Grįždamas Australijon, ryžosi aplankyti Prancūziją, V. Vokietiją, Šveicariją ir Italiją.

Belgija

Europos krikščionių demokratų unijos centras yra Briuselyje, vadovaujamas italo pirm. Giulio Andreotti, gen. sek. T. Janseno, kurti yra vokietis. Tos unijos centre lietuviams atstovauja Europos lietuvių krikščionių demokratų taryba. Ją sudaro V. Europoje gyvenantys — prel. V. Minevičius, dr. J. Norkaitis, prel. L. Tulaba, E. Turauskienė, A. Venskub, B. Venskubienė, A. Žemaitis ir V. Žemaitienė. Taryba neteko veiklaus savo nario a. a. prof. dr. J. Ereto. Jo laidotuvis dalyvavo B. Venskubienė, tarusi atsisveikinimo žodį, padėjusi lietuviškų spalvų gėlių vainiką su atitinkamu įrašu ant širdies kaspino.

Vokietija

Miunchene vis dar veikia vieninge visoje V. Vokietijoje lietuviška savitgalio mokyklėlė, vadovaujama Alinos Grinienės. Kalėdų eglutės šventę ji surengė 1984 m. gruodžio 22 d., sukviedama lietuviškas šeimas su vaikučiais. Eglutės žvakutes uždegė kun. A. Saulaitis, S.J., svečias iš Čikagos, ir Sauliukas Girnius, jauniausias mokinukas. Sugiedojus "Sveikas Jėzau gimusi", A. Grinienė pasveikino svečius, padėjo mokyklėlę remiančiam BALFui, perskaitė jo pirm. M. Rudienės atsiųstą laišką. Šiemetinė eglutė paramos susilaukė ne tik iš BALFo, bet ir sol. L. Šukytės, K. Ausiejaus, A. Landienės. Pagrindinis dėmesys programėlėje buvo skirtas pasakoms. Įvairius jų herojus vaidino vaikučiai, net ir atvykusiam Kalėdų seneliui (Mečiui Biuviui) jie porino pasakas. Kalėdų senelis išdalyjo BALFo parūpintas dovanėles. Vaikučiai jį pakvietė su jais sudainuoti ir suvaidinti "Šalia kelio vieškelio". Kalėdų eglutės šventės dalyvių pasveikino VLB Miuncheno apylinkės pirm. R. Hermanas.

Naujųjų metų proga sveikinimus ir padėkos žodžius rėmėjams išsiuntinėjo šalpos draugijos "Labdara" pirm. J. Glemža. Pėnai "Labdara" dalį savo pagalbos turėjo nukreipti į Vasario 16 gimnaziją, gerokai nukentėjusią nuo netikėto gaisro. Pini-ginių pajamų 1984 m. "Labdara" turėjo DM 17.409,08 ir tiek pat išlaidų. J. Glemža džiaugiasi, kad pastoviomis darbužių siuntomis lietuvių moksleiviams Lenkijoje remia Kanados Lietuvių Bendruomenės šalpos fondo skyrius Hamiltone. Čekiai tai paramai buvo gauti iš Toronto "Paramos" ir Hamiltono "Talkos" kredito kooperatyvų. Socialinės globos moterų draugija Melbourne taip pat siunčia drabužius, pasinaudodama iš "Labdaros" gautais adresais. J. Glemža linki sveikatos ligoniams — medžio drožiniams pasižymėjusiems Stasiui Motūziui ir mjr. Petriui Gasiui, došniems Suvalkų trikampio lietuvių moksleivių rėmėjams. "Labdara" šiemet pasirodusi platesnei veiklai, laukia tolimesnės lietuvių bei jų institucijų paramos. Pirm. J. Glemžos adresas: Conventrain 33, 7260 Calw-Hirsau, W. Germany.

AUDRA Travel

Kviečia keliauti kartu!!!

1985 metų KELIONĖS Į LIETUVĄ

Išvyksta Balandžio 3 Gegužės 8 Gegužės 24 Birželio 24 Liepos 12 Rugpjūčio 12 Rugsėjo 3 Spalio 4 Gruodžio 20	Grįžta Balandžio 21 Gegužės 22 Birželio 2 arba birželio 9 Liepos 10 Liepos 29 (Dainų šventė) Rugpjūčio 28 Rugsėjo 11 ar 17 Spalio 20 Sausio 5
---	---

Kelionės į kitas pasaulio šalis

AUSTRALIJA - gruodžio 19 - sausio 11

BRAZILIJĄ, ARGENTINĄ - datos bus skelbiamos

Mūsų įstaigoje

- Sutvarkomi dokumentai iškvietimams.
- Tarpininkaujama suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnės informacijos teikia

AUDRONĖ arba JŪRATĖ adresu:

1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4

(Priešais Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060

Telex 06-986766 TOR

Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Jaunimas lietuviškoje veikloje

Mažėjantis jo skaičius — dabarties problema

INDRĖ ČUPLINSKAITĖ, 1985 metų "Vilniaus" paviljono Torontose karalaitė, išrinkta iš penkių kandidatų

Čia spausdiname rašinius, kurie buvo skaityti "Vilniaus" paviljono karalaitės rinkimuose Torontose dalyvaujančių kandidatų — I. Čuplinskaitės, Z. Gurklytės, V. Slivinskaitės, D. Šlenytės, J. Laurinavičiūtės. Vertintojai, remdamiesi ne tik rašiniais, bet ir kitomis kandidatų savybėmis, karalaitę išrinko I. Čuplinskaitę, palydovę — Z. Gurklytę, trečiąją — V. Slivinskaitę, RED.

Šiuo metu kyla labai rimta problema — mažėja skaičius lietuviško jaunimo mūsų veikloje. Trūksta jaunimo, kuris domisi lietuviškais reikalais, aktyviai juose dalyvauja ir rūpinasi dabartine Lietuvos padėtimi. Kokios yra šio neigiamo reiškinio priežastys?

Pirmiausia reikia suprasti, kad jaunimo ir jų tėvų ryšiai su Kanada ir Lietuva yra labai skirtingi. Beveik visų jaunuolių tėvai ir seneliai atvyko iš šį kraštą nemokėdami kalbos. Jie buvo pabėgėliai, nenoromis palikę savo tėvynę. Daugelis jų neišsijungė į Kanados visuomenę, nes nemokėjo nei angliskai, nei prancūziškai, neturėjo draugų. Jie savo sugebėjimais aktyviai įsijungė į lietuvių veiklą. Čia, savų žmonių tarpe, jie galėjo save pilnai išreikšti. Šių laikų jaunimas nesusijaučia svetimas Kanadoje. Jis lengvai pritampa prie

Kanados visuomenės, kurioje gali pilnai reikštis. Todėl jam nėra būtina lietuviška veikla.

Kadangi jaunimo dauguma neturi asmeninio ryšio su Lietuva, lietuviška dvasia turi būti čia išugdyta. Lietuviškas pagrindas turi būti suformuotas šeimoje. Jeigu vaikai šeimoje neišmokys lietuvių kalbos ir nebus tėvų skatinami dalyvauti veikloje, tai jie pasitrauks iš lietuviškos visuomenės ir išnyks svetimtaučių jūroje. Tėvų pareiga savo pavyzdžiu ir pastangomis ugdyti lietuviškumą savo vaikuose.

Lietuvių kalba yra ypatingai svarbi. Ji mus riša ir yra mūsų stipriausias ryšys su Lietuva. Nors teoriškai galima veikti ir svetima kalba, tačiau praktiškai lietuviybės išlaikymas išeivijoje labai priklauso nuo savo lietuvių kalbos išlaikymo. Su lietuviškos šeimos pastangomis mokyklos, tautinių šokių grupės, ateitininkai, skautai ir kitos organizacijos gali tęsti jaunimo įjungimą lietuvių veiklon.

Jaunimą reikia uždegti, sudominti, ir jis veiks, kai bus įtikintas reikalo svarbumu. Kiekvienas jaunuolis lietuvis ir lietuvaite, sekdami tėvų pavyzdžiu, lietuviybę turi patys savyje išugdyti, susipažindami su dabartine Lietuva ir jos problemomis. Jaunimas negali pakankamai pažinti Lietuvos tik iš tėvų atsiminimų. Jis turi pats rasti savo tėvų kraštą Lietuvą. Ji yra gyva, ne tik pasakų šalis, kurioje vaidilutės kūrėna amžiną ugnį. Ji yra pavergtas kraštas, kur vyksta persekiojimai bei teroras. Tai kraštas, reikalingas moralinės bei politinės paramos Vakaruose. Jei ne lietuviai, tai kas rūpinsis Lietuva ir jos reikalais? Šios Dievo duotos dovanos negalime pamiršti jau vien dėl to, kad mums patogiau gyventi vakariečių laisvės kraštuose. Kviečiu lietuvišką jaunimą įsijungti nedelsiant į lietuvių organizacijų veiklą, nes trys milijonai lietuvių laukia mūsų pagalbos.

Indrė Čuplinskaitė

Mūsų užduotis - kalbėti bei rašyti

Kanados, JAV ir kitų kraštų piliečiai turėtų daugiau žinoti apie Lietuvą

DAINA ŠLENYTĖ

Dauguma žmonių Kanadoje nėra pakankamai informuoti apie Lietuvą. Kai jie mane paklausia "Kas ir kur yra Lietuva?", aš atsakau, kad Lietuva yra mano tėvų gimtinė, labai gražus kraštas prie Baltijos jūros. Tai kraštas, kuris yra dabar okupuotas Sovietų Sąjungos, mėginančios visokiais būdais sunaikinti lietuvių tautą. Laisvajame pasaulyje mūsų išeivijai pareiga informuoti visus apie Lietuvos padėtį.

Šiais laikais mes turime labai daug įvairių komunikacijos priemonių, kurios ne visos mums prieinamos. Pagrindinė informacija lietuviams yra teikiama per lietuvišką spaudą, informacinius leidinius, radijo programas ir susirinkimus. Tai informacija mums patiems. Žymiai svarbesnė informacija kitataučių spaudoje apie Lietuvos problemas, ypač angliškose laikraščiuose, leidiniuose apie lietuvių tautos naikinimą. Šią informaciją turėtų organizuoti jaunoji išeivijos karta, užaugusi ir išsilavinusi Š. Amerikos mokslo institucijose.

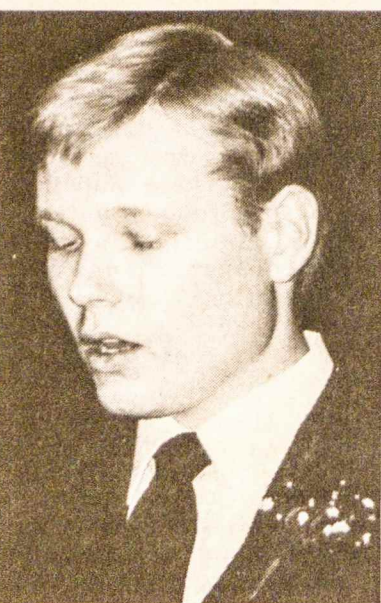
Toronto tautybių savaitė — Karavanas yra naudingas tarpautinis renginys. Per "Vilniaus" paviljoną galime informuoti svetimtaučius apie Lietuvą, supažindinti su mūsų tautos kultūra, papročiais, dainomis, šokiais ir net lietuviško maisto patiekalais. Ta-

čiau šių priemonių neužtenka. Reikia kanadietis informuoti straipsniais spaudos leidiniuose, ruošti dokumentinius televizijos filmus, rašyti laiškus ir prašyti paskelbti kanadietį bei amerikietį spaudoje.

Mūsų garsieji aktoriai, dainininkai ir sportininkai turi daug progų garsinti lietuvių vardą. Pavyzdžiui, Jūratė Naušėdaitė, geriau žinoma kaip filmų žvaigždė Ann Jillian, ir sportininkas Vytas Gerulaitis nepraleidžia progų garsinti Lietuvos vardą. Tokiais būdais daugiau kitataučių sužino apie Lietuvos praeitį ir dabartį.

Taip pat labai svarbu, kad Kanados valdžia žinotų apie įvykius Lietuvoje. Mes turime pasirinkimą: nutilti ir prarasti savo lietuvišką asmenybę arba veikliai informuoti svetimtaučius. Kadangi mes esame jaunoji lietuvių karta Kanadoje, tai mūsų pareiga supažindinti kitus su Lietuva, kad mūsų tėvų gimtasis kraštas nebūtų užmirštas ir sunaikintas svetimųjų.

Daina Šlenytė

RIČARDAS BUDNIKAS, jaunosios kartos veikėjas, KLB Toronto apylinkės valdybos išdinininkas, vadovavęs "Vilniaus" paviljono karalaitės rinkimų komitetei

Kanados sostinės Otavos dainos grupė "Ramunėlės" koncertuoja Torontose lietuvių namuose "Vilniaus" karalaitės rinkimų vakare. Iš kairės: grupės vadovė RŪTA ŠIULYTĖ-KLIČIENĖ, akompanuoja LORETA LUKŠAITĖ, dainininkės (ne iš eilės) — Vida Balsevičiūtė, Silvija Jurgutytė, Daiva Jurkutė, Rasa Jurkutė, Rūta Jurkutė, Julija Mitalaitė, Lina Radžiūtė, Rima Radžiūtė

JAUNIMO ŽIBURIAI

Redaguoja Rūta Girdauskaitė

Balsas vidury nakties...

Kai atsiskleidžia tikrovė išeivijoje ir Lietuvoje

Kažkur už kalno girdžiu — nepalaujamai staigia vilkas. Atrodo, kad Geležinis vilkas. Nežinau, ką tai reiškia. Žiūriu pro langą ir matau pilną mėnulį. Šešėliai, lyg iliuzijos, žaidžia prieš mane, ir mano mintys skuba atgal, atgal į senuosius garbingus Lietuvos laikus...

Garsas koridoriuje mano mintis išblaško, lyg lapus po audros. Mane apsupa liudna realybė ir tyla, kuri priverčia mane galvoti apie dabartinę liudną Lietuvos padėtį.

"Palauk, vaikel, — prisimeinu man dažnai sakytus žodžius, — kai užaugsi ir kai turėsi mokėti mokesčius, pamatysi kaip visas tavo idealizmas prapuls..."

Girdžiu ir labai skirtingą balsą: "Gera! vaikel, darai, kad myli tėvelių šalį. Čia tavo pareiga!"

"Pareiga? Kokia čia pareiga? Tu čia dabar gyveni! Vis tiek nieko Lietuvoje nepakeisime! Koks skirtumas?"

"Koks skirtumas..." Tie žodžiai lyg košmaras man ataidi... Bet iš tikrųjų, koks dabar skirtumas? Lietuviai — tai maža tauta, ir kas jie prieš bolševikus? Tai lašelis vandens prieš negėstančią ugnį! Girdžiu ir tokį balsą...

Vasaros metu padarė man nemažą įspūdį vyresnysis mano brolis. Mes pradėjome diskutuoti apie Lietuvą. Turiu prisipažinti, kad nustebug išgirdusi jo nuomonę: "Koks skirtumas, ar žmogus yra lietuvis, ar pileikšime, vokiečiai? Ar ir jis ne žmogus su jausmais? Ar mes geresni, ar blogesni už kitus? Nacionalizmas — tai blogas žmogaus išgalvojimas, kuris buvo viena iš didesniųjų Pirmojo ir Antrojo pasaulinio karo priežasčių. Nacionalizmas netiesioginiai parodo mūsų egoizmą: norą iškilti aukščiau, negu kiti!"

Egoizmas? Aš niekuomet anksčiau nelyginau tautos meilės su savimeile, bet atrodo man gana logiška.

Pernai po nemažų komplikacijų pagaliau gavau vizą ir aplankiau Lietuvą! Tą mano pasakų Lietuvą...

Šis pergyvenimas mane pabudino iš gilios, gražios, patogios svajonės! Man buvo keista, kai pamačiau Vilniaus gatvėse plėvėsuojančias raudonas vėliavas. Plakaty irgi netrūko: "Mūsų tikslas — komunizmas" ir daug panašių atsisaukimų buvo pakabinta prie įstaigų sienų. Tai čia mano tėviškė? Labai nusivyliau, bet ar aš iš tikrųjų ko kito tikėjau?

Būčiau gal su tokiu siaubingu Lietuvos vaizdu ir išvažiuavusi po dešimties dienų, jeigu nebūčiau susitikusi su keliais lietuviais.

Is jų man nemažą įspūdį paliko viena sena moteriškė Kaune. Buvo diena prieš Vėlykas. Vaikščiodama gatve, užėjau į bažnyčią.

Jinai iškart atpažino, kad aš esu iš Vakarų, nesivaržy-

dama prisiartinio prie manęs ir tarė: "Netikėk bolševikams... Jie Jums skelbia, kad Lietuvoj žmonės netikintys ir nelietuviai, atleikite rytoį pas mus į Mišias ir pati pamatysite". Aš apsidairiau aplink bažnyčioje ir pamačiau, kaip vyrai nešiojo iš bažnyčios suolus, o moterys šlavė grindis. Kampe, kaip ant atviruko, klūpojo dvi jaunos mergaitės, pasipušiosios tautiniais drabužiais, prie Kristaus karsto. "Matai, vaikel, — ji tęsė toliau, — mes išnešame suolus, kad ryt būtų daugiau vietos žmonėms bažnyčioje". Ji kukliai nusišypsojo, ir tada pastebėjau, kad jai trūksta nemažai dantų.

Manyje lyg vilties žvakutė užsidegė. Taigi žmonės iš tikrųjų priešinasį sovietinei valdžiai, o aš drįstu tą mažą saugelę didvyrių apleisti... Ne tik juos, bet ir savo protevius, kurie amžiu amžius kovavo, žuvo už Lietuvos dabartį ir ateitį. Ar aš galiu ją šitokioje būklėje palikti? Žūstančią, skurstančią?

Gal mums Vakaruose viskas per gerai! Čia turime laisvę, ir maisto netrūksta...

Vilko staigimas pradeda gesti! Greitai burkimės, kad nesustotų!

Audra,

V. Vokietija

Pirmoji mano mokykla

Lietuviška šeima yra gėrio ir lietuviško žodžio mokytoja

ZITA GURKLYTĖ, išrinkta "Vilniaus" karalaitės palydovė

Šeimoje augome dvi sesutės: aš — vyresnė ir Daina — jaunesnė. Mūsų vaikystė prabėgo kaimo vietovėje, gražioje gamtos kampelyje, supant lėles, statant smėlio pilis. Didžiausią įtaką vaikams turi tėvų pavyzdys, jų elgesys ir jų tarpusavio santykiai šeimoje. Tėvai visą laiką mus augino, mokydami neskriausti mažesni, užstoti skriaudžiamą. Būtinai pažymėti, kad namai, šeima yra ne tik gėrio, bet ir pirmo lietuviško žodžio mokykla.

Pradėjus susitikti su draugais, mūsų kalboje atsiradavo daugiau angliško žodžių. "Tik lietuviškai kalbėkite, tik lietuviškai!" Tikriausiai visam gyvenimui išliko šie šventi mamos ir tėvelio žodžiai. Mūsų namuose skambėdavo lietuviška muzika ir daina, kai mes dar buvome tik šešerių metų. Tėvelis ir mama mokydavo mus deklamuoti lietuviškus eilėrašius ir lietuviškai dai-

Kai buvau jaunesnė, lankiau lietuvišką šeštadieninę mokyklą ir tautinius šokius. Teko ir man lankyti lietuvišką gimnaziją V. Vokietijoje, bet kas iš to? Ką aš konkretaus nuveikiau? Ar aš iš viso ką galėčiau padaryti?

Gal, mokėdama savo tėvų kalbą, padėdau išlaikyti savo tautą, bet ar to užtenka? Pati dažnai jaučiuosi, kad asimiliuojusi į vakarietišką gyvenimą, ir mano lietuviybė pradeda užgesti. O kas bus už kelių generacijų? Ta kalba, tos dainos, tie papročiai?!

Aš manau, kad šiandien mes išeivijoje kuriame "savo Lietuvą" ir bijome pasiziūrėti į dabartinę, kenciančią Lietuvą. Gal aš klystu, bet aš manyčiau, kad mes turėtume daugiau tiesioginių asmeninių ryšių palaikyti su lietuviais Lietuvoje. Ne, aš nesu komunistė. Lietuvaite buvau ir būsiu, tik man nusibodo bėgti nuo problemos.

Vilko staigimas pradeda gesti! Greitai burkimės, kad nesustotų!

Audra,

V. Vokietija

Lietuviybės likimas - jaunimo rankose

Jei lietuvių šeimų vaikai neišmoksta lietuviškai, kalti ir tėvai

Lietuvių jaunimas turi labai daug problemų, kurios trukdo lietuviybei klestėti. Išeivijos jaunuoliai raginami mylėti kraštą, kurio dauguma iš jų nėra matę. Lietuva jaunuolių sąmonėje yra neaiški būtybė, pažįstama tik iš nuotraukų, dainų, knygų ir lituanistinių mokyklų. Ryšiai su Lietuva suvaržyti. Tik maža dalis jaunimo su turistais apilankė tėvų šalį ir su ja susipažino okupantų kontroliuojamose ekskursijose. Jie negalėjo laisvai aplankyti visos Lietuvos. Aplamai, jaunajai kartai yra sunku užmegzti ryšius su Lietuva. Tokia padėtis atspindi jaunimo dalyvavimą lietuviškoje veikloje. Vyresnioji karta palaiko tiesioginius ryšius su tėvyne, susirašinėdami laiškais su gimimėmis.

Daug jaunimo nori įsisavinti lietuviybę savo širdyse, bet tam tikslui reikalinga ne tik šeimos, bet ir organizuotos visuomenės parama. Pvz. Toronte yra daug lietuviškos kilmės jaunimo, tačiau veikloje dalyvauja tik trečdalis viso jaunimo. Tai kur yra ir ką veikia kita dalis mūsų jaunimo?

Viena neišvengiama problema yra gyvenamojo krašto įtaka. Nuo pat mažens jaunimas yra apsuptas lietuviybei nepalankios aplinkos. Visi žinome, kad lietuviškoje veikloje yra labai svarbi lietuvių kalba. Televizijoje ir per radiją girdime tik anglų kalbą. Knygos, žurnalai ir laikraščiai yra anglų kalba. Mokyklose kasdien kalbame tik angliškai. Jaunimo susitikimuose vartojama anglų kalba, nes yra lengviau išsireikšti. Šiuo atveju kalti ir tėvai, kurie mažai laiko palaiko, auklėdami vaikus lietuviškai. Jie, vartodami anglų kalbą namuose, neigiamai paveikė tautinį vaikų auklėjimą. Pripratę kalbėti angliškai, pajunta, kad yra sunku liežuvi apversti, kai reikia su seneliais lietuviškai kalbėti.

Nemokant lietuvių kalbos nei žodžiu nei raštu, jaunuoliams ir jaunuolėms sunku įsijungti į lietuvių jaunimo organizacijų veiklą. Jie negali

VIOLETA SLIVINSKAITĖ, laimėjusi trečią vietą

parašyti nei straipsnelių "Tėviškės žiburiams", nei prisidėti prie chorų ir ansamblių veiklos. Jie nedalyvauja lietuviškose pamaldose, bet mielai eina į anglų šventoves, kur lengviau suprantami pamokslai. Tokioje aplinkoje jaunimas pamažu pasitraukia iš lietuviškos bendruomenės.

Besimokantis jaunimas dažnai turi pasirinkti anglų ar lietuvių organizaciją. Galbūt jis norėtų šokti tautinius šokius ir žaisti krepšinį mokyklos komandoje, bet tai neįmanoma atlikti dėl laiko stokos. Jaunimas savo studijų laikų yra ypatingai apkrautas visokiais darbais ir jo laisvas laikas yra labai ribotas. Universitetuose lietuvių jaunimas visus savo sugebėjimus skiria studijoms ir dėl šios priežasties visiškai pasitraukia iš lietuviškos veiklos. Jie siekia savo karjerą, jiems svarbiau pasirosti profesijai, iš kurios pragyvens ir sukurs savo prabangų gyvenimą.

Savaime suprantama, kad lietuvių jaunimas neturi užmerkti akių ir daugiau susirūpinti lietuviybės išlaikymu išeivijoje. Jau atėjo laikas mūsų jaunimui sąmoningai pagalvoti ir persiorganizuoti. Lietuviško jaunimo likimas yra lietuviybės likimas. Lietuvių jaunimas yra lyg medžio kamienas, o jo šakos bei lapai — jo veikla. Šakos ir lapai negali klestėti be kamieno. Jei kamienas nestiprus, tai ir visas medis žus.

Violeta Slivinskaitė

Lietuva - mano širdies kraštas

Gimiau Kanadoje, bet esu lietuvaite, jaučianti norą aplankyti Lietuvą ir stiprinti lietuviškumą

Lietuviybė man asmeniškai yra labai reikšminga ir naudinga. Nors aš esu gimusi Kanadoje, ne Lietuvoje, tačiau jaučiuosi pirmą eilę lietuvaite, o antroją — kanadietė. Kanada yra daugiakultūris kraštas, sudarytas iš įvairių tautybių. Manau, kad kiekvienas žmogus turi didžiulius savo tautybę ir stengtis išlaikyti tos tautos kultūrą, kalbą ir tradicijas. Būdamas lietuvaite, aš galiu geriau suprasti svetimtaučius ir gerbti jų tautybę, nors kartais jie labai skiriasi nuo manęs.

Aš jaučiuosi ypatingai laiminga būdamas lietuvaite, nes Lietuva, nors ir mažas kraštas, turi labai turtingą kalbą ir istoriją. Mūsų tauta yra pavergtas Sovietų Sąjungos. Todėl mes lietuviai, ypač jaunimas turime išlaikyti lietuviybę, stengtis tą lietuviybę perduoti savo vaikams ir neprarasti vilties, kad vieną dieną mūsų mylimoji Lietuva vėl bus nepriklausoma ir laisva.

Man labai patinka klausytis pasakojimų apie Lietuvą iš savo tėvelių ir močiutės. Klausydama tų pasakojimų, žiūrėdama į paveikslus ir skaitydama apie Lietuvą, aš jaučiu didelį norą aplankyti ją, ten susitikti su gimimėmis, pama-

JOLANDA LAURINAVIČIŪTĖ

tyti tas vietas, apie kurias aš dažnai esu girdėjus, susipažinti su tuo kraštu, kurį laikau savo širdyje kaip savo tėvynę.

Nuo pat mažens aš klausydavau Torontose savo senelio vedamos lietuviškos radijo programos, kurią šiuo metu tvarko mano mama. Kiekvienos programos pradžioje aš girdžiu tą pačią dainą ir savo jausmus bei mintis geriausiai galiu išreikšti apie lietuviybę šiais žodžiais:

Lietuvais esame mes gimę, Lietuviais norime ir būt, Tą garbę gavome užgime, Jai ir neturim leist pražūt!

Jolanda Laurinavičiūtė

Toronto gintariečiai repeticijos metu Jaunimo centre Čikagoje prieš koncertą. Iš kairės: A. Apšplys, S. Slapšytė, A. Medelytė. Nuotr. V. Pakšto

Keturi giminačiai koncertuoja Los Angeles mieste. Iš kairės: Vidas Neverauskas, Andrius Polikaitis, Linas Polikaitis, Darius Polikaitis. Jie išleisdino kompozicijų plokštelę "Aš čia gyva" Nuotr. R. Polikaitienės

Jos nebėra, bet pamiršti negaliu

HALINA MOŠINSKIENĖ

Vis dažniau randu spaudoje žinučių, kad iškeliavo amžinybėn mielas pažįstamas rašytojas ar buvęs mokytojas, profesorius, kolega, artimas draugas bei draugė.

Vieni palydimi ilgais straipsniais, įvertinami pagal nuopelnus, kiti — trumpa žinute, nors savo gyvenime daug nusipelnė, o dar kiti lieka visiškai nepaminėti.

Pradėsiu nuo šių pastarųjų. 1984 m. liepos 16 d. po trumpos, bet sunkios ligos užgeso Los Angeles mieste, Kalifornijoje, ANTANINA ŠULAITIENĖ. Jos mirtis man, gyvenančiai Brazilijoje, buvo labai skaudi staigmena. Neteiko lietuviškoje spaudoje rasti nei užuominos apie jos mirtį, nei užuogautos Vladui Šulaičiui "Sūduvos" knygų leidyklos pionieriui išveivijoje. Rašytas, spausdintas žodis pasiekia tolimiausius kontinentus. Šulaičių namas daug kas lankė. Pas juos viešėdama turėjau progos susipažinti su mūsų lietuviško "parnaso" galiūnais ir pažinti aplinką, kurioje gyveno. Su Antanina ir Vladu Šulaičiais ir jų plačia gimine susigiminiavome mūsų sūnaus Gedimino-Jurgio ir jų dukters Angelės vestuvių dėka. Jos įvyko 1967 m. rugpjūčio 5 d. Los Angeles, lietuvių Šv. Kazimiero šventovėje. Antanina-Tonė buvo svarbiausia tų vestuvių "maestro". Tokia smulkutė, trapi visur skubėjo. O to darbo! Kvietimus rašyti, salę ir vaives užsakyti... Jaunamartės suklebė ateina iš Niujorko per trumpą ir kreivą — reikia atgal siųsti ir kitos laukti... Viskas ant Tonės pečių!

Vestuvės buvo puikios, nepamiršamos. Kai ilgesnį laiką viešėjau 1971 m. pas sūnų, nuolatos susitikdavome. Džiaugėmės pirmuoju vaikėliu — Pauliuku. Tonė ir čia susipažino. Ji nestokoję jėgų net savo gimines aplankyti Lenkijoje, net kitiems dovanas nuvežti. Jos gyvenimas buvo vien padėkos malda už kiekvieną išgyventą dieną. Tik pastaruosius porą metų emė jausti nuovargį. "Nebepasėjau visur" — rašydavo. Bet visada jaučiau jos motiniško švelnumo bei prierašimo širdį. Ir staiga — jos nebėra...

Vestuvės buvo puikios, nepamiršamos.

Kai ilgesnį laiką viešėjau 1971 m. pas sūnų, nuolatos susitikdavome. Džiaugėmės pirmuoju vaikėliu — Pauliuku. Tonė ir čia susipažino. Ji nestokoję jėgų net savo gimines aplankyti Lenkijoje, net kitiems dovanas nuvežti.

Jos gyvenimas buvo vien padėkos malda už kiekvieną išgyventą dieną. Tik pastaruosius porą metų emė jausti nuovargį. "Nebepasėjau visur" — rašydavo. Bet visada jaučiau jos motiniško švelnumo bei prierašimo širdį. Ir staiga — jos nebėra...

**Dausų platybėj jis pranyko
Nutilo žodžiai ir daina
O mūsų širdyse paliko
Beribė ilgesio žaizda**

Šių metų vasario 23 d. sueina vieneri metai, kai staigi mirtis išplėšė mūsų vyrą, tėvelį, brolį ir senelį

a. a. JULIŲ PUODŽIUKA

Minint šią liūdną sukaktį, šv. Mišios bus atnašaujamos Prisikėlimo šventovėje vasario 23, šeštadienį, 11 v. ryto.

Prašome draugus ir pažįstamus pasimelsti už Juliaus vėlę.

*Nuliūdę — žmona, sūnūs, dukterys,
brolis ir sesuo su šeimomis*

**A+A
ANTANUI KLIMUI**

mirus,

žmoną PRANĘ ir visus gimines nuoširdžiausiai užjaučiu —

M. Iškauskienė

**A+A
VALDUI DIKAIČIUI**

netikėtai mirus,

jo tėvelius nuoširdžiai užjaučiame —

*buvę merbekiečiai
A. A. Šmigelskiai*

Toronto, Ont.

Lietuva dažnai minima Vokietijoje

Dainininkė Valaitytė. Senosios Lietuvos pinigai.
Neužmirštama Klaipėda

K. BARONAS

Paskutiniu metu V. Vokietijos televizijoje bei spaudoje gan dažnai buvo minimas Lietuvos ir lietuvių vardas. Pradžią davė KNA — katalikų žinių agentūros vedėjos D. Treffert straipsnis. Taip pat prieš Kalėdas televizijos programoje pasirodė Lena Valaitytė. Pranešėjas paklausė ją apie lietuviškas pasakas (maža dalis programos buvo skirta vaikams), nes ši lengvo žanro dainininkė žinoma Vokietijoje savo lietuviška kilme, ne kartą televizijoje dainavusi lietuviškas dainas.

Pinigų puodas

Pirmą naujųjų metų savaitę įdomesnių 1984 m. V. Vokietijos įvykių programoje, vėl buvo minima Lietuva. Mat viename miestelyje elektromechanikas nupirkęs senus namus ir pradėjęs remontuoti. Kasant rūšį, netikėtai buvo užtikta asotis su sidabriniais ir auksiniais pinigais. Savininkas — numizmatikas tuoj pat pamatė kokią didelį lobį darbininkas jo namuose atrado. Sukaitęs visus pinigus, juos patikrinimui nuvežė į Wiesbadeną ir truputį jų atsinešė į televizijos programą. Bendras lobis siekia 1 mil. markių, nes pinigai yra daugiau kaip 400 metų senumo. Didžioji jų dalis — iš Lietuvos. Savininkas ketletą kartų minėjo, kad pinigai yra nuo Hamburgo pakrančių iki Lietuvos, nors vėl po kelių minučių teigė, kad tai Lietuvos-Lenkijos valstybės (karalių Zigmanto ar Aleksandro laikų?) pinigai.

Maskva puola silpnuosius

Sausio 6 d., t.y. jau sekančią dieną, milijoninio tiražo "Bild am Sonntag" politinių žinių komentaruose taip pat minėjo Lietuvą. Didelis komunizmo priešas K. Besser, rašydamas apie Sov. Sąjungos užpuolimus, sako, kad Maskva iki šiol puolė tik silpnuosius, pradėdama Lenkiją, vėliau užpuolama Suomiją, po jos — Lietuvą, Latviją ir Estiją. Parodžius kietesnių kumštį, Sov. Sąjungą traukiasi atgal. Tokiais pavyzdžiais gali būti Berlyno blokada, atitrūkimas raketų iš Kubos ir t.t. Kremlius nori pergalės be karo ("will Sieg ohne Krieg"), grasinimais ir prievartos būdais.

Sienų klausimas

Minint Vokietijos sienų klausimą, viešumoje ir net parlamente, labai dažnai iškyla rytiinių žemių klausimas. Opozicija šį reikalą laiko baigtu, tačiau milijonai išvietintų Silezijos ir Sudetų vokiečių, kiekvienais metais rengiamose šventėse-minėjimuose primena padarytą skriaudą vokiečiams, įtraukdami į rezoliucijas Vokietijos sienų klausimą.

Labai stipri Silezijos vokiečių sąjunga šią vasarą ruošia suvažiavimą su užtikrintu kanclerio H. Kohlio dalyvavimu ir jo kalba. Deja, parlamento opozicija pakėlė triukšmą, nes Silezijos vokiečiai suvažiavimui buvo pa-

sirinkę šūkį "Schlesien bleibt unser" — Silezija tebėra mūsų. Atrodo, kad spaudimas Silezijos vokiečių sąjungai atėjo iš Bonnos viršūnių, tad ir šūkis buvo pakeistas į "Schlesien bleibt unsere Heimat" — Silezija tebėra mūsų tėviškė". Opozicija — socialdemokratų ir "žalieji" ir tuo šūkiu nėra patenkinti. Jie mano, kad sienos yra galutinės ir nėra prasmės erzinti lenkus ar čekus.

Sienų klausimą gvildena ir spauda, nes "dešinieji" politikai tyliai savo širdyse nešioja abiejų Vokietijų susijungimo viltį. Tad, kaip atrodys tos "naujos" Vokietijos sienos — 1937 m. ar 1939 m. ribose? Čia jau iškyla ir Klaipėdos klausimas.

Klaipėdos globėjai

Tik 19 km nuo manęs nutolęs Mannheimo miestas yra Klaipėdos globėjas, pradėjęs rūpintis mūsų uostu jau 1915 m. ir po II D. karo priėmęs apie 200 Klaipėdos krašto šeimų. Nenuostabu, kad to miesto dienraštyje, redakcijai skirtuose skaitytojų laiškuose, pasisakoma Klaipėdos klausimu. Esą šis miestas ir kraštas niekuomet nepriklausė carinei Rusijai ar Sov. Sąjungai, o tik atsisitačiusiai nepriklausomai Lietuvai (tai buvo atsakymas į ankstyvesnius laiškus).

Šia proga norėčiau grįžti truputį į praeitį ir parodyti, kaip vokiečiai aiškino Klaipėdos "grįžimą" į Reichą. Štai 1979 m. "Welt Geschichte" 1287 psl. leidinyje. Jo 1939 m. įvykiuose rašoma: "23 Maerz, deutsche Truppen besetzen das Memellgebiet. Litauen zur Herausgabe des Memellgebietes gezwungen (kovo 23 d., vokiečių daliniai užima Klaipėdos kraštą. Lietuva priversta atiduoti Klaipėdos kraštą). Gaila, bet redaktoriai "užmiršo" įrašyti, kad Reichas Lietuvai įteikė ultimatumą. Kiek plačiau tuo klausimu pasisako prof. dr. M. Hellmann "Grundzuge der Geschichte Litauens" (1966 m. leidinyje), pažymėdamas, kad vokiečių daliniai į Klaipėdos kraštą įžengė jau šešias valandas prieš Lietuvos-Vokietijos sutarties pasirašymą.

Dar norėčiau pridėti, kad š. m. rudenį Klaipėdos vokiečiai Mannheimo šaukia suvažiavimą. Jis rengiamas kas antri metai. Be oficialaus minėjimo puikiuose Rosengarten patalpose, meninė programą dažniausiai atlieka simfoninis orkestras (miestas viską apmoka!). Be to, penktadienio vakarą ar šeštadienio rytą rengiama literatūrinė dalis ir labai tendencinga paroda. Suvažiavimuose vyrauja žilagalviai. Kiek daugiau jaunimo pasirodo šeštadienio pasilinksminime.

Nauja iniciatyva

Lietuvių dienos Australijos Bendruomenėje visą laiką buvo rengiamos trijuose didesniuose centruose — Sydnejuje, Melburne ir Adelaidėje. Kiekviena šių apylinkių iki šiol yra surengusios po keturias lietuvių dienas. Gal ši rotacija būtų tęsusi ir to-

Pianino technikas

A. BRICKUS

gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant.
Skambinti 762-6128 Toronte.

Australijos Lietuvių Bendruomenės tarybos suvažiavimo prezidentas ir garbės svečiai Kanberoje. Viduryje — prezidento pirm. prof. A. Kabaila, vicepirmininkai — dr. A. Stepanas ir V. Straukas Nuotr. V. Vosylius

Mažos apylinkės dideli renginiai

Žvelgiant į Australijos lietuvių dienas Kanberoje

B. STRAUKAS

Lietuvių dienos dabar rengiamos įvairiuose kraštuose, kur yra susitelkę didesni lietuvių vienetai. Australijoje jos pirmą kartą buvo surengtos 1960 m. Pirmas bandymas buvo gana kuklus, nes prisibijota visuomenės abejingumo. Tačiau sėkmingai pralaužus pirmuosius lėdus, Lietuvių dienų parengimai plėtėję, darėsi įvairnesni ir meniškai brandesni. Pastaruoju metu Lietuvių dienos Australijoje tapo tikrais meno festivaliais, išjudinusiomis visą Australijos lietuvių kultūrinį gyvenimą. Sunku įsivaizduoti, kas atsitiktų, jei staiga šie parengimai būtų sustabdyti. Tikriausiai visas visuomeninis ir kultūrinis gyvenimas Australijos lietuvių bendruomenėje apmirtų. Pasirengimas Lietuvių dienoms išjudina visą mūsų tautinį gyvenimą. Ir tai trunka beveik be pertraukos metai iš metų. Vos iškilimams vieną vietą pasibaigę, sekančias lietuvių dienas rengti paveda krašto tarybos suvažiavimas kitai Bendruomenės apylinkė.

Pasiruošimui turima dveji metai laiko, bet jis nėra per ilgas, nes reikia susisiekti su visame krašte išsimečiusiomis lietuvių salomis. Kultūriniai vienetai, kaip chorai ir tautinių šokių grupės turi turėti pakankamai laiko savo programoms paruošti. Tad pasibaigus vienom lietuvių dienom, nedelsiant prasideda pasiruošimas kitom sekančiom. Nėra laiko apsiliepti, aptingti. Kas bus, jei už kitas apylinkes blogiau pasirodys, jei tavo vadovaujamas vienetas išeis estradon ant "silpnų kojų". Lietuvių dienos dėl šių priežasčių yra tapusios savotiškomis varžybomis kūrybine prasme. Mes jomis džiaugiamės ir didžiujamės.

Nė kiek neblogiau

Visų šių pastangų rezultatas — puikiai pasisekusios lietuvių dienos. Būkstavimas, kad programų atlikėjai pasirodys tuščiose salėse, dingo. Parengimų buvo nė kiek mažiau, kaip ir kitose lietuvių dienose. Salės buvo pilnos žiūrovų. Jautėsi gera nuotaika ir net entuziazmas. Vienas svečias pareiškė, kad tai buvusios pačios įspūdingiausios lietuvių dienos, kurias kada nors buvo matęs. Tačiau kanberiškiečiai tikriausiai neįsileis, jeigu pasakysime, kad jų paruoštos lietuvių dienos buvo nė kiek neblogesnės už anksčiau buvusias.

Maža lietuvių kolonija Kanberoje pasitiekė savo jėgomis ir sugebėjimais, išjudino, nudžiugino, o gal ir nustebino Australijos lietuvių. Į organizacinį darbą įsijungė ištisos šeimos. Ilgus mėnesius darbas virto virė. Anksčiau veikusi tautinių šokių grupė buvo papildyta naujomis jėgomis. Šokėjų amžius — nuo 4 iki 54 metų.

Kanberiškiečiai po šių didžiųjų įvykių nebėra tokie pat. Jų lietuviybė žymiai sustiprėjo, o taip pat ir pasitikėjimas savo jėgomis. Šiuo atveju Kanberos lietuviai gali būti geru pavyzdžiu mažosioms lietuvių kolonijoms, kaip nepalaužiamai apsisprendus galima padaryti didelių darbų. O niekuomet nepabaigiami dideli ir maži darbai nuolatos laukia mūsų rankų.

Lietuvių dienos Kanberoje įvyko 1984 m. gruodžio 26-31 d.d. Jose dalyvavo per 1000 lietuvių iš įvairių Australijos vietovių. Buvo į jas atvykęs būrys užjūrio lietuvių, jų tarpe PLB valdybos pirm. V. Kamantas, vicepirm. sporto ir jaunimo organizacijų reikalams R. Dirvonis, PL Jaunimo S-gos pirm. G. Grušas, dr. P. Kisieliū, Kanados Lietuvių B-nės atstovas St. Dalius, VLI-Ko vicepirm. V. Jokūbaitis, Tautos fondo pirm. J. Giedrai-

liau, bet pareiškė norą surengti Lietuvių dienas negausi, bet ryžtinga sostinės Kanberos lietuvių apylinkė. Šiame mieste gyvena vos keli šimtai lietuvių. Dauguma jų — su aukštu mokslu, įsitaisę atsakingose pareigose, jauno ar vidutinio amžiaus ir neabejotinai lietuviai patriotai. Šis būrelis apsiėmė atlikti tikrai ne lengvas pareigas. Kai Lietuvių dienos vykdavo didžiuliuose miestuose, jokių rūpesčių nekėlė atvykusių svečių apgyvendinimas — atvykusieji į Lietuvių dienas apsigyvendavo pas pažįstamus, draugus ar šiaip svetingus tautiečius. Būdavo atsilyginama svetimgum sulaukus svečių iš kitur.

Kanberiškiečiai šios paslaugos būsimiems svečiams negalėjo pasiūlyti, nes neturėjo kur. Kad neatbaidytų svečių, LD rengti komitetas išnuomojo šimtus universiteto ir kitokių mokyklų mokinių bendrabučių kambarių, kuriuos pasiūlė būsimiesiems svečiams po 20 dol. nakčiai. Kai kurie kambariai buvo net pigesni. Taip buvo išspręsta viena svarbių jų problemų, nuo kurios galėjo priklausyti Lietuvių dienų sėkmė ar nesėkmė. Be to, buvo išvystyta propaganda, įtikinėjant, kad mes dabar nebesame bedžiai, esame pakankamai pasiturintys ir lengvai galime pakelti gana kuklias kelionės bei pragyvenimo išlaidas.

Kai kuriems parengimams buvo išnuomosios per mažos patalpos, o gal parduota per daug bilietų.

Nemažiau įspūdingas buvo ir jaunimo koncertas. Su savo programa pasirodė jaunimas iš įvairių vietovių. Visi jų atlikti dalykai bei vaidinimai buvo tautinio atspalvio. Vadovai — iš vidurinėsios kartos. Programą atliko vyresnio amžiaus jaunimas.

Kai kuriems parengimams buvo išnuomosios per mažos patalpos, o gal parduota per daug bilietų.

Posėdžiai

Gruodžio 27 d. prasidėjo Australijos Lietuvių Bendruomenės krašto tarybos sesija. Buvo priimta krašto valdybos metinė apyskaita, aptarti įvairūs veiklos reikalai. Sekančias lietuvių dienas 1986 m. surengti pavesta Sydnejaus apylinkė. Į naują krašto valdybą, kuri sekančias dvejus metus bus Adelaidėje, išrinkti: V. Neverauskas, J. Vaboliene, L. Gerulaitis, V. Baltutis ir J. Jonavičius. Iš adelaidskių išrinkta kontrolės komisija ir garbės teismas. Krašto tarybos pirmininku išrinktas prof. A. Kabaila.

Meniniai parengimai vyko vakarais. Dienos metu įvairiose patalpose vyko Australijos lietuvių katalikų federacijos, Australijos lietuvių jaunimo s-gos, LKVS-gos "Ramo" ir kt. organizacijų atstovų suvažiavimai bei pasitarimai. Nemažias skaičius atvykusių turėjo po keletą įsipaigojimų, tad reikėjo bruzdėti, kad laiku visur suspėtų.

Visą šį šventinį laikotarpį veikė meno ir tautodailės paroda. Ją rūpestingai suorganizavo jaunosios kartos atstovė Audronė Stepanienė. Parodą atidarė žymus australų kultūrininkas Sir Richard Kingland.

Nepastebimai prabėgo savaitė, besiskubinant visur dalyvauti, su daug kuo susitikti, pabendrauti, daug ką išgirsti ir pamatyti. Po visų rūpesčių ir džiaugsmų palydėti darbais vaisingų 1984 metų visi kas gyvas vakare skubinosi į Kanberos lietuvių klubą. Gaila, kad nebuvo pasirūpinta šiai progai erdvesnėm patalpom. Teko gerokai pasimaigyti alkūnėmis, bet tai neaptemdė Lietuvių dienų Kanberoje bendro įvertinimo. Sausio 1 d. vėl susitikome atsiveikimui gegužinėje dar kartą pasimatyti su kanberiškiečiais, pasidalinti įspūdžiais ir palinkėti vieni kitiem dar kartą susitikti ateinančiose Lietuvių dienose Sydnejuje.

INTERNATIONAL

SOL. ALGIO GRIGO vadovaujamos kelionių agentūros

1985 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ:

KELIONĖ nr. 1	balandžio 12 d. iki balandžio 27 d.
	11 dienų Vilniuje, 3 dienos Helsinkyje
	Iš Niujorko \$1,481.00
	Iš Montrealio \$1,850.00 kanadiškais
KELIONĖ nr. 2	liepos 15 iki liepos 31 d.
	11 dienų Vilniuje, 1 diena Leningrade, 3 dienos Helsinkyje
	Iš Niujorko \$1,788.00
	Iš Montrealio \$2,225.00 kanadiškais
KELIONĖ nr. 3	rugsėjo 1 d. iki rugsėjo 18 d.
	11 dienų Vilniuje, 1 diena Leningrade, 3 dienos Helsinkyje
	Iš Niujorko \$1,669.00
KELIONĖ nr. 4	gruodžio 20 iki sausio 4 d.
	11 dienų Vilniuje, 3 dienos Helsinkyje
	Iš Niujorko \$1,467.00
	Iš Montrealio \$1,835.00 kanadiškais

(Nakvojant dviese kambarįje), įskaitant visas susisiekimo išlaidas, viešbučius ("Presidentti Hotel" Helsinkyje), maistą, operos, teatro arba baletu bilietus, (vairias ekskursijas ir daug kitų priedų. Kelionė nr. 2 suderinta su dainų švente, kelionė nr. 4 — su grandioziniu Naujų metų sutikimo baliumi.

Tarpininkaujame perkantiems automobilius, kooperatinius butus, padedame sutvarkyti dokumentus iškvietimams. Informacijų ir visais kelionių reikalais kreiptis į:

G. T. INTERNATIONAL, INC., P.O. BOX 29163, CHICAGO, ILLINOIS 60629, USA
TELEFONAI: (312) 471-1700 arba 471-1702

Skrendame erdviais "FINNAIR" lėktuvais

Dalis Kanados lietuvių muzikų bei solistų, dažnai pasirodančių įvairių kultūrinių renginių programose. Iš kairės: sol. VACYS VERIKAITIS, smuikininkė REGINA BANKIENE, sol. SLAVA ZIEMElytė, pianistas ir chorvedys JONAS GOVĖDAS

Lietuvos praeitis Romos archyvuose (4)

Raktinis Žemaičių istorijos šaltinis — „Codex Medicenensis“

J. JAKŠTAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

TARKVINIAUS PEKULO APKLAUSA

Lyg itarpas į Medininkų kodelsą duotas popiežiaus legato Lietuvai-Lenkijai A. Caligario auditoriaus Tarkviniaus Pekulo pranešimas apie Žemaičių bažnyčių padėtį. Legatas siuntė jį (1579 m.) vyskupo Merklio Giedraičio paprašytas vizituoti Žemaičių bažnyčių. Su palydovais auditorius apvažinėjo miestelius su bažnyčiomis, kai kur užtrukdamas net kelias dienas. Tyrinėjo bažnyčių bei parapijų būklę, ypač klausinėjo apie bažnyčių turimą inventorių, reikalingą žmonių dvasiniam aptarnavimui. Apklausi nedavė klibonius bei vikarus, kur juos rasdavo. Kreipdavosi į miestelių bei parapijų gyventojus, rinkdamas atsiliepimus apie jų kunigus. Kai kuriuos kunigus baudavo pinigine bauda (kunigai ją turėjo įnešti į vyskupijos išdai; jei rasdavo kunigus palaidai gyvenančius, tai net į kalėjimą uždarydavo.

Auditorius, atrodo, atidžiai užsirašinėjo tyrinėjimus, ir jie yra (be dingusios dalies) išlikę bei paskelbti čia aprašomame kodekse.

Pekulo užrašus turėjo nusirašytus kun. R. Krasauskas ir juos plačiai panaudojo paskaitai LKMA suvažiavime Fordhame 1964 m. Paskaitos tema buvo: „Katalikų Bažnyčia Lietuvoje XVI-XVII amžiuje“. (Suvažiavimo darbai VI, 1969). Kunigas plačiai atpasakojo auditoriaus užrašų turinį su gausiomis ištraukomis.

Žemaitijos klebonai

Iš auditoriaus pranešimo aiškėja, kad kai kurios net ir didelės parapijos neturėjo jose pastoviai gyvenančių kunigų. Gera dalis klebonų turėjo dviejų, trijų parapijų beneficijas ir gyveno Vilniuje ar Varniuose, o parapijose laikė vikarus. Kai kurie ir vikarus neturėjo. Klebonai, kaip ir vikarai, daugiausia buvo lenkai iš Plocko vyskupijos. Nors ir ilgai jie Žemaitijoje gyveno, tačiau žmonių kalbos neišmoko ar tik pramoko. Pvz. auditoriaus paklaustas Kazių vikaras, ar jis moka žemaičių kalbą, atsakė: „Iš dalies moku, kadangi esu šiame krašte 18 metų. Bet pamokslus sakau lenkiškai, Tėve mūsų, Sveika Marija, Tikiu Dievą ir Dešimtis įsakymų (atkalbu) žemaitiškai“.

Buvo ir kunigų, kurie, nemokėdami žemaitiškai, sakė pamokslus rusiškai. Auditorius taip pat teiravosi apie mokyklas ir mokytojus. Tuo jis pripažino mokslo svarbą Bažnyčiai. Jis rastą Ariogaloje mokytoją paklausė, kaip ilgai jis čia mokytojauja. Mokytojas klausiamas (žinoma, lotyniškai) nesuprato. Reikėjo pasinaudoti vertėju. Per vertėją paklaustas atsakė, kad jis moko skaityti rusiškai ir lenkiškai. Iš to galima spręsti, kad žemaičių parapijose tik rusų ir lenkų kalbos mokyta.

Kokie apsilieidėliai to meto kunigai buvo, rodo ariogališkių liudijimas apie savo kleboną. Jis esąs labai apsilieidėliai

dės — nebūna kartais tris ar keturias savaites. Žmonės kartais turi laukti ištisą mėnesį vaikų krikštyti arba turėdavo juos vežti krikštyti į Krakus. Kai klebonas apsilieidęs ir nebūna, tai ir santuokos lieka nepalaimintos. Net ir poterių — „Tėve mūsų“, Dešimt įsakymų ir kitų maldų, reikalingų krikščioniui, nemoko. Dar liudininkai pridūrė, kad klebonas prieš kelis mėnesius sumušė vieną moteriškę ir ją išmetė iš smuklės (447 p.).

Auditorius Pekulas gavo išgirsti ne vieną panašų parapijiečių atsiliepimą apie savus kunigus.

Tarp daugybės žemaičių, daugiausia dvasiškių, minimų pavardžių įterpti ir dviejų istorinių asmenybių — Motiejiaus Strijkovskio ir Mikalojaus Daukšos.

Apie M. Strijkovskį

T. Pekulas, aplankęs Varnių bažnyčią, t.y. katedrą, paliko ilgą tos bažnyčios aprašymą. Tarp kitų dalykų auditorius kalbėjo: „Ar visi kanaanikai gyvena prie šios bažnyčios?“ Atsakymas: „Ne visi, išskyrus Motiejų Strijkovskį. Jis bažnyčiai nėra naudingas (proficius), nes nėra kunigas, o tik akolitas (t.y. turi mažesnius šventimus — J.J., 505 p.). Kitoje vietoje (495 p.) apie M. Strijkovskį parašyta: „Laiko moterį savo namuose, kaip sako, blogam tikslui“. Šie liudininkai paneigia Konstantino Jablonskio atrasto šaltinio žinią, kad M. Strijkovskis 1586 m. buvo kunigas ir Jurbarko klebonas (žinutė apie M. Strijkovskį, Lietuvos kultūra ir jos veikėjai, 1978, 70 p.). Teisingai paaiškino kun. R. Krasauskas. Esą Strijkovskiui žemesnius šventimus suteikė M. Giedraitis ir paskyrė Jurbarko klebonu prebendai gauti (Krasauskas, T.p. 212 p.). Jis gyveno Varniuose ir rašė Lietuvos istoriją. Juk anais laikais klebonais būdavo ir asmenys su žemesniais šventimais.

Apie M. Daukšą

T. Pekulas aplankė ir Kazių parapiją, kur klebonavo M. Daukša. Jo paties neradęs, apklausinėjo parapijiečius apie jį. Ilgai klausinėjami, jie papasakojo apie klebono buvimą parapijoje tik protarpiais. Jis nelaiko vikaro ir parapijiečiai kartais gauna dvasinį patarnavimą tik iš atsitiktinai atsilankančių kunigų ar nuvykdami į gretimas bažnyčias. Auditorius pakalbino ir klebono laikomus mokytoją ir ūkvedį. Iš pavardžių matyti, kad jų būta lenkų.

Pekulas užsuko ir į kleboniją. „Klebonija pakankamai gera“, — rašė jis, — ir joje daug įvairių mokslų knygų, pakankamai gerų ir katalikiškų, išskyrus graikišką gramatiką su Pilypo Melanchtono įvadu, graikišką gramatiką Mecelleri ir Adagią Erasmo Rotardamiečio (453 p.).

Mokslo žmogus

A. Daukša buvo bene vienintelis Pekulo aplankytas žemaičių klebonas turėjęs mokslinę biblioteką. Jo būta tikrai mokslo mylėtojas, besidomintis net ir graikų kalba, puoselėtojas krikščioniško renesanso mokslo, kuris tada plito. Neveltui

vyskupas Giedraitis parinko jį Postilės vertėju, kur jis pasirodė mokslo žmogui dar ir prie vertimo pridėta garsia prakalba „Į malonųjį skaitytoją“. Ilgai Varniuose tardęs auditorius pripažino Daukšą pakankamai išsimokslinusį ir tinkamą (Est satis doctus et idoneus).

Nors auditorius pagyrė M. Daukšą, tačiau liepė jam sugedinti, suplėšyti ar jėzuitams perduoti „Adagią“ ir kitas knygas. Didelis veikalas „Adagią“, garsiausia XVI š. mokslininko kūriny, sudarytas iš graikų, lotynų autorių raštų, Šventraščio patarlių, priežodžių. Tai aforizmų rinkinys su plačiais jų komentarais. Stropi katalikiškoji cenzūra po Tridento susirinkimo, pradėjusi vesti uždraustų knygų sąrašą, įžiūrėjo tame veikle kaip kurias priešingas katalikų mintis ir įtraukė jį į drausinių knygų sąrašą. Dėl to ir Pekulas, kuris pabrėžtinai vis minėdavo Tridento susirinkimo, įsakė Daukšai išmesti iš savo bibliotekos „Adagią“. Bet ji, atsiradusi Daukšos bibliotekoje, liudija kad to garsaus olandų mokslininko vardas buvo pasiekęs ir Žemaitiją.

Dėmesio verta M. Daukšos parašyta panegirika M. Giedraičiui, kuris kalba apie vyskupo nuopelnus lietuvių kalbai, blogam tikslui. „Visi (lietuviai, J.J.) amžinai Tave minės, kad Tu tėvų kalbą iš purvo (a squalore) ir pražūties ištraukei“ (590 p.). Taip rašė Daukša gal minėdamas jam pavestą Postilės vertimą, gal ir kitas jo priemonės lietuvių kalbai gaivinti. Iš viso tai lietuvių kalbos padėties XVI š. liudijimas. (Pabaiga)

Rašytojas JURGIS GLIAUDA supazindina Los Angeles lietuvius su nauja Algirdo Gustaičio knyga „Tikroji Lietuva“ Šv. Kazimiero par. salėje surengtose knygos susitikimuose 1985.1.20 Nuotr. L. Kanto

Atsiųsta paminėti

AIDAI, kultūros žurnalas, 1984 m. 6 nr. Straipsniai: Kęstutis Skrupskelis, Utopinės galvosnos bruožai; Vysk. Kazimieras Paltašokas, Šv. Kazimiero relikvijų perkėlimo reikalai (dokumentai); Vytautas Bagdanavičius, Auksimas prūsiose šešiolikto amžiaus pradžioje; Paul Duval, Telesforas Vallius; Milda Budrys (Budriene), MD, Lietuviai gydytojai Amerikoje XIX š. pradžioje, Eilėraščiai — St. Santvaro ir Ne-

Lituanistikos katedros sulaukus

1. Istorinės perspektyvos

Kaip jau minėjome („TŽ“ nr. 2, 1984 ir „NL“ nr. 14, 1984), The Endowed Chair of Lithuanian Studies turėtų būti tąsa DLK vyriausios mokyklos, Vilniaus mokyklos arba Vilniaus universiteto.

Lietuviškos katedros uždavinys yra jungti praeitį su ateitimi. Čia į pagalbą mums ateina svetimieji, ypač reikšminga yra „olandų pamoka“. Dažnai minime ir kartojame „iš praeities tavo sūnūs te stiprybė semia“, bet mūsų ausys negirdi ir akys nemato tos praeities.

Reikia pripažinti, kad olandų grupei iki šiol gana gerai pavyko perduoti auditorijoms tradicines lietuvių melodijas, kurios „aidi senovės Lietuva savo raudomis, sutartinėmis, savo primityvumu“.

Mūsų kilmės klausimas yra užmirštas nuo DLK laikų. Oskar Kolberg (1814–1890) veikale „Litwa“ bandė atkurti etnografines ribas, kalbą, kultūrą, papročius, dainas ir tautos charakterį. Jį ypač domino mūsų kalboje randami sanskritai, graikų ir lotynų išsireiškimai.

Kolbergo pareiškimu, mūsų etnografinių žemių ribas nustato šventkalniai arba pilkalniai (ne „piliakalniai“, kurie buvo ne kas kita, kaip pilkalniai, panaudoti apsigynimui vėlesniais laikais). Iš pilkalnių, aukurų, šventų upių ir miškų vardų, būdingų tik baltams, vėliausiai priėmusiems krikščionybę iš visų Europos tautų bei išlikusių pagonimis, seka ir žemių priskyrimas lietuvių tautai.

Isaac Taylor savo knygoje „On the Origin of the Aryans“ šitaip sako: „... The Lithuanian language is the original Aryan speech, and the Lithuanians have the best claim to represent the original Aryans“. Kiti „Aryans — arėjus“ vadinami indoeuropiečiais. Žymus anglų mokslininkas prof. dr. S. Potter prieina išvados, kad „The Lithuanian stock has dwelt in its present location for at least 5000 years, which would approximate the duration of the Indo-European period, so far as it is known“.

Pskovo miesto (latvių tautos senoviskiausio kultūros centro) 1425 m. antspaudas štai ką liudija: kunigaikščio galva karūnuota Sauluva ir užrašas „6933 metų vasara, saulės rato 17, mėnulio 17, indikto 3“. Antroje pusėje — „Tą pačią vasarą“ pastatytas ugniakuras ant kuoro“. Tai gotiškos strėlės bokštas su amžina ugnimi viršuje. Polocko astronomai skaičiavo arijų pradinę datą 7293 metus nuo mūsų dienų, t.y. 1985 m.

Prisiminkime šią kiniečių patarlę: jeigu planuoji vieneriems metams, sėk ryžius; jeigu planuoji 10-čiai — medžius; jeigu planuoji visam gyvenimui, išmokslink vaikus.

2. Patriotinės perspektyvos

Lituanistikos katedros pirmaeilis tikslas turėtų būti įkvepimas meilės savai kultūrai, nes tik „amor patriae dat animam“. Gimtosios kalbos mokėjimas yra viena iš efektingųjų priemonių, įgalinanti pasiekti tautos šaknis, pajusti jos dvasios pulsą (Isolda I. Požėlaitė-Davis, Pietų Australija, „Gimtosios kalbos išlaikymas išeivijoje“, „TŽ“ nr. 5, 1984).

Taigi svarbiausia duoti jaunimui ir tėvams aktingą, kuris paskatintų pirmųjų mokymąsi, o antrųjų — moralinę ir materialinę pagalbą. Tuomet galėsime sakyti: „Myliu jos kalbą, senovės būdą, jos girių kvapą, žaliąsias pievas...“

Lituanistikos katedra turėtų būti jaunimui vartai į pasaulį. Vien tik lingvistikos srityje mūsų kalba yra svarbi kalbininkams, nes ji yra gyva ir arčiausiai susijusi su indoeuropiečių prokalbėmis. Jos likučiai randami sanskritai, lotynų, ypač anglo-saksų kalbose.

Anglo-saksų kraštuose teikiama daug dėmesio šiaurės, ne pietų (graikų, romėnų) civilizacijai. Ateityje tie tyrimai darbi tikriausiai sustiprės. Kalbotyros ir religijos srityse daroma didelė pažanga. Tam bus reikalingi specialistai.

rimos Narutės. Kronikiniai skyriai — „Iš minties ir gyvenimo“, knygų recenzijos. J.J.B.

Ateityje mums reikės kalbininkų ne tik baltistikoje, bet ir palyginamosios filologijos moksloje. Senoji mūsų kalba turėtų įkvėpti tikrą pasididžiavimą kiekvienam lietuvių jaunulyje ir atidaryti jam vartus į daugybę specialybių. Juk vien kalbos atžvilgiu mes esame privileijuotoje pozicijoje (I.I. Požėlaitė-Davis, ibid.).

Kadangi mūsų jaunimas turi išlikti lietuviškas, reikia sušlapinti Lietuvos laisvės bei nepriklausomybės kovą su lietuvių kalbos ir tautybės išlaikymo kova. Išeikime iš lietuviško geto, nes dabar pagrindinė kova tenka kultūrai.

3. Akademines perspektyvas

Katedros vedėjas prof. dr. Br. Vaškėlis pareiškė, kad bakalauro laipsniui yra lituanistinai kursai. Juos finansuoja Iliojaus valstija.

Magistro laipsniui ir doktoratui skiriama Lituanistikos katedra, įsteigta pačių lietuvių lėšomis, kuriai šiuo metu yra ruošiamas programa. Magistro laipsniui pagrindą sudarysiant kalbininko A. Šalio lituanistinė biblioteka, kurią ateityje reikės plėsti. Atskiriems katedros kursams bei seminarams galės būti kviečiami lietuvių kalbotyros, literatūros, visuomeninių mokslų žinovai.

Doktorato lygįje katedra dirbs ne tik mokomajai, bet ir tyrinėjamajai darbą. Tam bus reikalinga ne vien kalbos ir literatūros specialistai, bet ir kitų sričių, pvz. baltistikos (plg. prof. dr. Marijos Gimbutienės „Baltų kilmė“), istorijos (apie 7000 metų), arijų religijos, runrašio skaitymo, folkloro.

Linkėtina, kad katedros mokslo turinio nustatyme būtų laikomasi apimtų ir krypties, nustatytos mūsų senolių šventkalnių (pilkalnių). Jeigu pats departamentas vadinsis baltų (ir slavų) vardu, tai jis ir turi jungti praeitį su ateitimi, nenukrypti į „Pinsko balas“. Parodykime pasauliui, kas buvome, kas esame ir kuo norime būti. Išeikime iš purvų ir pelenų mūsų aukšą (tikrąjį) ir kitas vertybes: istoriją, religiją, raštą, kalbą.

4. Finansinės perspektyvos

Kaip Romos imperija negimė ir nežuvo (nesupuvo) per vieną dieną, taip bus ir su sovietine. Negalėdami jos sužlugdyti fiziškai, turime kalbėti kitos rūšies ginklus — moralinius bei mokslinius. Sakoma, kad lašas po lašo ir akmenį pratašo.

Parodykime lietuviško pinigų galią. Fondo reikia ne tik Lituanistikos katedrai, jos kadrų išlaikymui ar samdyti, bet ir stipendijoms. Jau turime tris klausytojus — studentus, o gal jų skaičius greitai priaugs iki tuzino. Mokslapiginiai jau dabar nėra maži, o ateityje jie didės.

Stipendijos ne tik įgalintų norinčius pasimokyti Vasario 16 gimnazijoje, tęsti mokslą Lituanistikos institute, bet ir pasirinkti specialybę Lituanistikos katedroje.

Ar Tautos fondas, Lietuvių fondas ir kitos panašios institucijos nerastų savo tautiniame darbe daugiau vietos „šviesai nuo kalno“ — mūsų studentams, būsimiems specialistams?

Vakarai šiandien nėra nieko kito kaip reikalingi, kaip dvasinėmis vertybėmis turtingi žmonijai. Gal ir nestebinsime jų savo materialiniais turtais ir technikos laimėjimais, bet praturtinsime juos savo dvasinėmis vertybėmis — kalba, religija, folkloru, istorija.

Tik dvasiškai turtingos tautos atlaiko didžiausias istorines audras. Tai skelbia Indijos, Kinijos ir žydų tautos istorija. Ar mūsų jaunimas, augęs už Lietuvos ribų, turi kokią supratimą apie savo tautos dvasinius turtus? (kun. dr. F. Jucevičius, „TŽ“ nr. 51-52, 1983 „Vakarai, krikščionybė, ir lietuvių“). Lituanistikos katedros paruoštų daktaratų ir specialistų darbas bus ne tik tuos turtus atkasti iš senovės šventkalnių ir kitų šaltinių, bet ir perduoti pasauliui „tikrojo šviesos“. Ar jie pajėgs tai padaryti, daug priklausys nuo mūsų moralinės ir ypač finansinės pagalbos. J.J.B.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Pianistė Aldona Kepalaitė savo koncertą sausio 3 d. surengė Niujorko Lincoln centre, Bruno Walter auditorijoje. Rečitaliui ji buvo pasirinkusi F. Chopino kūrinius.

Dr. Milda Budrienė įsteigė savo vyro a.a. dr. Stasio Budrio atminimui skirtą fondą, kuriuo bus remiamas Čikagoje veikiantis Lietuvių foto archyvas. Fondui paskirti pinigai bus neličiami. Archyvas savo uždaviniais vykdyti galės panaudoti gaunamas palūkanas. Jo vadovybė dėl šio fondo nutarė pakeisti archyvo pavadinimą. Dabar jis vadinsis Budrio lietuvių foto archyvą (Budrys Lithuanian Photo Library, Inc.). Adresas lieka tas pats: 2345 W. 56th St., Chicago, IL 60636, USA.

Dr. Milda Danytė 1984 sausio mėn. įteikė Ontario daugiakultūrės istorijos draugijai savo studijos „Lithuanian Immigration after World War II“ 850 psl. rankraštį. 1984 m. gruodžio mėn. draugija pakvietė profesionalę redaktorę įvertinti studiją. Įvertinta teigiamai, bet nutarta, kad praktiškai vieno tomo knygai studija yra per ilga. Pasiūlyta sutrumpinti bent trečdaliu. Draugija yra rezervavusi sau teisę tą studiją išleisti, jei atitiks jos reikalavimus. Studija paremta pasikalbėjimais su maždaug 200 asmenų, darbo ir imigracijos archyvais ir tų metų lietuviška spauda. Pasikalbėjimai įrašyti į 300 kasetių. Jos bus perduotos Ontario provincijos archyviui. Valstybinis Kanados archyvas Otavojai pasidarys tų įkalbėjimų kopijas.

Čikagietis pianistas Manigirdas Motekaitis fortepijono rečitalį surengė sausio 20 d. didžiojoje Jaunimo centro salėje, kai Čikaga buvo užplūdusi rekordinė šalčio banga, sumazuinis koncerto klausytojų skaičių. Rečitalį jis pradėjo L. Beethoveno „Sonata nr. 2“, C. Francko „Preludija, chorali ir fuga“. Po pertraukos buvo atliktas F. Liszto „Meilės sapnas nr. 2“, F. Chopino „Scherzo“. Lietuviams kompozitoriams atstovavo G. Gudauskienės „Sonatinos“ ištrauka „Rondo“, D. Lapinsko „Pantomima“. Rečitalį užbaigė A. Čerepnino „Romansu“, M. Gouldo „Preludija“ ir „Tokata“. Tarp virš programos atliktų kūrinių skambėjo A. Kačanausko „Siuntė mane motinėle“. Kūriniai buvo atliekami iš atminties, kurios sutrikimų pastebėjo koncertą kultūriniam „Draugo“ priėdė aprašęs Mindaugas Bielskus.

Raimundas Lenas paruošė ir išleido knygą „Tap, ekrane, sužibus: Amerikos lietuvių kinematografija 1909—1979“. Darbas truko net aštuonerius metus, nes šia tema niekur, net ir Lietuvoje, nebuvo išsamiai rašyta. Medžiaga teko rinkti iš senų laikraščių komplektų. Pirmą susipažinimą su šiuo leidiniu 1984 m. gruodžio 9 d. surengė Teresės Gečienės vadovaujama LB Filadelfijos apylinkės valdyba Šv. Andrejaus parapijos salėje. Su autoriumi ir jo idomia knyga dalyvis supažindino Julija Dantienė. Įvadas pradėdamas kinematografijos gimimą Prancūzijoje, pirmuoju seansu Vilniuje 1896 m., susilaukusiu didelio vilniečių dėmesio. Knyga suskirstyta į tris didelius skyrius. Pirmajame aptariama Amerikos lietuvių kinematografijos raida, prasidėjusi 1909 m., pasibaigusi prieškariniais brolių Mečio ir Kazio Motūzų filmais. Antrasis skyrius apima pokarinį laikotarpį 1946–79 m. Baigminių skyrių apibūdina jo pavadinimas „Lietuvių kilmės aktoriai filmų ekrane“.

Lietuviškos kinematografijos pradininku 1909 m. yra laikomas bruklinietis Antanas Račiūnas, važinėjęs į Lietuvą, ten filmavęs jos vaizdus ir juos rodęs tėvynės pasiilgusiems lietuviams Amerikoje. Jiems ypač buvo įdomūs gimtavičių vaizdai. Bruklino netgi buvo sudaryta neilgai veikusi lietuviškų filmų bendrovė su \$100.000 kapitalu. Akcijos buvo pardavinėjamos po \$100. Atėjo kiti filmuotojai. Jų eilėse bene labiausiai išgarsėjo broliai Mečys ir Kazys Motūzai savo filmais iš nepriklausomos Lietuvos laikotarpio. Pokariniam laikotarpiui priklausio B. Pūkelevičiūtės filmas „Aukso žašis“, brolių Adolfo ir Jono Mekų, kun. Algimanto Kežio, SJ, Povilo Jasiukonio darbai. Knygon įtrauktas apie 40 lietuvių kilmės filmuose dirbusių ir dirbančių aktorių. Šie duomenys kruopščiai surinkti iš enciklopedijų, atrenkant tuos, kurių biografijose buvo minima lietuviška kilmė arba gimimas Lietuvoje.

Lauryną Stuką-Gucevičių, Vilniaus universiteto profesorį, miesto architektą ir statytoją, įamžino Vlodo Vildžiūno sukurta skulptūra, pastatyta Vilniaus senamiesčio kvartale prie Mažosios baroko salės.

Kauno menininkų namuose įvyko klasikinė ir džiazo muzikai skirtas vakaras. Pirmoji dalis buvo skirta pianisto, Vilniaus konservatorijos prof. Chaimo Potasinsko gimimo šešiasdešimtmečio ir kūrybinio darbo keturiasdešimtmečio sukakčiai. Sukatuvininkas kalbėjo apie muzikinę savo veiklą, fortepionu atliko lietuvių klasiškų kūrinių. Antroje dalyje klausytojai susitiko su žymiais džiazo muzikantais — saksofonininku V. Voronovu iš Druskininkų ir kauniečiu pianistu A. Jakaičiu.

Kūrybinis Vytauto Klovo vakaras buvo surengtas Kauno menininkų namuose. Apie vilnietį kompozitorių kalbėjo muzikologė B. Dailidaitė, mintimis apie savo kūrybinį kelią dalijosi ir pats V. Klova. Jo „Sonatą smuikui ir fortepionui“ atliko Vilniaus konservatorijos absolventės Jūratė ir Vaiva Klovaitės, ištraukus iš jo operų, nemažai romansų bei harmonizuotų liaudies dainų — dainininkai S. Garbatavičiūtė, R. Kabilinienė, V. Kurnickas ir D. Vėbra. Jiems talkino pianistai L. Richterytė ir S. Jonkus.

Aktorius Juozas Laucius, Lietuvos dramos teatro veteranas, mirė Kaune sausio 23 d., sulaukęs 91 metų amžiaus. Velionis gimė Utenos apskrityje Dusinų kaime 1893 m. lapkričio 23 d. Prieš I D. karą su tėvais išvyko Rusijon. Baigęs privačią vaidybos studiją, dirbo Ufos teatre. Lietuvon grįžo 1921 m. Pramokęs lietuvių kalbos (kalbėjo tik rusiškai ir aukštaitiškai tarme), buvo priimtas į organizuojamą Kauno dramos teatrą. Kauno, Šiaulių, Klaipėdos teatrams atidavė 42-juosius metų kūrybinio gyvenimo metus. Pensijon išėjo 1963 m. Yra sukūręs apie du simtus vaidmenų įvairiuose veikaluose. Už Kolčio vaidmenį J. Grušo dramoje „Herkus Mantas“ laimėjo laureato vardą Baltijos šalių ir Gudijos festivalyje. Atsisveikinimas su velioniu įvyko sausio 25 d. Kauno dramos teatre. Palaidotas Petrašiūnų kapinėse.

Vilniaus dramos teatras žiūrovus pakvietė į pirmąją šiais metais premjerą — P. Treinio dviejų dalių pjesę „Ančiuko kryžius“. Tai pirmas šio prozininko dramos kūrinys, parašytas to paties pavadinimo romano motyvais. Pjesėje vaidzuoja J. Bučienė, scenovaidžius sukūrė dail. V. Idzelytė, muziką — kompoz. A. Martinaitis. Pagrindinius vaidmenis premjeroje atliko aktoriai — R. Adomaitis, J. Kavaliauskas, A. Janušauskaitė, A. Chadaravičius, R. Jakucionytė, V. Rumšas.

Mokslininkų rūmuose Vilniuje paminėtos aštuoniasdešimtosios rašytojo Kazio Borutos gimimo metinės. Vakaro programą pradėjo Vilniaus universiteto prof. J. Girdžiūskas. Pranešimą apie K. Borutą ir jo kūrybos bruožus padarė filologijos mokslų dr. V. Kubilius. Atsiminimais dalijosi rašytojai — J. Graičiūnas, J. Butėnas, E. Matuzevičius ir V. Petkevičius. Dail. J. Kuzminskis papasakojo, kaip kūrė iliustracijas K. Borutos knygoms. Liaudies dainomis programon išjungė sol. B. Grincevičiūtė, ištrauka iš K. Borutos „Baltaragio malūno“ — aktorė R. Paliukaitytė.

Aktorės Elenos Bindokaitės kūrybos vakarą klaipėdiečiams surengė Vilniaus konservatorijos Klaipėdos fakultetui savo mokytojų teatro salėje. Atrodo, jis buvo skirtas jos 85 metų amžiaus sukakčiai. E. Bindokaitė yra gimusi 1899 m. gruodžio 2 d. Vilkauskėje, mokytojų kursus baigusi Voroneže 1917 m. Grįžusi Lietuvon, pradžioje dirbo su mėgėjiškomis teatralų grupėmis, kol 1929 m. baigė B. Dauguviečio vadovaujamą teatro studiją, išgydama profesinį pasirošimą. Nuo 1931 m. dirbo aktorė Šiaulių dramos teatre, 1947-54 m. — režisierė to teatro vaikų grupėje. Apie 200 įvairiausių vaidmenų atliko Kauno, Šiaulių ir Klaipėdos teatruose, daug jėgų atidavė vaikų dramos teatrams. Kūrybos vakare Klaipėdoje apie jos veiklą kalbėjo aktorius Kazys Tumkevičius ir menotyros mokslų kandidatas Petras Bielskis. E. Bindokaitė atliko ištraukas iš kadaise vaidintų spektaklių. V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 26 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:	
Pirmadieniais 10-3	90 dienų termin. indėlius	8 1/2 %
Antradieniais 10-3	180-185 d. termin. ind.	9 %
Trečiadieniais uždaryta	term. indėlius 1 metų	9 1/2 %
Ketvirtadieniais 10-8	term. indėlius 2 metų	10 %
Penktadieniais 10-8	term. indėlius 3 metų	10 1/2 %
Šeštadieniais 9-1	pensijų s-tą	10 %
Sekmdieniais 9-12.30	spec. taup. s-tą	8 %
	taupomąją s-tą	7 1/2 %
	depozitų-čekių s-tą	6 %
	DUODA PASKOLAS:	
	asmenines nuo	11 1/2 %
	mortgicijus nuo	10 1/2 % — 12 1/4 %

ANAPILYJE skyrus veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Par-duodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS

LILJA PACEVIČIENĖ
West Insurance Brokers Ltd.
(416) 846-4888 — dienomis Namų, automobilių
853-3652 (519) — vakarais ir komercinė drauda

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
2239 Bloor Street West. • Telefonas 536-5936 ir
• Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTVUĄ (KOMPIUTERĮ)

"TYPE MASTER GRAPHICS"
3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7
Telefonas: 236-1048
* Raidžių rinkimo bendrovė.
* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite Linai Kuliavienėi arba Vidai Šiaučiuilenei

Agentas, kuris rūpinasi jumis

- Jūsų namai yra svarbiausias mūsų rūpestis.
- Pasirinkdami mus, jūs pasirenkate agentą, kuris rūpinasi jumis.
- Skambinkite Antanui Geniui tel. 231-2839, ir turėsite pirmos klasės patarNAVimą.

Antanas Genys (416) 231-2839

Frank Barauskas Limited, Realtor, 3828 Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas:
sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarNAVimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju,
nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St.,
Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarNAVimas. * Visi automobilių mechaniniai
* taisymai. * Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Netikėtai mirus mielam draugui a. a. MEČIUI KOJELIUI

Toronte,
jo žmonai SOFIJAI, dukrai ALDONAI, jos vyrui, seseriai
ALEKSANDRAI, gyvenančiai JAV-se, ir visiems giminiams
Lietuvoje reiškiamė gilią užuojautą —
Irena, Audrytė ir Steponas Varankos

AJA MEČISLOVUI KOJELIUI

mirus,
jo žmoną SOFIJĄ, dukrą ALDONĄ, seserį Kalifornijoje
bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —
Adelė, Aleksas Dudoniai ir šeima,
Hamilton, Ont.

AJA VACLOVUI BARTUSEVIČIUI

mirus,
jo žmoną STASĘ, sūnus, dukrą ir gimines nuoširdžiai
užjaučiame —
Toronto Prisikėlimo parapijos choras

AJA IRENAI PAULIONYTEI- KLORIKAITIENEI

tragiškai mirus Kalifornijoje, JAV,
jos vyrą JONĄ, dukras — AIDĄ ir RIMĄ, brolių VINČĄ
bei jų šeimas giliai užjaučiame liūdesio valandoje —
J. P. V. Dovidaičiai,
Mississauga, Ont.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)
tymu, pakankamai nenustatant tų nusikaltimų. Karo tribunolui buvo leidžiama teis-ti tik tuos asmenis, kurie nusikaltimus atliko kitoje valstybėje prieš kanadiečius, dažniausiai lakūnus ar karius, patekusius į karą nelaisvę. Tas įstatymas esąs pasenęs, neleidžiantis apeliacijos. Daromas spaudimas, kad jis būtų pakeistas nauju, leidžiančiu visų karu nusikaltėlių civilinius teismus Kanadoje su apeliacijos teise, kai yra patikimas nusikaltimų įrodymas. Iš tikrųjų visas reikalas yra gerokai pavėluotas. Pavasarį minėsime II D. karą užbaigus Europoje keturiasdešimtmetį. Didieji nacių nusikaltėliai bei jų talkininkai jau yra nubauti, o mažesnieji sensta ir baigia išmirti. Sovietai pristato falsifikuotus dokumentus, siekdami suniektinti sovietų pavergtų tautų išeiviją.
Devynioliktojo Ontario premjeru buvo prisaikdintas F. Milleris, ministerių skaičių padidinęs nuo 29 iki 33. Kabinete liko 20 vyrų ir dvi moterys iš premjero W. Davis laikų. Į ministerių eiles F. Milleris įjungė 10 savo pasirinktų parlamentarų, atleido keturis buvusius ministerius. Iš jo buvusių varžovų vado rinkimuose liko tik du — L. Grossmanas ir D. Timbrellis. Pirmajam paliktas finansų ministerija, o antrasis, buvęs žemės ūkio ministru, dabar tvarkys miestų, namų ir moterų reikalus. Teisingumo ministeris R. McMurtry, pralaimėjęs pirmame balsavime, pasitraukia iš politikos. Kanados ministeris pirm. B. Mulroney jį paskyrė Kanados atstovu Britanijoje.
Kanados užsienio reikalų ministeris J. Clarkas parlamento nariams pareiškė ministerio pirmininko B. Mulronio vyriausybės pritarimą JAV prez. R. Reagano "Žvaigždžių karo" ginklų tyrimams erdvėje, kur jie galėtų sunaikinti puolamąsias raketas su branduoliniu užtaisais. Tokia mintį spaudos konferencijoje pakartojo ir ministeris pirm. B. Mulroney. J. Clarkas puolė abiejų opozicinių partijų vadai. E. Broadbento puolimas nieko nenustebino, nes Kanados socialistai dažnai laikosi Maskvą palankios politikos. Staigmena tapo aštrus liberalų vado J. Turnerio puolimas. Esą J. Clarkas atsuko nugarą P. E. Trudeau taikos politikai. Mat savo valdymo laikais P. E. Trudeau buvo pasisakęs prieš ginklus erdvėje. Ta jo politika lig šiol nėra da-

Ateitininkų žinios

Vasario 16 iškilmėse ateitininkai dalyvavo su vėliava pamaldose Toronto Prisikėlimo šventovėje ir bendrame minėjime Anapilio salėje.

Jaunučių ir jaunių susirinkimai — kovo 2, šeštadienį, Seselių namuose po Maironio mokyklos pamokų.
Sveikiname moksleivę Zitą Gurlkytę ir studentę Violetą Slivinskaitę, laimėjusias II ir III vietą "Vilniaus" karalaitės rinkimuose.

Ateitininkų vakaronė ruošiamą kovo 2, šeštadienį, Lietuvos kankinių par. salėje Anapilyje. Bus ir meninė programa, kuri prasidės 7 v.v. Po to — šilta vakarienė. Bilietai — \$7 asmeniui, \$4 — moksleiviams ir studentams. Jie gaunami pas dr. O. Gustainienę (445-4521) ir pas Vyt. Aušrotą (242-3648). Visi kviečiami dalyvauti. L.U.

Skautų veikla

• Vasario 16 buvo iškilmingai paminėta "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntu. Oficialią dalį pravedė ps. A. Kalinauskas, maldą sukalbėjo kun. A. Simanavičius, LSB ir "Rambyno" tunto dvasios vadas. V.s. V. Skrinkui buvo įteiktas LSS Geležinio vilko ordinas. Jaun. skautų įžodį davė A. Geringas, V. Mockus ir P. Steponaitis. Skaučių įžodį davė D. Barščiauskaitė, I. Barščiauskaitė, K. Barščiauskaitė, A. Kušneraitytė, A. Paulionytė, K. Sakutė. Pažangumo žymeniui buvo apdovanoti P. Beke-ris, E. Ginčauskas, J. Lelis, J. Pajaujis. Vyr. sl. J. Melnykaitė davė skautininkų įžodį. Sveikiname visus pakeltuotus ir apdovanočius. Sveikiname ps. V. Senkuvienę, davusią skautininkų įžodį Čikagoje. Po oficialiosios dalies įvyko lauzas ir valės. Dekoravime ps. A. ir V. Senkams už sales papuošimą.
• Dėkojame Kanados lietuvių fondui už \$100 auką "Skautų aidui".
• Vasario 24, 3 v.p.p., Prisikėlimo par. Parodų salėje šaukiamas visuotinis Romuvos stovyklavietės susirinkimas. Dalyvavimas Toronto, Hamiltono ir Niagaros pusiasalio narių labai svarbus ir būtinas.
• Vienetai ruošiasi Kaziuko mugėi, kuri įvyks kovo 3 d. Atidarymas — 10 v. ryto. Kviečiame visus atsilankyti ir apžiūrėti tėvų komiteto valgykloje.
• "Baltijos" laivas džiaugiasi Zitės Gurlkytės II vietos laimėjimu "Vilniaus" karalaitės rinkimuose.
D. Barzdžiūtė

SPORTAS VYČIO ŽINIOS

A.a. Antanui Klimui, buvusiam "Vyčio" valdybos nariui, išsiskyrus iš mūsų tarpo, jo šeimai ir artimiesiems reiškiamė gilią užuojautą.

Edvardas Stravinskas, "Vyčio" krepšinio vadovas, pakviestas vadovauti Kanados sporto apygardai.

Jonas Karpis, iškilus "Vyčio" ir Toronto mokyklų krepšinin-kas, mokosi Bostono universitete ir ten žaidžia krepšinį. Dėl veikiančių taisyklių šiais metais jis dar negalės žaisti oficialiose rungtynėse. "Toronto Star" suminėjo bent 10-tį iškilų Kanados krepšinininkų, kurie bandė ar bando pri-tapti prie amerikietiško krepšinio. Jų tarpe suminėtas ir J. Karpis. Tuo tarpu kanadiečiams, išsiskyrus L. Rautiną, sunkiai einasi pritaipyti naujosiose sąlygose. Kaip vienas iš krepšinininkų pareiškė, amerikiečių pažūros į krepšinį yra laimėti, nežūrint kainos.

Vytiečių susirinkimas. Sausio pabaigoje įvykęs visuotinis, metinis susirinkimas sutraukė daugiau dalyvių negu ankstesnieji. Sveikino raštu arba žodžiu: St. Jokubaitis šaulių kuopos vardu, Pr. Berneckas ŠALFAS vardu, naujasis sporto apygardos vadovas Ed. Stravinskas ir "Vyčio" garbės narys Vl. Bakūnas. Susirinkimui pirmininkavo H. Ste-paitis, sekretoriavo St. Dargis.
Po įvairių pranešimų buvo renkama 37-toji klubo valdyba. Buvusiai valdybai sutikus, jos kadencija pratęsta dar vieneriems metams. Tokiu būdu dabartinė valdyba sudaro: pirm. B. B. Balys, vice, izd. Margarita Zaleskienė, sekr. Antanas Supronas. Valdybą talkina Pr. Berneckas, J. Balys, V. Paulionis, R. Stirbis ir Ed. Stravinskas. Reviz. komisijon pakviesti J. Budrys ir J. Balysys.

Susirinkimas daug dėmesio skyrė būsimai veiklai. Nutarta vėl pradėti nuo jauniausių sportininkų ir vasaros darbus perkelti Wasagon. Tam reikalui pirmoje eilėje bus sudarytas šiam reikalui specialios komitetas. Taip pat plačiai buvo nagrinėjamas klubo prisijungimas prie esamų institucijų. Susirinkimas vienbalsiai pritarė sumanymui aplankyti namuose besigydantį "Vyčio" garbės narį Jurgį Strazdą, kuris rėmė sporto klubą moraliai ir materialiai nuo pat įsteigimo dienos. Susirinkimas baigtas Tautos himnu. A.S.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:
8 1/2 % už 90 dienų term. indėl.
9 % už 6 mėn. term. indėlius
9 1/2 % už 1 m. term. indėlius
10 % už 2 m. term. indėlius
10 1/2 % už 3 m. term. indėlius
10 % už pensijų planą
9 1/2 % už namų planą
8 % už specialią taup. s-tą
7 1/2 % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

I M A:
už asmenines paskolas nuo 11 1/2 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 11 1/4 %
2 metų 12 %
3 metų 12 1/4 %
(fixed rate)
su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ar 3 metų 10 1/2 %
(variable rate)

AKTYVAI virš 42 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydys, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarNAVimas. Gaunama pinigines perlaidas, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

AL GARBENS REALTOR
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Telefonas 489-1543
(staiga, tarnaujanti lietuviams nuo 1951 metų)

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
Telefonas 773-6480
77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6
Alfonas Garbenis, jn. B. Econ. CRA. Kvalifikuotas įkainojimas
nuosavybių dėl mortgicijų. Patarnauja palikimų (Estates & Capital Gains), investicijų ir kituose nekilnojamo turto reikaluose.

A. E. LePAGE
Daiva T. Dalinda, B.A.

Kanados didžiausios namų pirkimo
ir pardavimo įstaigos atstovė Jums
sąžiningai patarnaus!
* Nemokamas namo įkainojimas *
(Istaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)

1566 Bloor Street West Tel. 537-3431
Toronto, Ontario M6P 1A4 Namų 769-9424

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

Dabar turime (vairių silkių pigia kaina: kibiras — \$32.50
arba \$1.39 už svarą (kibire yra 25 svarai — 50-70 silkių)
Turime (vairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas.
Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8,
tel. 279-4371)
Vaziuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kello 1 mylia, sukli kairėn prie pirmųjų šviesų (1 pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bakeoven) ir visi mechaniniai taisymai.
Parduodu varotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 **FILTSOS BROS**
Telefonai 533-8451, 533-8452

A & L Windows
66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1
Savininkai — Algis ir Lenis Žilvyčiai
Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo stiklo. Taip pat (dedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) (vairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakyką. Nemokamas įkainojimas.
Lietuviams 10% nuolaida. Skambinti telefonu
(416) 545-6556 Hamiltone,
Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

TORONTONT

Anapilio žinios

— Vasario 16-ji atšvęsta vasario 17, sekmadienį, 11 v.r. Mišiomis, dalyvaujant kat. moterų ir jūros šaulių vėliavoms. Maironio mokyklos mokiniams.

— Wasagoje Vasario 16 pamaldas praėjusį sekmadienį laikė kun. K. Kaknevičius.

— Tikinčiosios Lietuvos diena Anapilio šventovėje — vasario 24, sekmadienį. Speciali rinkliava — religinei Lietuvai šalpai.

— Jaunų talentų vakaras — vasario 24, sekmadienį, 4 v.p.p. Anapilio salėje.

— Parapijos tarybos administracinės ir parengimų sekijos pirmininku išrinktas J. Karasiejus, sekr. Pr. Linkevičius.

— A. a. Kotryna-Marija Buzūnienė, 82 m. amžiaus, palaidota vasario 13 d.

— Slidinėjimo iškyla — kovo 2, šeštadienį. Registruoti pas J. Ažubalį 766-7040 arba pas Garbaliuskus 277-3351.

— Ateitininkų vakaronė — kovo 2, šeštadienį, 7 v.v., Lietuvos kankinių par. salėje.

— Sutvirtinimo pamokos prasidės kovo 10 d. po 11 v. r. Mišių klebonijoje.

— Iš a. a. Antano Račkausko palikimo Šv. Jono lietuvių kapinėms gauta \$2000.

— Religinei Lietuvai šalpai aukojama \$100: Anapilio moterų būrelis, A. A. Erštikaiciai; \$30: V. L. Morkūnas. Vietoj gėlių a. a. Antano Klimo laidotuvių proga paaugėjo parapijai \$60 velionies sesuo Stasė Pautienienė, a. a. Eleonoros Jurėnienės laidotuvių proga — J. Jurėnas — \$100. Paauguko parapijai \$100: dr. A. Pacevičius, E. Alekšienė, J. V. Šimka, A. M. Elijošiai; \$50: p.p. Juškevičiai; \$30: J. Keleris.

— Mišios vasario 24, sekmadienį, 10 v.r. už a. a. Vincą Pauzą, 11 v. r. — už Tikinčiąją Lietuvą ir a. a. Jurgį Demikį.

Lietuvių namų žinios

— LN vyrų būrelis naujai išrinkta valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. V. Šimkus, vicepirm. kultūrinei veiklai V. Kulnys, vicepirm. visuomeninei veiklai H. Chvedukas, sekr. Br. Stundžia, ižd. A. Borchertas, ūkvedys A. Bričkus, narys L. Girinis-Norvais. Revizijos komisija: V. Petraitis, K. Daunys, D. Renkauskas. Kovo 16 d. rengiamas būrelio vakaras Gedimino pilies menėje.

— LN poilsio stovykla bus Tėvų pranciškonų stovyklavietėje Wasagoje rugpjūčio 10-18 d.d. Stovykloje veiks virtuvė. Registracija ir informacija pas V. Kulnį (tel. 769-1266).

NATŪRALAUS GYDYMO KLINIKA mediciniškas pooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniams ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel.(416) 533-8008.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Vasario 16 pamaldose vasario 17 d., 10.15 v.r., giedojo "Volungės" choras, dalyvavo su vėliavomis skautai ir šeštadieninės mokyklos mokiniai, 11.30 v. pamaldose, giedant parapijos chorui ir sol. V. Verikiaičiui, dalyvavo savanoriai-kūrėjai, šauliai, kat. moterys ir ateitininkai. Pamokslus sakė kun. dr. F. Jucevičius. Po Mišių buvo nešamos gėlės prie paminklinės lentos. Pamaldos baigtos Tautos himnu.

— Gavėnia prasideda šį trečiądienį su Pelenų diena.

— Tikinčiosios Lietuvos diena, Kaziuko mugė ir rinkliava Religinei Lietuvai šalpai bus kovo 3, sekmadienį.

— Paskaita "Kas yra menas? Meno ryšys su religija" skaitys kun. dr. F. Jucevičius vasario 26 d. 7.30 v.v. Parodų salėje.

— Maldininkų kėlionė į Liurda ir Fatimą — nuo birželio 30 d. iki liepos 13 d. Registruoti ir \$250 depozitą įmokėti parapijos raštinėje iki kovo mėnesio galo. Visų važiuojančių susirinkimas, kuriame bus galima išsiaiškinti visas detales, bus balandžio 22 d., 7.30 v.v., Parodų salėje.

— Parapijai aukojama: a. a. Antanas Masys testamentu Mišioms \$5,000, a. a. Vaclovo Bartusevičiaus šeima ir giminės \$150, a. a. Alfonso Kružausko krikšto dukra Irena Skrupskaitė-Gruber \$140, I. Stasiulienė su šeima \$100, a. a. Juozas Atkočiūno šeima \$100; klierikų fondai — KKK moterų dr. J. Prisikėlimo par. skyrius \$100, P. M. Kriščiūnaitis \$100.

— Mišios vasario 24, sekmadienį, 8.30 v.v. — už Rūkštelių šeimos mirusius, 9.30 v.v. — už a. a. Jurgį Kuprėną, 10.15 v.v. — už a. a. Gediminą Kazlauską ir Vaclovą Bartusevičių, 11.30 v.v. — už parapiją, 7 v.v. — už a. a. Aleksandrą Dambrauskienę.

KLK moterų draugijos Lietuvos kankinių par. skyriaus narių susirinkimas — kovo 3, sekmadienį, po 11 v.r. pamaldų Parodų salėje. Kun. K. Kaknevičius kalbės apie žymiąsias krikščionių vietas Romoje, pajauirindamas nuotraukomis. Taip pat bus svarstomi ateities veiklos darbai. Valdyba kviečia visas nares su šeimomis ir viešias dalyvauti.

KURKIME TIK LIETUVIŠKAS ŠEIMAS! Piršlys "Vytenis" jums padės susirasti gyvenimo draugę visuose pasaulio kontinentuose. Pridėkite adresą su slaptyvardžiu arba pavarde, trumpą gyvenimo aprašymą, amžių ir ko pageidaujate. Laiškus rašykite betkuria kalba "Vytenis" laiškus sukeičia. Susirašinėjimo išlaidoms padengti prisiskaita auka. Adresas: "Vytenis", Box 4861, Melbourne 3001, Australia.

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 534-3882 Toronte.

AUKA PAREMKIME LIETUVOS LAISVINIMO DARBĄ

Jau daug metų ji dirba Lietuvių Bendruomenės visuose laisvojo pasaulio kraštuose. Amerikoje ji iškovojo Lietuvos Diplomatines Tarnybos testinimą, Australijoje susigražino jau atimtą Pabaltijo kraštų okupacijos nepripažinimą, vėl Amerikoje išsaugojo Valstybės departamento žemėlapiuose ketinamą išimtį pastabą, jog JAV nepripažįsta Pabaltijo valstybių Sovietų Sąjungos teritorijom. Visuose kraštuose leidiniais, radijo bangomis, raštais, memorandumais bei žodžiu (vairių apsilankymų progomis, ji informuoja (vairias valdžias apie sunkią Lietuvos padėtį ir prašo jai pagalbos. Visam tam darbiui reikia daug darbininkų, bet dar daugiau lėšų, kurių Lietuvių Bendruomenė visur ir visada labai stokojo.

Todėl ir kreipiamės į jus, mieli tautiečiai, prašydami neužmiršti jos ir šios Lietuvos nepriklausomybės šventės proga. Paremkime ją nors ir kuklia auka. Vasario mėnesį laikykime Lietuvos laisvinimo reikalams lėšų telkimo mėnesiu ir jo metu atiduokime savo auką Lietuvių Bendruomenei. Įteikime ją savo krašto vadovybei minėjimų ar kitokių progų metu arba siųskite tiesiog Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybai šiuo adresu:

LITHUANIAN WORLD COMMUNITY
5620 So. Claremont Ave.
Chicago, IL 60636, USA

Aukus siųskite pasinaudodami šia atkarpa:

Vardas ir pavardė

Adresas

PLB valdybai Vasario 16 proga aukoju

Čekį rašykite: Lithuanian World Community

Tikinčiosios Lietuvos diena visose lietuvių katalikų šventovėse Kanadoje bus minima kovo 3, sekmadienį. Tą dieną maldos skiriamos už tikėjimo laisvę, už persekiojamus tikinčiuosius ir daromos rinkliavos religinei šalpai, teikiančiai pagalbą Lietuvos tinktiesiems. Toje maldos dienoje dalyvauti yra pakviesti Kanados vyskupai su jų parapijomis bei organizacijomis.

Metinis VI. Pūtvio šaulių kuopos narių susirinkimas — kovo 3, sekmadienį, 3 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose, III aukšte, buv. pensininkų klubo patalpose. Vieni kuopos nariai ir prijauciantieji šauliams kviečiami dalyvauti. Po susirinkimo bus vaišės — kava ir skanėstai. Valdyba

Papildymas. "TŽ" 7 nr. 2 psl., po nuotrauka pažymėta — "Baltijos" kuopos šaulių ir kūrėjų-savanorių atstovai; turi būti — ir VI. Pūtvio kuopos šaulių atstovai.

Estijos nepriklausomybės šventės iškilmė — vasario 24, sekmadienį, 3 v.p.p., Toronto universiteto salėje Convocation Hall. Joje dalyvaus ir Lietuvos bei lietuvių atstovai.

Siuvėjas Edvardas Kundrotas yra išvykęs atostogų. Jo siuvykla bus uždaryta iki kovo 15 d.

Kanados užsienio reikalų ministras J. Clarkas š. m. balandžio mėnesį rengiasi vykti Maskvon diplomatiniais pasitarimams. Lietuvių teisėms ginti komitetas Kanadoje yra paruošęs atitinkamą laišką, prašantį ministerio pagalbos sovietų kalinamiems lietuviams. Laiško tekstas yra plačiai paskleistas, prašant tautiečius jį pasirašyti ir savo vardu išsiųsti (be pašto ženklo) minėtam ministeriui Otavoje. Jo adresas: The Hon. Joe Clark, Secretary of State for External Affairs, Lester B. Pearson Building, 125 Sussex Drive, Ottawa, Ont. K1A 0G2.

Telefonu iš Lietuvos gauta žinia, kad š. m. vasario 9 d. Druskininkuose mirė a. a. Lilija Kaplūnienė, torontiško Felikso Timuko sesuo.

Telefonu gauta žinia, kad okupuotoje Lietuvoje sovietinio teismo nubaustas trejų metų lagerio bausme kun. Jonas-Kastytis Matulionis. Jis yra baigęs slaptąją kunigų seminariją ir dėl to sovietinė valdžia jo kaip tokio nepripažįsta.

A. a. Irena Paulionytė-Kliorikaitienė, buvusi torontietė, vasario 10 d. žuvo automobilio nelaimėje Los Angeles mieste Kalifornijoje. Jos brolis Vincas dalyvavo laidotuvėse.

the stepping stone

"gourmet" ir praktiškų virtuvė reikmenų, stiklo gaminių, dovanų, kambarių apšvietimo ir vertikalinių langų užuolaidų

krautuvė.

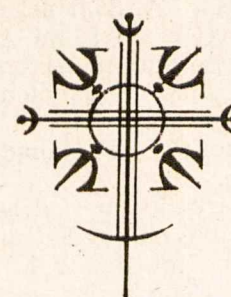
Didelė nuolaida.
Tel. 767-4286.
2465 Bloor St. W., Toronto, prie Jane St.

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

cash back
IRONIX
J.&L. SULIMERSKI

Mes garantuojame:
• Tikslų apskaičiavimą mūsų pačių skaitytuvais
• Nurašymą visų galimų atskaitų
• Puikus patarnavimas pigiomis kainomis
• Išsity metų finansiniai patarnavimai bei patarimai
2290 Bloor St. W. (at Runnymede)
Tel. 769-4558
(nuo 10 v.r. iki 19.30)

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Gerry Loughheed Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Visais keliomis reikalais kreiptis:

V. BAČENAS

tel. 533-3531

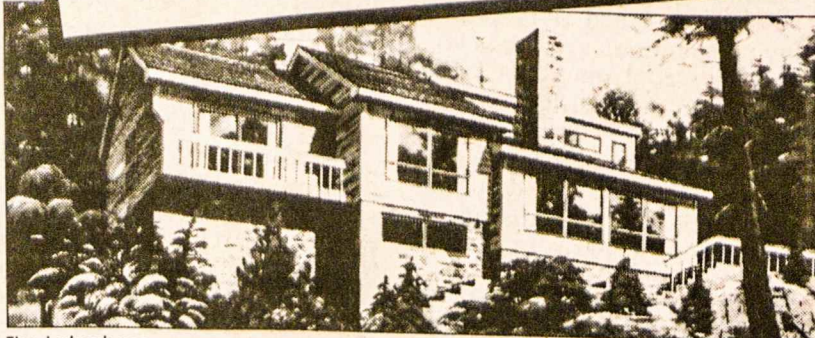
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

VICEROY 1985

PRIEŠSEZONINIS IŠPARDAVIMAS!

UŽSAKYKITE DABAR!

Gausite **NEMOKAMĄ** pasakišką priedą — pilną, dailių vidaus įrengimą ... vertės iki \$2000

The Lakeshore

Užsakydami dabar sutaupysite tūkstančius dolerių ir tuoj pat gausite projektus, kurie padės jums planuoti naują namą. Tai riboto laiko pasiūlymas.

Naujame 1985 metų "Viceroy" namų leidinyje yra 90 spalvotų puslapių su patraukliais modeliais namų — modernių, tradicinių ir provincinių. Įsigykite juos arba užsakykite dar šiandieną!

Viceroy
Gražiausi namai iš visų...

Paskambinkite arba aplankykite mus šiandieną — gausite daugiau informaciją

Please send me the new 90-page Viceroy Catalogue. I enclose \$6.00

NAME _____

ADDRESS _____ APT. _____

CITY _____

ZIP CODE _____ PHONE _____

LOCATION OF LOT _____

Pardavėja — Kristina Imbrasaitė-Shaw

R. R. 3, Bancroft, Ont. K0L 1C0

Tel. (613)339-2388

A.P. GOMES

Real Estate & Insurance Ltd.

Perkant ar parduodant nekilnojama nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus

1567 Dundas St. W.
Toronto, Ontario

Telefonai:
531-1191
namų 537-2291

PERKATE AR PARDUODATE NAMUS?

SKAMBINKITE

BIRUTEI GRIGAITYTEI-SPUDIENEI

BOSLEY

W.H. BOSLEY & CO. LTD. REALTOR

188 Eglinton Ave. E.,
Toronto, Ont. M4P 2E4
(416) 486-5777 445-9469

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B

2 Jane St., Suite 303
Toronto, Ontario M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas

Telefonai:
įstaigos (416)762-7393
namų 233-0303

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B

3031 Bloor St.W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario M8X 1C5

Telefonai:
įstaigos (416)231-4138
namų 848-0234

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniai - 10 v.r. - 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Greitas ir tikslus patarnavimas!

533-1121 (416)822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

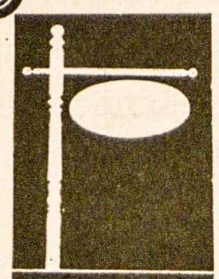
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

TOTAL TRADES RENOVATING

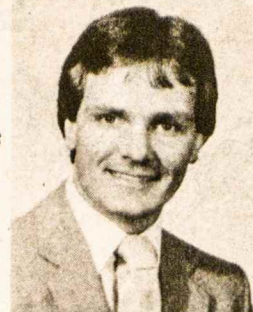
151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
- parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aliumininius gaminus — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Kingsway Real Estate Ltd. Realtor
1614 Bloor Street West
(priešais Toronto Lietuvių namus)

Telefonas 535-2331, namų 532-5893

DRAUDA

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• IVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

1985 metų ekskursijos

į VILNIŲ ir į kitus Europos miestus

1. Gegužės 16 - 24	4. Rugpjūčio 21 - 29
Gegužės 16 - 29	5. Rugsėjo 5 - 13
2. Birželio 20 - 29	Rugsėjo 5 - 18
3. Liepos 16 - 24	6. Spalio 3 - 11
Liepos 16 - 29	

Grupės 1, 3 ir 5 lydesiu aš pats. Norintiems nupirksiu automobilius arba ir kitus reikmenis už dolerius. Sudaromi iškvietai ir vizos pavieniui važiuojantiems ilgesniam laikui.

Kelionės dokumentai sutvarkomi pavieniui ar grupėms į visus pasaulio kraštus. Šiais metais dirbsime 3 žmonės. Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ar telefonu.

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais keliomis reikalais kreiptis:

V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Lietuvos nepriklausomybės diena

Ontario vyriausybė paskelbė Lietuvos nepriklausomybės dieną
• Lietuvos vėliava prie Toronto rotušės • Didžioji spauda apie sovietinius karo nusikaltėlius

Kitataučiai su lietuviais

Vasario 16 metinės Torontė buvo minimos tris dienas. Vasario 15, penktadienį, KLB krašto valdyba, talkinama apylinkės valdybos, suruošė priėmimą kitataučiams svečiams. Prisikėlimo salėje. KLB pirm. adv. A. Pacevičius pasveikino susirinkusius, priminė iškovo- vą ir prarastą Lietuvos nepriklausomybę. Vakaro pranešėja KLB visuomeninių reikalų komisijos pirm. adv. J. Kuraitė-Lasienė pirmiausia suminėjo dalyvaujančius diplomatinčius pareigūnus: JAV konsulus — p. Ward ir p. Tremblay su žmonomis, Latvijos konsulą dr. E. Upenieks, Lietuvos — dr. J. Žmuidziną su p. Žmuidziniene. Po to ji išvardino federacines, provincines ir savivaldybines valdžios atstovus, perskaitė Kanados finansų min. M. Wilsono sveikinimo laišką.

Ontario vyriausybės atstovas parlamento narys Y. Shymko perskaitė savo valdžios raštą, skelbiantį vasario 16 Lietuvos nepriklausomybės dieną. Raštą pasirašytas naujojo Ontario provincijos premjero F. Millerio. Tai naujas dalykas šioje provincijoje. Jis buvo pasiūlytas Ontario parlamentui 1984 m. lapkričio mėnesį Y. Shymko iniciatyva ir priimtas su visų partijų pritarimu po pusantros valandos debatų. Jis liečia visas pavergtas tautas. Toks raštą — proklamacija bus skelbiama kasmet.

Be Y. Shymko, žodžiu sveikino Toronto miesto tarybos vardu W. Boychuk, raštu — Ontario daugiakultūrės tarybos pirm. dr. Mavis (jai atstovavo estė V. Andre).

Priėmimo dalyvavo, šalia kanadiečių pareigūnų, šių tautybų atstovai — estų, latvių, lenkų, gudų, ukrainiečių, vengrų. Jų tarpe buvo ir keletas etninės spaudos atstovų.

Gyvą lietuviškų dainų programą atliko Toronto "Gintaro" dainos vienetas, vadovaujamas Giedrės Paulionienės, talkinamas sol. Rimo Paulionio, instrumentalistų ir akompanuojamas Jono Govėdo. Tai buvo rūpestingai paruošta ir kitataučiams tinkamai perduota programa.

Atskirai pažymėtinas latvių savaitraščio "Latvija-Amerika" redaktoriaus A. Kundrats dalyvavimas. Jis atvyko su naujaisiu savaitraščio numeriu, skirtu Vasario 16-jai. Pirmame puslapyje įdėta Laisvės statulos nuotrauka iš Lietuvos nepriklausomybės laikų ir ilgas straipsnis "Lietuvos diena", parašytas A. Vilks, gyvenančio Ročesteryje ir gerai susipažinęs su Lietuvos reikalais. Latvių redaktorius pareiškė, kad Vasario 16 proga ant latvių veiklos centrų Torontė plevėsuoja Lietuvos vėliava. Esą taip turėtų daryti ir estai su lietuvišiais Baltijos valstybių nepriklausomybės švenčių dienomis.

Iš lietuvių priėmimo dalyvavo įvairių organizacijų bei visuomenės darbuotojai, pakviesti rengėjų ir prisidėję lešomis prie renginio išlaidų.

Vėliavos pakėlimas

Vasario 16, šeštadienį, Maironio mokyklos klasėse buvo kalbama Lietuvos laisvės tema. Vėliau dalis jos mokinių atliko programą Vasario 16 minėjimo pensininkų namuose "Vilnius Manor", o vyresniųjų skyrių mokiniai dalyvavo Lietuvos vėliavos pakėlime Torontė miesto rotušės aikštėje. 12 v. susirinkus arti 200 tautiečių, iškilmę pradėjo KLB Torontė apylinkės pirm. A. Vaičiūnas momentui pritaikytų žodžių. Po jo kalbėjo Ontario parlamento atstovas T. Ruprecht. Giedant Lietuvos himną, vėliava pakilo ant aukšto stiebo ir plevėsavo iki vasario 21 d.

Pamaldos

Vasario 17, sekmadienį, visose lietuvių šventovėse vyko pamaldos. Daugiausia dalyvių buvo Prisikėlimo šventovėje. Lietuvos nepriklausomybės šventei buvo skirtos net dvi Mišios, kuriose dauguma organizacijų dalyvavo su savo vėliavomis. Gausūs dalyviai klausėsi kun. dr. F. Jucevičiaus pamokslą. Lietuvos kan-

kinų šventovėje pamaldas laikė kun. J. Staškus ir kun. dr. J. Gutas, pamokslą Lietuvos laisvinimo tema pasakė kun. J. Staškus. Su vėliavomis dalyvavo kat. moterys ir jūros šauliai, aukų nešime dalyvavo Maironio mokyklos mokiniai. Evangelikų šventovėje pamaldas laikė ir atitinkama pamokslą pasakė kun. P. Dilys. Visose šventovėse buvo giedamas Lietuvos himnas ir prie įėjimo renkamos aukos Tautos fondui bei Lietuvių Bendruomenei.

Po pamaldų, 1.30 v.p.p., radijo programa "Tėvynės prisiminimai" transliavo specialią programą, vadovaujamą V. Laurinavičienės.

Bendroji iškilmė

I pagrindinį Vasario 16 minėjimą Anapilio salėje 4 v.p.p. susirinko labai gausi auditorija. Išsiričius scenoje "Volungės" chorui, salen įžygiavo vėliavos — Kanados, Lietuvos, ir įvairių organizacijų. Sugiedojus Kanados ir Lietuvos himnus, invokaciją anglų ir lietuvių kalbomis atliko kun. J. Staškus.

Įžanginį žodį tarė KLB Torontė apylinkės pirm. A. Vaičiūnas anglų ir lietuvių kalbomis, primindamas kovotojų nuopelnus ir pakviesdamas pagerbti iškilmėje dalyvaujančius kūrėjus-savaneorus (jiems buvo prisegtos gėlės).

Specialaus dėmesio susilaukė jaunimas ir kultūros darbuotojai. KLB kultūros komisijos vardu D. Viskontienė įteikė \$200 premiją Rūtai Girdauskaitei už jos lietuvišką veiklą ir "Jaunimo žiburių" redagavimą, o solistui ir chorvedžiui V. Verikaitiui ji įteikė \$500 kultūrininko-visuomenininko premiją iš Aug. Daukančio palikimo. Kun. P. Ažubalo stipendijų fondo pirm. dr. A. Kazlauskienė įteikė stipendijas — Algiiui Slapšui \$700, Gintautui Sendžikui — \$500.

Ilgamečiam Tautos fondo darbuotojui Antanui Firavičiui KLB Torontė apylinkės valdybos pirm. A. Vaičiūnas įteikė įgravinutą padėkos plokštę, primenančią didelius jo nuopelnus telkiant lėšas Lietuvos laisvinimui. A. Firavičius, dėl nesveikatos pasitraukęs iš eilų pareigų, labai jautrių žodžių padėkojo už jo darbo įvertinimą.

Visiems apdovanotiems "Vilniaus" karalaitė Indrė Čuplinskaitė prisegė po gėlę. Generalinis Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinąs diplomatinės tarnybos vardu padėkojo dalyvaujantiems svečiams kitataučiams ir skatino tautiečius gyventi Lietuvos laisvės viltimi, primindamas Napoleono žodžius: "Nežadinkite Kinijos, nes kai ji pabus, sudrebins pasaulį". Tasai drėbėjimas esą jau dabar jaučiamas.

Pagrindinę kalbą pasakė Trento universiteto prof. Romas Vaštoka (bus išspausdinta "TŽ"). Jis kėlė naują mintį ryšium su pradėtu Kanadoje karo nusikaltėlių įšėkojimu. Pasak jo, Niurnbergo teismas nebaigė savo paskirties — didieji karo nusikaltėliai, kaip Molotovas ir kiti, tebėra nenubausti. Ta mintimi susidomėjo ir didžioji spauda. Sekančią dieną dienraštis "The Globe & Mail" išspausdino platoką informaciją apie prof. R. Vaštoko paskaitą.

KLB pirm. A. Pacevičius, priminęs šventės prasmę, perskaitė Ontario vyriausybės raštą, skelbiantį vasario 16 Lietuvos nepriklausomybės dieną. To rašto iniciatorių parlamento atstovus Y. Shymko, supažindindamas klausytojus su kalbėsiančiu Ontario vyriausybės ministru D. Timbreliu, pasisakė prieš pastangas suniektinti R. Europos ateivius, įšėkant jų eilėse karo nusikaltėlių bei remiantis sovietinių karo nusikaltėlių pateikiamais dokumentais. Vienas didžiųjų karo nusikaltėlių esąs A. Gromyka, kurį turėtų teisti tarptautinis tribunolas.

Pareigūnai ir sveikintojai

Ontario vyriausybės min. D. Timbrellis savo kalboje pabrėžė lietuvių tautos pastangas atlaikyti sovietinę prie-

KAZIUKO MUGĖ

Prisikėlimo salėse kovo 3, sekmadienį

- Skautiškos veiklos paroda
- Tėvų komiteto valgykla
- Draugovių paviljonai

Proga susitikti visiems su visais

Pradžią — 9,30 valandą ryto

Rengia ir kviečia

Toronto "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai

Š. m. kovo 10, sekmadienį, 2.30 valandą po pietų, Torontė Lietuvių namuose rengiamas

SIMPOZIUMAS

Tema: "Keturiasdešimt metų išeivijos veiklos apžvalga ir vertinimas"

Bus gvildenama (1944 m.—1984 m.) visuomeninė, mokslinė ir politinė veikla

Pranešimus padarys bei simpoziumo diskusijose dalyvaus: L. Balsys, L. Beržinytė, J. Danys, D. Juozapavičiūtė, dr. A. Klimas, A. Rinkūnas

Moderatorius — prof. R. Vaštoka

Po pranešimų ir diskusijų bus atsakoma į klausimus.

(lėjimas — laisva auka.

Visi maloniai kviečiami dalyvauti

Rengia Lietuvių namų kultūrinę komisiją

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS P R A N E Š A,

KAD METINIS NARIŲ SUSIRINKIMAS ĮVYKS

š.m. KOVO 10, SEKMADIENĮ, 3 v.p.p., PARAPIJOS SALĖJE,

1021 College St., Torontė, Ontari. Narių registracija prasidės 2.30 v.p.p.

Ta proga primename, kad norint gauti atleidimą nuo 1984 m. pajamų mokesčių už įnašus į Registruotą pensijų planą (RRSP), juos reikia įnešti iki š. m. kovo 1 d. Už šią sąskaitą šiuo metu mokama 10% palūkanų. Palūkanos užskaitomos už kiekvieną išlaikytą dieną ir prirašomos du kartus metuose — birželio 30 ir gruodžio 31

d.d. Už šias palūkanas taip pat nereikia mokėti pajamų mokesčių. Šiuo planu jau naudojasi šimtai Prisikėlimo parapijos banko narių. Kodėl ir Jums nepasinaudoti? Užsikeitite ir pasiteiraukite. Mūsų tarnautojas J. Valiulis Jums mielai paaiškins apie šią sąskaitą ir padės ją atidaryti.

VALDYBA

JAUNŲ
TALENTŲ

IPŪPIETĖ

vasario 24,
sekmadienį, 4 v.p.p.,
Anapilio salėje

Programoje — per 20 įvairių meno šakų talentų

(lėjimas — laisva auka

Rengia ir visus dalyvauti kviečia —

Anapilio fortepijono vajeus komitetas

spaudą, priminė ryžtinguosius kunigus — A. Svarinską ir S. Tamkevičių. Įšėkant taikos, reikia įšėkoti ir laisvės, nes be jos taika neįmanoma. Skatino lietuvių aktyviai dalyvauti politiniame Kanados gyvenime.

Nuoširdžias bei drąsinančias kalbas pasakė Estijos konsulas I. Heinsoo ir Kanados Latvių Federacijos pirm. T. Kronbergs. Federacinei valdžiai atstovavo parlamento narys J. Oostrom iš Willowdale, Ont. Mississaugos miesto burmistrė, pasveikinusi susirinkusius, įteikė Kanados žmogaus teisių deklaraciją ir prašė ją iškabinti Anapilio salėje. Deklaraciją priėmė KLB pirm. A. Pacevičius. Atsidėkojant burmistrėi H. McCallion buvo įteikta Lietuvos vėliava, kuri turėtų plevėsuoti prie miesto rotušės Vasario 16 švenčių progomis.

Rezoliucijas perskaitė iškilmės pranešėja Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė. Plojimu pritarus, jos bus pasiųstos Kanados min. pirmininkui.

Meninė dalis

Meninę dalį šauniai atliko "Atžalyno" šokėjų grupė, vadovaujama Lilijos Pacevičienės bei Silvijos Saplienės, ir "Volungės" choras, vadovauja-

Š. m. kovo 2, šeštadienį, Lietuvos kankinių šventovės salėje, Anapilyje, įvyks

VAKARONĖ

(domi meninė programa.

Vakarienė su vynu.

Pradžią — 7 v.v.

Kaina — \$7.00, studentams ir moksleiviams — \$4.00

Vakaronė rengia ir visus atsilankyti maloniai kviečia —

Torontė ateitininkai

mas D. Viskontienės, akompanuojamas J. Govėdo. "Volungės" dainos buvo mūsų auditorijai naujos, gražiai atliktos ir tinkamai parinktos. Išnešus vėliavas, iškilmė, trukusi apie tris valandas, buvo baigta. Pabaigai, atrodo, būtų geriau tikęs Lietuvos himnas, kuris buvo sugiedotas programos pradžioje.

Iškilmės programą paruošė apylinkės valdyba ir jos suda-

ryta komisija, pirmininkaujama dr. E. Birgiolo. Scena buvo papuošta dail. Snaigės Šileikienės originaliomis lietuviškų raštų vertikalinėmis juostomis, išdėstytomis pagal Lietuvos vėliavos spalvas. B.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Torontė.

MONTREALQUE

Šalpos komisija ruošia cepelinų pietus vasario 24 d., 12 v., AV par. salėje. Pelnas ir aukos — Suvalkų trikampio lietuviams šelpti.

Metinis "Rūtos" klubo susirinkimas įvyko vasario 6 d. Seselių namuose. Iš 155 pilnateisių klubo narių atsilankė trečdalis. Vienos minutės susikaupimu buvo pagerbti per paskutinius metus dešimt mirusių narių. Iš klubo pirm. K. Toliušio ir ižd. J. Jurėno pranešimų paaiškėjo, kad klubas laikosi gana stipriai. Metų laikotarpįje iždas padidėjo \$3750. Buvo pasisakyta einamaisiais reikalais. Pabaigoje vyko dalies klubo valdybos rinkimai. Penkerius metus pirmininkavęs K. Toliušis ir ižd. J. Jurėnas baigė savo kadenciją. K. Toliušis nebesutiko kandidatuti į valdybą. Iš keturių pasiūlytų kandidatų išrinkti J. Jurėnas ir Br. Staškevičius. Po susirinkimo valdyba pasiskirstė pareigoms: pirm. Br. Staškevičius, I vicepirm. P. Juškevičienė, II vicepirm. seselė M. Palmira, ižd. J. Jurėnas, sek. Alb. Baršauskas ir kooptuota valdybos narė E. Urbonaitė.

Daugelis montrealiečių ilgėsi laiką serga namuose arba ligoninėse: J. Adomaitis, V. Kačergius, St. Morkūnas ir kiti.

Algis ir Roma Lapina susilaukė antros dukrelės — Kristinos. Naujagimė džiaugiasi seneliai ir didelis būrys giminų.

LK Mindaugo šaulių kuopos valdybos narys V. Sušinskas sklandžiai pravedė supažindinimą su dviem šaulių išleistom knygom

vasario 10 d. AV par. salėje. Dr. P. Lukoševičius ilgėsiu žodžiu aptarė Lietuvos šaulių sąjungos tremtyje Vilniaus rinktinės išleistą metraštį, apimantį 30 Kanados šaulių veiklos metų. Tai esąs puikiai dokumentuotas veikalas, papuoštas daugeliu nuotraukų. Jo red. J. Šiaučiulis, "Vilniaus" rinktinės pirmininkas, trumpai nusakė atsiradusius sunkumus, renkant medžiagą ir redaguojant leidinį. Kartu išreiškė padėką savo artimiesiems bendradarbiams ir visiems talkininkams. Kuopos pirm. Aug. Mylė kalbėjo apie Algirdo Gustaičio "Tikrąją Lietuvą", išleistą Lietuvos šaulių sąjungos tremtyje centro valdybos. Šioje knygoje esą labai įdomių autorių samprotavimų apie ateities Lietuvos sienas ir daug istorinių Lietuvos žemėlapių. Pabaigoje visi buvo pavaišinti kava ir užkandžiais. Kai kurie dalyviai įsigijo naujus leidinius.

A.a. Sofija Juzilaitienė, 78 m. amžiaus, mirė vasario 6 d. Palaidota vasario 8 d. Mount Royal kapinėse. Liūdi vyras ir du sūnūs su šeimomis.

A.a. Julijos Jukonienės atminimui aukojo Kanados lietuvių fondai \$25: R. R. Lapinas; \$20: N. J. Kibirkštis, B. Niedvaras, I. A. Kličius; \$10: Ald. Morkūnas, S. V. Piečaitis, Ant. Petraitytė, R. J. Piečaitis, S. J. Naruševičius, R. L. Urbonas, R. Staškevičius, Br. Staškevičius, M. Jonelis; \$5: M. B. Kaspelevičius. KL fondas dėkoja visiems aukojusiems. B.S.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:
Certifikatas: min. \$1,000.00		
1 metų	9.75%	
Terminuotus indėlius:		
1 metų	9.50%	
180 — 364 d.	9 %	
120 — 179 d.	8.75%	
30 — 119 d.	8.25%	
Trumpalaikius indėlius už \$20,000 ar daugiau		
Taupomosis sąskaitos:		
specialios	6.75%	Nekilnojamo turto, asmenines ir prekybines. Paskolas mirties atveju draudžiamos iki \$10,000
su draudimu	6.50%	
kasdieninis %	6.50%	
Čekių sąsk.	5 %	

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS		3907A Rosemont
1475 De Seve		
Pirm. antr. treč.	9.00 — 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00 — 8.00	4.00 — 8.00
Penktadieniais	10.00 — 6.00	2.00 — 6.00

Slidinėjimo iškyla autobusų į Mount St. Louis-Moonstone Ski Resort

kovo 2, šeštadienį, nuo 7.30 v.r. iki 6.30 v.v.

Išvykstama nuo Torontė Lietuvių namų. Kaina asmeniui — \$26 (sumokėti prieš kelionę).

Registruotis iki vasario 24 d. pas Joną Ažubalį tel. 766-7040 arba pas Liną bei Kristiną Garbaliuskius tel. 277-3351.

Iškylą rengia ir jaunimą dalyvauti kviečia — Lietuvos kankinių parapijos jaunimo sekcija

ATLIEKU visokius namų remonto ir stalius darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Torontė — J. Baliūnas.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI Baliai, vestuvės, sužadėtuves, paraginai namuose ir laidotuvių pusrėčiai. Skambinti pirmadieniais, antadieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 279-0256 arba 279-6864 Torontė.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Torontė.